

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านสมุทรปราการ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ

นางเพชรดา เตโซ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2557

The Construction of a Supplementary Reading Entitled
Samut Prakan Folk Legends for Mathayom Suksa I
Students in Samut Prakan Province

Mrs. Phetchada Decho

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อและนามสกุล	นางเพชรดา เดโช
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

กรรมการ

(อาจารย์ปราณี ปราบริปู)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้ศึกษา นางเพชรดา เตโซ **รหัสนักศึกษา** 251210330 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านสมุทรปราการ ที่สร้างขึ้น (2) แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย ตำนานพื้นบ้านของจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 16 เรื่อง แต่ละเรื่องมีภาพประกอบ การอธิบายคำศัพท์ คำถามท้ายเรื่อง และกิจกรรมเสนอแนะ และ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ในภาพรวมหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมมากที่สุด และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ตำนานพื้นบ้าน สมุทรปราการ มัธยมศึกษาปีที่ 1

Independent Study title: The Construction of a Supplementary Reading Entitled Samut Prakan Folk Legends for Mathayom Suksa I Students in Samut Prakan Province

Author: Mrs. Phetchada Decho; **ID:** 2512103330;

Degree: Master of Education(Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Thanarat Sirisawadi, Associate Professor;

Academic year: 2014

Abstract

The objectives of this independent study were (1) to construct a supplementary reading entitled Samut Prakan Folk Legends for Mathayom Suksa I students in Samut Prakan province; and (2) to verify quality of the constructed supplementary reading.

The sample consisted of three experts and 10 Mathayom Suksa IV students of Saint Joseph Convent School. The employed instruments for the study were (1) the constructed supplementary reading entitled Samut Prakan Folk Legends, (2) a quality assessment form for the supplementary reading, and (3) a questionnaire on student's opinions toward the supplementary reading. Statistics for data analysis were the IOC index, percentage, mean, and standard deviation.

Findings of this study were as follows: (1) the constructed supplementary reading entitled Samut Prakan Folk Legends for Mathayom Suksa I students in Samut Prakan province contained 16 folk legends of Samut Prakan province; each story had illustrations, vocabulary glossary, end-of-story questions, and suggested activities; and (2) results of qualify verification by the experts showed that the constructed supplementary reading as a whole was appropriate at the highest level; and the students had opinions that the supplementary reading was appropriate at the highest level.

Keywords: Supplementary reading, Folk tale, Samut Prakan, Mathayom Suksa I

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามผลการศึกษาค้นคว้าอิสระอย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จ ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านอธิการบดี เซอร์เรจินา ชมไพศาล ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ทุนในการศึกษาและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล อนุญาตให้ใช้สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาครั้งนี้ รวมถึงนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ในการประเมินคุณภาพหนังสือครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ นางสาวพิรุณโปรย สำโรงทอง นางสาวเนื่อนวล น้อยศรี และนางณัฐวรรณ เวียนทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่าน ที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความ รูปภาพต่างๆ ที่ผู้ศึกษานำมาศึกษา ค้นคว้า และอ้างอิงในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ท้ายนี้ ประโยชน์ทั้งปวงอันพึงมีจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เพชรดา เตโช

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ	4
แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	29
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	38
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านสมุทรปราการ	40
บทที่ 3 สรุปรการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
สรุปรการวิจัย	103
อภิปรายผล	110
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	118
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และรายชื่อผู้ให้ข้อมูลตำนานจังหวัดสมุทรปราการ	119
ข แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	122
ประวัติผู้ศึกษา	138

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในชีวิตของผู้ที่รักการอ่านทั้งในการศึกษา การทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน การอ่านจึงเป็นทักษะที่ทุกคนควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มระดับความสามารถในการอ่านและเพื่อให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะที่ควรได้รับการฝึกตั้งแต่วัยเยาว์ โดยจะต้องมีหนังสือที่เหมาะสมกับวัยในการฝึกอ่านด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำรัสในเรื่องของหนังสือสำหรับเด็กว่าเป็นหนังสือที่มีความสำคัญเพราะวัยเด็กเป็นวัยที่เรียนรู้ เด็กๆ ส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่าง ๆ แปลก ๆ อยู่เสมอ ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่าทั้งเนื้อหา และรูปภาพให้เด็กอ่านให้ ความรู้ ความบันเทิง เด็กๆ จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ รอบรู้ มีธรรมประจำใจ มีความรักบ้านเมือง มีความปรารถนาที่จะทำแต่ประโยชน์ที่ควร (อ๋างใน อรอนงค์ โชคสกุล และ ศรีอัมพร ประทุมรัตน์ (2544, น. 1-2)

จะเห็นได้ว่า หนังสือสำหรับเด็กมีความสำคัญอย่างยิ่ง สอดคล้องกับ แม้นมาส ซวลิต (2545, น. 5) กล่าวว่า ทักษะสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ การอ่าน การอ่านจะแตกฉาน และช่วยให้มีความรู้หลากหลายก็ต้องมีหนังสืออ่านที่มีคุณภาพ มีเนื้อหาหลากหลาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ให้ความสำคัญกับการอ่านโดยกำหนดให้เป็นสาระ 1 ใน 5 ของการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้งนี้เป็นเพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าในโรงเรียนและนอกห้องเรียน เนื่องจากผู้เรียนจะต้องอ่านเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือต่าง ๆ เพิ่มเติม ซึ่ง วรณีย์ โสมประยูร (2534, น. 155) กล่าวว่า ผู้ที่มีทักษะการอ่านที่ดีย่อมได้รับประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านมาก สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

การพัฒนาทักษะการอ่านนั้นจำเป็นต้องมีหนังสือที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้อ่านด้วย จึงจะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างแท้จริง กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้กำหนดให้มีหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนได้อ่านหนังสืออ่านนอกเหนือจากหนังสือเรียน สมพร จาระณัญญ์ (2554, น. 13) ได้อธิบายความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้สรุปได้ว่า เป็นหนังสือที่มี

เนื้อหาอิงหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่มความรู้ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมีนิสัยรักการอ่าน

ดังที่กล่าวแล้วว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่ส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นเนื้อหาของหนังสือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537, น. 128) ได้กล่าวถึงวิธีสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิมไว้ว่า เมื่อผู้อ่านอ่านสารประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบันเทิงคดีหรือวิชาการ จะพยายามโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิมและใช้ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเพื่อยอมรับหรือไม่ต่อไป

เนื้อหาประหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ได้แก่ ตำนาน ซึ่ง ประคอง นิมมานเหมินท์ (2525, น. 30) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักเป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบทอดต่อ ๆ กันมา แล้วมีผู้นำมาบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร มักเกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือพิธีกรรมบางอย่าง อาจมีรูปแบบเป็น ร้อยแก้วหรือร้อยกรอง

ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญของตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นตำนานที่น่าสนใจ และยังไม่ปรากฏว่ามีการรวบรวมเพื่อสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาก่อน ดังนั้นจึงสนใจนำตำนานดังกล่าวมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การนำตำนานมาใช้เป็นเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีผู้ศึกษาไว้ได้แก่ ภาณุวัฒน์ เตชพันธ์ (2556, บทคัดย่อ) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานและนิทานพื้นบ้านอำเภอท่าวังผา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ทรงวุฒิมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานและนิทานพื้นบ้านอำเภอท่าวังผา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีคิดเห็นต่อภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

จะเห็นได้ว่าการนำตำนานมาใช้เป็นเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา แต่ละอำเภอต่างมีประวัติความเป็นมา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีที่ดั่งงาม นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำนานเกี่ยวกับเรื่องเล่าต่างๆ ที่เป็นภูมิปัญญาอันมีคุณค่าของจังหวัด ที่คนรุ่นหลังควรรับรู้และเห็นคุณค่ารวมทั้งร่วมกันอนุรักษ์ให้อยู่คู่กับจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัด
สมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ
เนื้อหาประกอบด้วยตำนาน 15 เรื่อง ได้แก่ ตำนานพระสมุทรเจดีย์ ตำนานวัดจระเข้ใหญ่
ตำนานหลวงพ่โต ตำนานหลวงพ่ปาน ตำนานหลวงพ่ลี ตำนานศาลเจ้าพ่อท้าว ตำนาน
ศาลพระเจ้าเสือ ตำนานศาลเจ้าไต้ฮงกง ตำนานศาลแปะกง ตำนานศาลเจ้าพ่อนุ่มน้อยลอยชาย
ตำนานการปล่อยปลา ตำนานประเพณีรับบัว ตำนานอำเภอบางพลี ตำนานสนามบินสุวรรณภูมิ
ตำนานขุนภิรณีย์ประหารราชบุรุษ (นายเซย ศรีทองสุข) แต่ละเรื่องมีภาพประกอบและกิจกรรมท้าย
เรื่อง

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียน
ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละ
บุคคล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มความรู้ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมีนิสัยรักการอ่านด้วย

4.2 ตำนาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน มักมีเนื้อหาเพื่ออธิบายที่มา
ของสิ่งต่าง ๆ หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่คนในสมัยก่อนยังไม่สามารถเข้าใจได้ เปรียบได้เหมือนเครื่องมือที่
ช่วยถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเรื่องราวเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความคิด ความ
เชื่อ รวมถึงประเพณีต่างๆ ของคนในยุคสมัยนั้น

4.3 ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง เรื่องเล่าที่สืบต่อกันมาปากต่อปาก โดยคน
ในท้องถิ่นสมุทรปราการ เป็นเรื่องเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ บุคคล สถานที่ โดยมากจะเชื่อ
กันว่าเป็นความจริงของจังหวัดสมุทรปราการ

5. กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ

กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.2 จุดมุ่งหมายของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.3 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.4 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.5 ขั้นตอนการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.6 การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.7 หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 5.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสมุทรปราการ
  - 5.2.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดสมุทรปราการ
  - 5.2.2 สภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดสมุทรปราการ
  - 5.2.3 การปกครองของจังหวัดสมุทรปราการ
  - 5.2.4 แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรปราการ
  - 5.2.5 การคมนาคมของจังหวัดสมุทรปราการ
  - 5.2.6 เทศกาลและประเพณีที่สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ
- 5.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ
  - 5.3.1 ความหมายของตำนาน
  - 5.3.2 ความสำคัญของตำนาน
  - 5.3.3 ประเภทของตำนาน
- 5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

5.1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้อนุญาตให้นำมาใช้ในโรงเรียนได้นอกเหนือจากหนังสือเรียน นักการศึกษาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 134 – 134) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล โดยครูอาจารย์ที่สอนอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีโอกาสจัดทำและเขียนขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนของตนได้มากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตรหรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นนักเรียนวัยต่าง ๆ มีลักษณะแนวการเขียนทั้งในแง่ให้สารประโยชน์โดยตรงในลักษณะการเขียนสารคดี และให้ความสนุกสนานในลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดีปะปนอยู่ด้วย แต่เน้นหนักไปในแง่ให้สารประโยชน์มากกว่าความบันเทิง โดยเฉพาะนิยมเขียนไว้อ่านเพิ่มเติมหรือประกอบวิชาใด วิชาหนึ่ง

สมพร จารุณัฐ (2554, น. 13) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมีนิสัยรักการอ่าน

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มความรู้ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีนิสัยรักการอ่าน

5.1.2 จุดมุ่งหมายของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 2) ได้อธิบายจุดมุ่งหมายของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มการรับรู้ของเด็ก เพราะผู้สร้างหนังสือเด็กย่อมต้องการให้เด็กได้เรียนรู้หรือเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งจะเป็นหนทางที่让孩子ได้รับความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. เพื่อให้ความบันเทิง เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือก็จะได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินเป็นการพักผ่อนทางจิตใจอย่างหนึ่ง ช่วยให้มีความอารมณ์เบิกบานแจ่มใส

3. เพื่อส่งเสริมการอ่านและความเข้าใจภาษา หมายความว่าถ้ามีหนังสือใหม่ ๆ ที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน เด็กจะสนใจทำให้เกิดความชำนาญ อ่านหนังสือได้คล่องแคล่วเป็นวิธีหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนภาษาของเด็ก ทั้งทางด้านการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน

4. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก การที่มีหนังสือสนุก ๆ ให้เด็กอ่าน เด็กจะอ่านหนังสือทุกวันจนเป็นนิสัย ทำให้เด็กรักการอ่านหนังสือ อันจะยังมีผลให้เด็กเป็นคนรอบรู้

5. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กชอบวาดภาพให้สัตว์หรือของเล่นพูดได้ และมีบทบาททำอะไรต่าง ๆ หนังสือเด็กจะมีเนื้อหาที่ใช้เวทมนตร์คาถาบันดาลสิ่งต่าง ๆ เป็นการช่วยให้เด็กเกิดความคิด สามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาได้

6. เพื่อปลูกฝังทัศนคติและแนวทางคตินิยม ปลูกฝังให้เด็กเกิดความคิดที่สอดคล้องกับระบบการปกครองและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งคุณธรรมและค่านิยมที่จะยังประโยชน์ให้เขาอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

7. เพื่อช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือดี ๆ ที่เหมาะกับวัยจะช่วยให้เด็กรอบรู้ในสิ่งต่าง ๆ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุก ผ่อนคลายอารมณ์
2. เพื่อให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว แดกฉาน
3. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
4. เพื่อเป็นการลับสมอง ส่งเสริมจินตนาการให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
5. ให้ความรู้ สนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็กให้เข้าใจสิ่งแวดล้อม
6. ปลูกฝังคุณธรรม
7. เพื่อให้เด็กรักการอ่าน
8. เพื่อให้เด็กรู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้น
9. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความมั่นใจ
10. เพื่อแก้ปัญหาให้กับเด็ก เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งปัญหาการเรียนและสังคม
11. ให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือ

ดังนั้นการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีจุดมุ่งหมายหลายประการ ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางได้ดังนี้คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยให้เด็กได้รับความรู้ ความบันเทิง ทำให้เด็กเกิด

จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กมีหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับวัย เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีนิสัยรักการอ่าน เป็นต้น

5.1.3 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งมีผู้สรุปลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ดังนี้

รศพร ชังธาดา (2531, น. 1) ได้สรุปลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีว่า ต้องช่วยเสริมสร้างทักษะในการอ่าน เป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ช่วยเสริมสร้างค่านิยม ทศนคติ คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก ให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน สร้างศรัทธาทางมรดกทางวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ

จินตนา ไบกาชุยี (2536, น. 215-218) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีว่า ให้ความรู้และสารประโยชน์ตรงกับวัตถุประสงค์ หัวเรื่องถูกต้องตามหลักวิชา มีสัมพันธภาพ มีการลำดับความที่ดี มีความชัดเจน มีความยาวพอเหมาะ สำนวนภาษาจะต้องเป็นภาษาไทยที่ดีและใช้เครื่องหมายวรรคตอนเพื่อให้ข้อเขียนแม่นยำ

สมพร จารุณัฐ (2541, น. 77-136) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ดีของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ถวัลย์ มาสจรัส (2535, น. 79-80) สรุปดังต่อไปนี้

1. ส่วนนำเรื่อง หรือบทนำเรื่อง เป็นส่วนที่สำคัญมากของงานเขียนเพราะเป็นส่วนที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน บทนำเรื่องจึงมักเป็นส่วนที่เกริ่นนำให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องที่จะอ่านต่อไปเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีสาระสำคัญอย่างไร ผู้อ่านอาจได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการอ่าน สิ่งที่เกริ่นในบทนำเรื่องจะต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง

2. เนื้อหา การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ถ้ามีที่มาจากเรื่องจริง จึงต้องยึดหลักว่า เป็นงานเขียนที่มุ่งแสดงข้อมูล ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน สาระและเรื่องราวสามารถตรวจสอบได้มีแง่คิดแก่ผู้อ่าน

3. ภาษา จะใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน เป็นคำสุภาพ ไม่มีการตัดหรือทอนรูปประโยคมีความเป็นกลางไม่ตลกขบขัน เลือกใช้ภาษาที่นุ่มนวลน่าอ่าน ให้เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน

4. ภาพประกอบ ไม่ว่าจะหนังสือบันเทิงคดี หรือสารคดี ภาพประกอบจะมีบทบาทช่วยเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราว ดึงดูดความสนใจ ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ และยังช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเข้าใจเรื่องราวดังกล่าวนั้นด้วย ภาพประกอบควรมีลักษณะดังนี้

4.1 ช่วยเสริมให้เนื้อหาเด่นชัดยิ่งขึ้น เช่น หากเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ภาพประกอบที่เป็นสถานที่ บุคคล หรือสิ่งของ จะช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจ ให้ดี

ยิ่งขึ้น ภาพกับเนื้อหาต้องเป็นเรื่องเดียวกัน ถ้าเป็นสารคดีควรเป็นภาพถ่ายเรื่องราวจากแหล่งข้อมูลโดยตรง หรือนำภาพในอดีตที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา มีคำบรรยายภาพที่ถูกต้องชัดเจน

4.2 ช่วยดึงดูดความสนใจ ภาพประกอบมีคุณภาพทั้งในแง่ความสวยงาม ความถูกต้อง ชัดเจน มีรายละเอียดสอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้ผู้อ่านสัมผัสเรื่องทีอ่านได้ จะทำให้นหนังสือเป็นแหล่งความรู้และน่าสนใจ

4.3 ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ภาพประกอบในเรื่องบันเทิงคดีที่เป็น ภาพวาดที่สวยงาม แสดงเหตุการณ์ จะทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามและเกิดจินตนาการ เช่นเดียวกับสารคดี ภาพประกอบที่สวยงามและแสดงให้เห็นสิ่งที่ผู้อ่านไม่มีโอกาสสัมผัสโดยตรงจะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ใหม่และประทับใจ

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีจะต้องเสริมสร้างความสนใจในการอ่าน มีความกระชับ ใช้ภาษาถูกต้อง น่าอ่าน เข้าใจง่าย มีภาพประกอบที่สวยงามเหมาะสมกับเนื้อเรื่องมี เอกภาพในการเสนอเนื้อหา ช่วยเสริมสร้างค่านิยม ทักษะคิด คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สนอง ความต้องการและความสนใจของเด็ก

5.1.4 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเสริมการเรียนรู้การสอนในหลักสูตรจะต้องมี เกณฑ์การสร้างที่เหมาะสม และเอื้อประโยชน์ต่อผู้อ่านมากที่สุด ซึ่งมีผู้ศึกษาและตั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือ เพื่อนำมาใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบบทเรียนดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2548, น. 20) ได้แนะนำหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่อิงหลักวิชาการสรุปได้ว่า เป็นงานเขียนที่จัดระเบียบสาระทางด้านวิชาการทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เพื่อการสื่อสาร คือสื่อสารความรู้ สื่อสารความคิด และสื่อสารประสบการณ์ การเขียน หนังสือที่อิงหลักวิชาการ เพราะว่า

1. เป็นการรวบรวมความรู้ ความคิดเห็นที่ได้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยไว้ แล้วอย่างมากมายมาเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการเขียน

2. เป็นการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้ว มาผสมผสานหรือบูรณาการกับ ประสบการณ์ความชำนาญ การความเชี่ยวชาญของผู้เขียนในรูปแบบใหม่ ตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

3. มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่า ต้องการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้ใครอ่าน ต้องการให้อ่านอะไร ต้องการการให้อ่านเมื่อไร ให้อ่านไปทำไม อ่านอย่างไร

4. เป็นการเขียนจากความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ความชำนาญ การ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญพิเศษของตนเอง

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของหนังสืออ่านเพิ่มเติม รวมทั้งขั้นตอน และวิธีการทั่วไปในการจัดทำหนังสือ ควรประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง ที่ต้องสื่อความหมายที่ชัดเจน เพื่อบอกให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ต้องการนำเสนออะไร
2. ความนำ ซึ่งเป็นการเกริ่นนำเพื่อจูงใจผู้อ่านให้สนใจเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอต่อไปเหมือนการขับร้องเพลงต้องมีดนตรีนำมาก่อน
3. เนื้อเรื่องดี เป็นเนื้อหาสาระที่น่าเสนอทั้งหมดความีอะไรบ้าง ในส่วนเนื้อเรื่องนี่จะมีประเด็นต่าง ๆ ย่อย ๆ ออกไป เพื่อนำเสนอประเด็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงความเพลิดเพลินในการอ่านอย่างมีความสุข
4. โครงเรื่อง คำนิยามของโครงเรื่อง หมายถึง การกำหนดกรอบเนื้อหาสาระสำหรับการเขียนหนังสืออย่างมีเอกภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียนหนังสือที่ผู้เขียนกำหนดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย โครงเรื่องเปรียบเสมือนสะพานข้ามคลอง ทำให้เราข้ามคลองไปถึงฝั่งหนึ่งได้โดยไม่ตกน้ำไปเสียก่อน โครงเรื่องในการเขียนถ้าวางโครงเรื่องดี เรื่องที่เขียนก็จะน่าอ่านมีประเด็นการนำเสนอที่ชัดเจน ไม่ไปออกนอกกลุ่มนอกทาง เมื่อจะเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงจะต้องมีการจัดทำโครงเรื่องเสียก่อนว่า เรื่องที่จะเขียนประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระใดบ้าง

สมพร จารุณัฐ (2554, น. 60-61) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีควรมีคุณสมบัติพื้นฐานที่ดีในด้านต่อไปนี้

1. เนื้อหา เนื้อหาของหนังสือต้องถูกต้อง และทันสมัย ในกรณีที่กำลังกล่าวถึงเนื้อหาสาระหรือการค้นพบความรู้ใหม่ ๆ ที่ยังเป็นที่ยังสงสัยหรือประเด็นที่มีข้อโต้แย้ง ก็ควรมีเหตุผลแสดงถึงที่มาอย่างชัดเจน ไม่ควรนำเสนออย่างคลุมเครือ หรืออย่างมีอคติอันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้
2. การเสนอเนื้อหา ควรแสดงให้ผู้อ่านทราบจุดมุ่งหมายในการเสนอเนื้อหาสาระ ประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับ มีการลำดับเรื่องดี หนังสือประเภทสารคดีที่มุ่งให้ความรู้ ควรมีการกำหนดเป็นหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ที่สอดคล้องสัมพันธ์กันตามหลักวิชาการ หรือเป็นไปตามลำดับเหตุการณ์ หรือตามพื้นที่ เป็นต้น เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาทำความเข้าใจ มีเครื่องช่วยทำความเข้าใจ เช่น ตัวอย่าง และภาพตัวประกอบ หนังสือประเภทบันเทิงคดีที่มุ่งให้ความบันเทิงเช่น นิทาน ก็ควรมีเค้าโครงเรื่องที่เสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นลำดับไม่สับสน มีความสนุกสนาน รั้าใจให้อารมณ์ความรู้สึก ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ส่วนหนังสือประเภทที่แต่งเป็นคำประพันธ์ร้อยกรองควรมีคุณสมบัติเพิ่มขึ้นอีก คำประพันธ์ร้อยกรองนั้นถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ไม่ว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ จะแต่งขึ้นในลักษณะใด การนำเสนอเนื้อหาควรจะต้องมีความเหมาะสมกับผู้อ่านเป้าหมาย

3. การใช้ภาษา มีความถูกต้อง สละสลวย กะทัดรัด ชัดเจน และเหมาะสมกับผู้อ่าน

4. เอกภาพและสัมพันธภาพ เนื้อหาสาระ และการเสนอเนื้อหา ควรมีความเอกภาพสอดคล้องสนองจุดมุ่งหมายของหนังสือ มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องสอดคล้องสัมพันธ์กัน อันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความชัดเจน และเข้าใจง่าย

5. คุณประโยชน์และความน่าสนใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องใด มีจุดมุ่งหมายทั่วไปหรือเฉพาะเจาะจงอย่างไร ควรเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านเกี่ยวกับสาระความรู้ การส่งเสริมความคิด เจตคติ และค่านิยมที่เหมาะสม อย่งใดอย่างหนึ่งหรือหลายด้านพร้อมกันไป หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก ถ้าผู้เขียนและสำนักพิมพ์ไม่ระบุงกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย หรือระบุงกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายอย่างกว้าง ๆ ทำให้ยากที่จะประเมิน หนังสือดังกล่าวมีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับใดหรือชั้นเรียนใด

สรุปได้ว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่น จะต้องสร้างเนื้อหาให้ตรงกับวัยของผู้อ่าน ใช้คำธรรมดาสื่อสารได้ง่าย รูปปกสวยดึงดูดความสนใจ ตัวหนังสือโตไม่เล็กเกินไป รูปภาพก็สวยงาม ทันสมัย ใช้กระดาษอย่างดี รูปเล่มมีความทนทาน และสิ่งสำคัญเด็กอ่านได้ความรู้และความเข้าใจเพิ่มสูงขึ้น

5.1.5 ขั้นตอนการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีขั้นตอนในการจัดทำ ได้มีผู้เชี่ยวชาญแนะนำไว้เช่น

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 48-53) ได้แนะนำขั้นตอนในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 3 ขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียนในรูปแบบใด นิทาน นิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ แนวคิดของเรื่องต้องกำหนดให้ชัดเจนและควรมีเพียงแนวคิดเดียวไม่ควรมีหลายแนวคิด เขียนโครงเรื่องไว้คร่าว ๆ ทบทวนดูว่าลงตัวหรือไม่ กำหนดความยาวของเรื่องว่าจะใช้กี่หน้า เป็นต้น

2. ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างละเอียด แล้วตั้งชื่อเรื่องพร้อมกับทบทวนชื่อเรื่องว่าเหมาะกับเนื้อเรื่องหรือไม่ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้เก็บไว้สักกระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านใหม่เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงจนพอใจอีกครั้ง

3. ทบทวนเรื่องที่เขียนอีกครั้งเพื่อดูสำนวนภาษา ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ แล้วอ่านทบทวนเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อดูความถูกต้องโดยเฉพาะตัวสะกด ก่อนส่งต้นฉบับให้บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

สุวรรณา รัตนธรรมเมธี (2550, น. 127-132) ได้สรุปขั้นตอนการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของการเขียน ระบุได้ชัดเจนว่าหนังสือนี้เขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด ผู้อ่านจะได้อะไรจากหนังสือเล่มนี้บ้าง
  2. กำหนดเนื้อหาชัดเจนว่าจะเขียนเนื้อหาอะไร กลุ่มสาระการเรียนรู้ใด
  3. กำหนดกลุ่มผู้อ่าน ผู้อ่านแต่ละวัยย่อมต้องการอ่านหนังสือที่มีลักษณะแตกต่างกัน การจัดทำหนังสือจึงต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ
  4. กำหนดองค์ประกอบในการเขียน เช่น กำหนดลักษณะของหนังสือให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของผู้อ่าน เป้าหมาย และเนื้อหา ศึกษารายละเอียดของเนื้อหา โดยรวบรวมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่นหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ศึกษารูปแบบการเขียนว่าจะเป็นเรื่องสั้นหรือร้อยกรอง
  5. เลือกแนวการเขียน กลวิธีหรือท่วงทำนองการเขียน ซึ่งทำได้ทั้งในรูปแบบบันเทิงคดี สร้างสรรค์ จรรโลงใจและรูปแบบสารคดี ท่วงทำนองการเขียนของแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน บางคนชอบเขียนครั้นเคร่งตลกขบขัน บางคนเคร่งขรึม จริงจัง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคน
  6. วางโครงเรื่องหรือจัดทำโครงสร้างเนื้อเรื่อง โดยกำหนดแนวคิดหลักและเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกัน การวางโครงเรื่องเป็นเสมือนเข็มทิศที่ชี้บอกให้เดินถูกทิศ
- จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ดังนี้ การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ กำหนดรูปแบบการเขียน และประเภทของหนังสือให้ชัดเจน กำหนดวัยของผู้อ่านซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย วางโครงเรื่อง และจัดทำโครงสร้างหนังสือ เลือกขนาด และอักษรให้ถูกต้อง ให้เหมาะสม การใช้ภาษาที่สละสลวยชัดเจนอย่างง่ายเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน รวมทั้งจัดทำภาพประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

5.1.6 การจัดทำหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ความสวยงามและเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก การผลิตหนังสือให้น่าอ่านจึงต้องมีความประณีตในการออกแบบการจัดหน้า และรูปเล่มของหนังสือ มีหลักการในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การออกแบบ

การออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีขั้นตอนในการจัดทำจึงมีเชี่ยวชาญแนะนำไว้ดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534 : 70) ได้ให้ความเห็นว่า การออกแบบปก ควรให้ทันสมัยดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยสีและภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง อาศัยหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

1. เลือกเอาตอนที่น่าสนใจที่สุด

2. ถ้าเป็นหนังสือชุดมีหลายเล่ม ภาพปกแต่ละเล่มไม่ควรออกแบบให้ซ้ำกันเพราะจะทำให้เด็กเบื่อ

3. สีปกควรเป็นสีฉูดฉาด เช่น เขียว แดง

4. บนปกควรเขียนชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งและผู้วาดภาพประกอบ ใช้ตัวหนังสือโตสะดุดตาว่าเนื้อเรื่อง ไม่ควรใช้อักษรประดิษฐ์เพราะจะทำให้อ่านยาก

5. ปกหนังสือควรเป็นปกแข็งหรือปกอ่อนก็ได้

ส่วนจินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 19) มีความเห็นเกี่ยวกับปกของหนังสือว่า ปกหนังสือต้องออกแบบให้สะดุดตาของผู้อ่าน และมีชื่อเรื่องหนังสือให้ชัดเจนปรากฏอยู่ด้วย นอกจากนี้ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 43) ได้กล่าวว่า หน้าปกควรเลือกภาพที่เด่น ตรงต่อความเป็นจริงเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก

2. การจัดภาพในหนังสือ

การจัดภาพในหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเพื่อสอดคล้องกับเนื้อหา และเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน จึงมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านแนะนำไว้ดังนี้

สมพร จารุณี (2541, น. 114) ได้อธิบายถึงบทบาทของภาพประกอบหนังสือว่ามีความสำคัญ ในประเด็นต่อไปนี้

1. ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระของเรื่องราว หนังสือบันเทิงคดีแต่งขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ถ้าเนื้อเรื่องมีการบรรยายโดยใช้ภาษาหนังสือเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีภาพประกอบเนื้อเรื่องที่แต่งขึ้น ก็อาจไม่น่าสนใจ แต่ถ้ามีภาพประกอบจะทำให้อ่านเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ภาพช่วยดึงดูดความสนใจ หนังสือที่ขาดภาพประกอบ นอกจากไม่ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระแล้ว ยังไม่น่าสนใจอีกด้วย ดังนั้นบทบาทของภาพประกอบจึงมีส่วนช่วยเสริมเนื้อหาสาระของเรื่องราวและช่วยดึงดูดความสนใจ

3. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ภาพประกอบช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้แก่ผู้อ่าน ภาพประกอบที่สวยงามหรือภาพที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้อ่านไม่มีโอกาสสัมผัสโดยตรงทำให้เกิดจินตนาการที่กว้างไกลขึ้น

4. ภาพช่วยสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะ นอกจากใช้ภาพในการเสริมเนื้อหาสาระ ช่วยให้หนังสือน่าสนใจและช่วยเสริมจินตนาการแล้ว ภาพประกอบยังใช้เพื่อจุดมุ่งหมายบางอย่างด้วย เช่น เพื่อล้อเลียน เสียดสี หรือเปรียบเทียบ ทั้งนี้แล้วแต่จุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าต้องการให้เป็นไปในทางใด

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 12-13) กล่าวถึงการจัดสัดส่วนของภาพกับเนื้อเรื่อง ขึ้นอยู่กับวัยของผู้อ่าน เด็กน้อยอายุน้อยต้องมีภาพมาก เด็กอายุมากภาพอาจมีน้อยลง

สีของภาพมีความสำคัญ เด็กเล็กชอบสีสดใสมากกว่าภาพขาวดำ แต่เด็กโตชอบทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญในการใช้ภาพประกอบ ภาพนั้นต้องชัดเจน ไม่มีดมัว เลือน หรือมีรายละเอียดมาก

3. การจัดหน้าหนังสือ

การจัดหน้าในหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเพื่อสอดคล้องกับเนื้อหา และเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน จึงมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านแนะนำไว้ดังนี้

รพีพร ชังธาดา (2531, น. 146) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดหน้าหนังสือควรพิจารณาว่าหากเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำหรับเด็กโต ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่องจะมาก ส่วนที่เป็นภาพจะน้อย การจัดหน้าควรเริ่มหน้าขวามือและมีการเว้นที่ว่างบนของหน้าไว้เล็กน้อย เพื่อเป็นการเรียกความสนใจในการอ่าน การวางหน้าหนังสือ ต้องยึดหลักทางศิลปะที่สำคัญ 5 ประการคือ หลักสมดุล หลักเอกภาพ หลักการเน้นหรือศูนย์สนใจ หลักการเว้นช่องว่างขวา และหลักการนำสายตา การจัดวางหน้าต้องเว้นที่ว่างให้มาก ๆ เพื่อให้เด็กได้พักสายตา ตัวหนังสือและภาพไม่ควรวางซ้อนทับกัน การจัดวางหน้าในแต่ละหน้าไม่ควรให้เหมือนกันตลอดทั้งเล่ม ควรมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากจำเจ

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 71-72) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักการ จัดหน้าหนังสือมีหลักการดังนี้ คือ ดุลยภาพ ความกลมกลืน เอกภาพและมีจุดเด่นรั้าอารมณ์ ลักษณะการจัดวางหน้าหนังสือสำหรับเด็กมีรูปแบบคือ จัดให้ภาพกับตัวหนังสืออยู่ในหน้าเดียวกัน จัดให้ภาพกับตัวหนังสืออยู่คนละหน้า และจัดภาพและตัวหนังสือควบสองหน้า

4. ขนาดของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดขนาดในหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเพื่อสอดคล้องกับเนื้อหา และเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน จึงมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านแนะนำไว้ดังนี้

รพีพร ชังธาดา (2531, น. 45) กล่าวถึงขนาดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าขนาดรูปเล่มพอเหมาะกับเด็ก คือเหมาะกับมือของเด็กจะหยิบยกเปิดอ่านหรือนำไปไหนมาไหนได้โดยสะดวก ขนาดของหนังสือสำหรับเด็กในเมืองไทยนิยมทำกันมากคือขนาด 8 หน้ายก และ 16 หน้ายก

ถวัลย์ มาศจรัส (2540, น. 34) กล่าวถึงความยาวและขนาดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า ความยาวของหนังสือย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่าน สำหรับวัย 12-14 ขวบ ยาวประมาณ 50 – 100 หน้า และขึ้นอยู่กับความยากง่ายและธรรมชาติของเนื้อหาสาระ

จินตนา ไบกาชุยี (2542, น. 17) กล่าวถึงขนาดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า ควรมีขนาดกะทัดรัดไม่ใหญ่กว้างหรือยาวเกินไป เช่นเดียวกับ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 43) กล่าวถึงขนาดรูปเล่มของหนังสือต้องกะทัดรัด เหมาะกับการจับถือของเด็กแต่ละวัย ขนาด

รูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็กไม่แน่นอน แต่ไม่ควรเล็กหรือใหญ่จนเกินไป ถ้ารูปเล่มที่มีลักษณะแปลกแตกต่างออกไปเด็กจะชอบมาก เช่น เป็นรูปหุ่น รูปของเล่น มีเสียง มีกลิ่น เป็นต้น

ส่วนกรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ (2545, น. 42) กล่าวถึงขนาดรูปเล่มของหนังสือที่พบเห็นทั่วไปในปัจจุบันมีลักษณะแตกต่างกันไป และมีหลายขนาดดังนี้คือ

- 1) ขนาด 21*29.7 เซนติเมตร
- 2) ขนาด 18.5*26 เซนติเมตร
- 3) ขนาด 14.8*21 เซนติเมตร
- 4) ขนาด 13*18.5 เซนติเมตร

5. วิธีเลือกใช้กระดาษ

การเลือกใช้กระดาษเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมน่าอ่าน และมีคุณภาพดังที่กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนา (2545, น. 43) ได้กล่าวถึงวิธีเลือกใช้กระดาษดังนี้ ชนิดของกระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือ คือกระดาษปรีฟ เนื้อกระดาษผลิตจากเยื่อไม้ปนใช้พิมพ์หนังสือราคาถูก กระดาษปอนด์ เนื้อกระดาษผลิตจากเยื่อเคมี เนื้อละเอียด ขาวมีคุณภาพสูง กระดาษอาร์ตเป็นกระดาษเนื้อละเอียดขาวเคลือบด้วยวัตถุเคมี ให้ผิวเรียบเป็นมัน มีคุณภาพสูง

6. ขนาดของตัวหนังสือ

การใช้ขนาดของตัวหนังสือ มีนักการศึกษาได้ให้ความรู้เกี่ยวกับขนาดของตัวหนังสือในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 74) ได้กล่าวว่าขนาดตัวหนังสือมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กเป็นอย่างมาก เด็กยิ่งเล็กต้องใช้อักษรตัวใหญ่ ถ้าเด็กโตใช้อักษรตัวเล็กลง ลักษณะตัวอักษรควรใช้สีดำ

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 17) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้ตัวอักษร ไม่ควรใช้ตัวอักษรประดิษฐ์บรรจง ให้ใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและชัดเจน การเลือกขนาดนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อหาของเรื่อง รูปเล่ม และวัยของผู้อ่าน

กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ (2545, น. 43) ได้กล่าวถึง ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือว่า ตัวอักษรจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กควรมีความสัมพันธ์กับวัยของเด็ก เช่น

- 1) ก่อนวัยเรียน ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขนาดตัวอักษรประมาณ 30 พอยท์
- 2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประมาณ 24 พอยท์
- 3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ประมาณ 18-20 พอยท์
- 4) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประมาณ 16 พอยท์

5) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ต่ำกว่า 14 พอยท์

7. การเข้าเล่มหนังสือ

จินตนา ไบกาซูยี (2542 : 18-19) ได้ให้ความเห็นว่า การเย็บหนังสือ ควรแข็งแรงทนทานต่อการหยิบใช้ของเด็ก การเย็บมีหลายชนิด เช่น เย็บอก เย็บกี และเย็บไสสัน ทากาว เป็นต้น การเลือกเย็บเล่มพิจารณาจากจำนวนหน้าของหนังสือ ชนิดกระดาษและปกของ หนังสือ

สรุปการจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องคำนึงถึง องค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เช่น การออกแบบปก การจัดภาพในหนังสือ ขนาดรูปเล่มหนังสือสำหรับเด็ก การเลือกใช้กระดาษ ฯลฯ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านด้วย

8. การใช้ภาษาในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้จัดทำต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะ ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนในการจัดทำ รวมทั้งมีความเข้าใจในการจัดหน้าและรูปเล่มของ หนังสือ จึงทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพและความเหมาะสม นอกจากนี้การใช้ ภาษาในการเขียนหนังสือก็มีความสำคัญดังที่ ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2537, น. 19-22) ได้อธิบาย ถึงการใช้ภาษาสำหรับการเขียนวรรณกรรมวัยรุ่น ควรตระหนักถึงสิ่งเหล่านี้ คือ

1. ภาษาพูด ภาษาที่แปลกแหวกแนวไปจากวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ เป็น ภาษาที่วัยรุ่นชอบใช้ ผู้เขียนจะต้องคำนึงและนำมาใช้ เพื่อสื่อความเข้าใจและเพื่อให้เรื่องต่าง ๆ อยู่ใน ระดับเดียวกัน ถึงจะเป็นคำสแลงที่วัยรุ่นชอบใช้ก็ไม่ใช้เป็นเรื่องที่เสียหาย แต่คำดังกล่าวนี้ไม่ควร นำไปใช้ในเด็กเล็ก เพราะเด็กไม่เข้าใจ

2. ความกระชับ ความกระชับคือ การใช้ถ้อยคำน้อยแต่ได้ความชัดเจน และมีน้ำหนัก เช่น การสรรคำใช้ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และคำรูปธรรม

3. ความสละสลวย ความสละสลวย หมายถึง การรู้จักสรรหาคำเรียบ ง่าย แต่มีเสียงราบรื่นไพเราะหู ความสละสลวยของการใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นมีดังนี้

3.1 คำที่มีความหมายโดยตรงและคำที่มีความหมายโดยนัย คำที่ใช้สื่อ ความเข้าใจกันนั้นไม่เพียงแต่จะมีความหมายโดยตรงตามตัวอักษรเท่านั้น ยังแสดงอารมณ์ความนึก คิดอีกด้วย ความหมายทั้งสองประการนี้ เรียกว่า ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ซึ่งคำ ที่มีความหมายโดยนัยนี้ เด็กวัยรุ่นย่อมเข้าใจได้ดีแล้ว เพราะเด็กวัยรุ่นรู้จักคำศัพท์กว้างขวาง และ เริ่มเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ที่ได้รับประสบการณ์มากขึ้น

3.2 สำนวน สำนวนคือคำหรือกลุ่มคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความ พิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ เป็นคำกล่าวที่มีชั้นเชิง ไม่ตรงไปตรงมา แต่มีความหมายในถ้อยคำนั้น ๆ

3.3 ความตระการ ความตระการ หมายถึง การใช้ถ้อยคำสร้างภาพลักษณ์เช่นนี้ควรใช้คำแสดงอาการ เช่น ชบเซา โงงเงก ถลา ร่อน เคว้งคว้าง หรือคำแสดงภาพ เช่น แม่น้ำที่ไหลลดเลี้ยว ต้นไม้ที่แผ่กิ่งก้านสาขา คลื่นที่กำลังม้วนตัวเข้าหาฝั่ง

ในด้านการใช้ภาษาสำหรับวัยรุ่น นอกจากจะใช้ภาษาที่วัยรุ่นชอบคือ ภาษาพูดที่แปลก ๆ ออกไป ยังสามารถใช้ภาษาอย่างผู้ใหญ่ได้ด้วย เพราะวัยรุ่นได้เรียนรู้การใช้ภาษามากพอที่จะเข้าใจได้อย่างผู้ใหญ่

นอกจากนี้ สุวรรณ รัตนธรรมเมธี (2550, น. 59-61) กล่าวถึงแนวทางการสร้างหนังสือให้อ่านซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาดังนี้

1. ใช้ภาษาสวย คือภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน กล่าวคือใช้ภาษาง่ายเป็นคำที่คุ้นเคยใกล้ตัวผู้อ่าน ไม่ใช่ภาษาที่สูงเกินไป ใช้ภาษาที่สุภาพ ภาษาที่หยาบคายไม่ควรนำมาใช้ แม้ว่าจะเป็นคำที่ใกล้ตัวก็ตาม

2. ให้อ่านละเอียดพอเพียง การเขียนเรื่องอะไรก็ตาม ควรให้ความกระจ่างให้อ่านละเอียดแก่ผู้อ่านให้ได้ อย่าคิดว่าผู้อ่านรู้เรื่องราวอันดีแล้วจะละเลยรายละเอียดบางอย่างไป

3. เขียนให้อ่านง่าย การเขียนให้อ่านง่ายคือการไม่ใช้ประโยคหรือข้อความยุ่งยาก ซับซ้อน ดำเนินเรื่องไม่สับสนวุ่นวายไปมา ดังนั้นก่อนลงมือเขียนต้องพิจารณาเนื้อหาที่จะนำเสนอเพื่อให้มีการดำเนินเรื่องอย่างมีขั้นตอน

4. คำนึงถึงผู้อ่านก่อนเขียน ก่อนลงมือเขียนควรคำนึงว่าต้องการเขียนให้ใครอ่าน ควรศึกษาให้เข้าใจว่าเด็กแต่ละวัยมีความต้องการในการอ่านแตกต่างกันอย่างไร

5. ใช้คำกระชับ สั้นแต่ได้ความกว้าง จะทำให้หนังสือน่าอ่าน อ่านสนุก ไม่จำเป็นต้องใช้คำฟุ่มเฟือยมาก ควรใช้คำกระชับ

6. สื่อเรื่องให้ตรงประเด็น การเขียนเรื่องอะไรก็ตาม ต้องคำนึงถึงการเขียนให้ตรงประเด็น ไม่ว่าจะป็นชื่อเรื่อง เนื้อเรื่อง ควรให้มีความสอดคล้องกัน

7. ให้มีเว้นวรรคตอนให้เหมาะสม การเขียนหนังสือที่ดีต้องมีการเว้นวรรคตอนให้เหมาะสม เพราะการเว้นวรรคตอนจะช่วยให้มีการพักสายตาไปในตัว ช่วยให้อ่านเกิดความจำและเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น

8. การย่อหน้าให้เหมาะสม คือมีความพอดีพอเหมาะพอควร และย่อหน้าอย่างมีความหมายด้วย การย่อหน้าแต่ละครั้งต้องมีประเด็นและความหมายเป็นเรื่องราวไม่ใช่ย่อหน้าขึ้นใหม่โดยไม่มีหลักการ

9. ปรับแก้สำนวนก่อนนำไปใช้ ไม่ว่าจะเขียนหนังสือเพื่อเด็ก หรือเพื่อใคร เมื่อเขียนหนังสือเสร็จแล้ว ต้องตรวจ พิจารณาปรับปรุง แก้ไขสำนวนครั้งแล้วครั้งเล่า โดยให้คนอื่นช่วยตรวจ ว่าสำนวนที่เขียนนั้นเหมาะสมหรือไม่

5.1.7 หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ได้มีผู้เสนอแนวทางในการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมหลายท่าน ดังนี้
 สนั่น มีชั้นหมาก (2537, น. 184-185) ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม คือ ปก รูปเล่มในภาพรวม คุณภาพวัสดุ ขนาดตัวอักษรและความชัดเจน ขนาดรูปเล่ม และจำนวนหน้า ศิลปะการจัดหน้า
2. ภาพประกอบ ได้แก่ ความชัดเจน ลักษณะความสมจริง ขนาดจำนวนภาพ ความเหมาะสม คำอธิบายประกอบภาพ
3. เนื้อหา วิธีการเสนอเรื่อง ความสอดคล้องกับหลักสูตร การเรียงลำดับความยากง่าย เอกภาพและความกลมกลืนของหนังสือ การเน้นสาระสำคัญ ความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์ กิจกรรมเสนอแนะ ภาคผนวกท้ายบท
4. การใช้ภาษา เน้นความถูกต้องตามหลักภาษา ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมของการใช้ศัพท์ เครื่องหมายวรรคตอน
5. แนวคิดริเริ่มของผู้อ่าน ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม มาเป็นหลักในการพิจารณาการกำหนดเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ ความจำเป็นในการสร้าง วิธีการสร้างหนังสือ ตลอดจนการประเมินค่าหนังสือ จึงได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ

ชุตินา สัจจามันท์ และคนอื่น ๆ (2543, น. 116) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทบันเทิงคดี ครอบคลุมประเด็น 3 ประเด็น ได้แก่ เนื้อหา แนวการเขียน และภาษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านเนื้อหา พิจารณาจากเนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการ เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดและทัศนคติที่ดี เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม เนื้อหามีส่วนส่งเสริมจริยธรรมและทัศนคติที่ดี เนื้อหาส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ด้านแนวการเขียน พิจารณาจากโครงเรื่องสอดคล้องกับแก่นของเรื่อง การเริ่มเรื่องน่าสนใจ การดำเนินเรื่องชวนติดตาม การจบเรื่องน่าประทับใจ การสร้างตัวละครแสดงพฤติกรรมสมจริง การสร้างฉากสมจริงตามเนื้อหา
3. ด้านการใช้ภาษา พิจารณาจากภาษาสละสลวย การใช้ภาษาสอดคล้องกับลักษณะของเรื่อง ภาษาที่ใช้ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม ภาษาที่ใช้มีความสมจริง ภาษาที่ใช้ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้อ่าน

ถวัลย์ มาศจรัส (2548, น. 164) ได้อธิบายเกณฑ์การประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับการจัดทำเป็นผลงานทางวิชาการ และกรณีทั่วไปไว้ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

1.1 สอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นปัจจุบัน

1.3 ยากง่ายพอเหมาะกับช่วงชั้น

1.4 มีความยาวของเนื้อหาพอเหมาะ

1.5 มีแหล่งอ้างอิงค้นคว้าและ /หรือบรรณานุกรม

1.6 ไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม

2. การนำเสนอเนื้อหา

2.1 มีรูปแบบการเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมและน่าสนใจ

2.2 เสนอเนื้อหาการอ่านเพิ่มพูนทักษะการคิด

3. การใช้ภาษา

3.1 สื่อความหมายชัดเจนอ่านเข้าใจง่าย

3.2 ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

3.3 ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3.4 ใช้ศัพท์เฉพาะถูกต้อง (ถ้ามี)

4. ภาพ ตาราง แผนภูมิ

4.1 ถูกต้อง ชัดเจน เป็นปัจจุบัน

4.2 เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา

4.3 มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ

4.4 ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับรูปเล่ม เช่น ขนาดของเล่ม การออกแบบปก ขนาดตัวอักษร กระดาษที่ใช้ การเข้าเล่มแข็งแรงทนทาน การจัดหน้า เช่น การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม ภาพประกอบน่าสนใจ ปริมาณภาพประกอบตีความเหมาะสม

จากเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ว่าควรพิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา การใช้ภาษา ภาพประกอบ รูปเล่ม และความน่าสนใจ จึงเป็นแนวทางในการพิจารณาหรือการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้

5.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดสมุทรปราการ

ป้อมยุทธนาวี พระเจดีย์กลางน้ำ ฟาร์มจระเข้ใหญ่ งามวิไลเมืองโบราณ
สงกรานต์พระประแดง ปลาสลิดแห้งรสดี ประเพณีรับบัว ครบถ้วนทั่วอุตสาหกรรม

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย ที่บริเวณปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา ติดชายฝั่งทางด้านเหนือของอ่าวไทย เป็นจังหวัดขนาดเล็กบริเวณชานเมืองกรุงเทพมหานคร มีชื่อเรียกอื่นๆ อีกว่า “เมืองปากน้ำ” และ “เมืองพระประแดง” สมุทรปราการเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่สำคัญของประเทศ มีชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนทำธุรกิจเป็นจำนวนมาก จึงเป็นจังหวัดที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน

จังหวัดสมุทรปราการมีเนื้อที่ประมาณ 1,004 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 627,557 ไร่ จัดเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 70 ของประเทศไทย มีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายสำคัญ และมีคลองสาขาแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาจำนวนมาก สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม แบ่งเป็น 3 บริเวณ คือ บริเวณริมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เหมาะแก่การทำนาและทำสวน บริเวณตอนใต้ใกล้ชายฝั่งทะเล น้ำทะเลท่วมถึง พื้นดินและแหล่งน้ำจืดเค็มจัดในฤดูแล้ง มีป่าชายเลนตามชายฝั่ง เหมาะแก่การทำป่าจาก ป่าพืง และบริเวณที่ราบกว้างใหญ่ทางตอนเหนือและทางตะวันออก เหมาะแก่การเพาะปลูกสมุทรปราการเป็นเมืองที่สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตัวเมืองเก่าตั้งอยู่แถบอำเภอพระประแดงในปัจจุบัน เคยเป็นเมืองหน้าด่านทางทะเลที่สำคัญในอดีต และเป็นจุดพักของเรือสินค้าต่างชาติที่มาติดต่อค้าขายกับไทย ที่บริเวณริมทะเลมีการสร้างป้อมค่ายคูเมืองอย่างมั่นคงแข็งแรงต่อมาในสมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชโปรดให้รื้อกำแพงเมืองพระประแดงออก จนกระทั่งเมื่อถึงสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ทรงเห็นว่าเป็นช่องทางที่ข้าศึกจะยกทัพมาได้ จึงโปรดให้สร้างเมืองสมุทรปราการขึ้นที่ตำบลปากน้ำในปี พ.ศ. 2362 ใช้เวลาในการสร้าง 3 ปี และได้โปรดให้สร้างป้อมปราการขึ้นทั้งสองฝั่งแม่น้ำถึง 6 ป้อม คือ ป้อมประโคนชัย ป้อมนารายณ์ปราบศึก ป้อมปราการ ป้อมประกายสิทธิ์ ป้อมนาคราช และป้อมผีเสื้อสมุทร โดยในขณะที่กำลังสร้างเมืองนั้น พระองค์ได้เสด็จทอดพระเนตรหลายครั้ง และโปรดให้สร้างพระมหาเจดีย์ขึ้นที่เกาะกลางน้ำ แล้วพระราชทานนามว่า “พระสมุทรเจดีย์” แต่เสด็จสวรรคตเสียก่อนที่เจดีย์จะสร้างเสร็จต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 โปรดให้สร้างพระสมุทรเจดีย์ต่อจนสำเร็จ และสร้างป้อมขึ้นอีก 3 แห่ง คือ ป้อมตรีเพชร ป้อมคงกระพัน และป้อมเสือซ่อนเล็บในปี พ.ศ. 2402 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงปฏิสังขรณ์พระสมุทรเจดีย์ให้สูงขึ้น และโปรดให้สร้างป้อมชายทะเลอีกแห่งหนึ่ง พระราชทานนามว่า “ป้อมพระจุลจอมเกล้า” ซึ่งในปัจจุบัน ป้อมต่างๆ ได้เสื่อมโทรมและปรักหักพังลงเสียเป็นส่วนใหญ่ คงเหลือแต่ป้อมผีเสื้อสมุทรและป้อมพระจุลจอมเกล้าเท่านั้นปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการแบ่งการ

ปกครองออกเป็น 5 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และกิ่งอำเภอบางเสาธง

5.2.2 สภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดสมุทรปราการ

1) ที่ตั้ง

จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยาและเหนืออ่าวไทย มีเนื้อที่ประมาณ 1,400 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 627,557 ไร่ ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศไทย ห่างจากใจกลางกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 29 กิโลเมตร

2) อาณาเขต

- ทิศเหนือติดกรุงเทพมหานคร
- ทิศใต้ติดกับอ่าวไทย (พื้นที่ชายฝั่งทะเล)
- ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ทิศตะวันตกติดต่อกับกรุงเทพมหานคร

3) ลักษณะภูมิอากาศ

เป็นอากาศแบบชายทะเล อากาศเย็นไม่ร้อนจัด ในฤดูร้อนมีความชื้นในอากาศสูง เนื่องจากอิทธิพลของลมทะเลและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูฝนมีฝนตกมาก ฤดูหนาวก็ไม่หนาวจนเกินไป อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 30.60 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 26.60 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 28.90 องศาเซลเซียส

5.2.3 การปกครองของจังหวัดสมุทรปราการ

แบ่งการปกครองเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 6 อำเภอ ประกอบไปด้วย

- 1.1) อำเภอเมืองสมุทรปราการ
- 1.2) อำเภอบางบ่อ
- 1.3) อำเภอบางพลี
- 1.4) อำเภอพระประแดง
- 1.5) อำเภอพระสมุทรเจดีย์
- 1.6) อำเภอบางเสาธง

ใน 6 อำเภอ แบ่งออกเป็น 50 ตำบล 405 หมู่บ้าน

2) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

พื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 49 แห่ง ประกอบด้วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยมี 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 4 แห่ง เทศบาลตำบล 13 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 30 แห่ง จำแนกได้ดังนี้

2.1) อำเภอเมืองสมุทรปราการ

2.1.1) เทศบาล 7 แห่ง : เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ เทศบาลตำบลบางปู เทศบาลตำบลแพรกษา เทศบาลตำบลด่านสำโรง แลเทศบาลตำบลบางเมือง

2.1.2) อบต. 4 แห่ง : แพรกษา บางด้วน บางโปร้ง เทพารักษ์ และแพรกษาใหม่

2.2) อำเภอบางบ่อ

2.2.1) เทศบาล 4 แห่ง : เทศบาลตำบลบางบ่อ เทศบาลตำบลคลองสวน เทศบาลตำบลคลองด่าน และเทศบาลตำบลบางพลีน้อย

2.2.2) อบต. 7 แห่ง : บางเปรี้ยว บ้านระกาศ คลองด่าน บางบ่อ คลองนิคมยุทธรา คลองสวน และเปรี้ยว

2.3) อำเภอบางพลี

2.3.1) เทศบาล 1 แห่ง : เทศบาลตำบลบางพลี

2.3.2) อบต. 6 แห่ง : บางพลีใหญ่ บางแก้ว บางโหลง บางปลา ราชาทวีระ และหนองปรือ

2.4) อำเภอพระประแดง

2.4.1) เทศบาล 3 แห่ง : เทศบาล เมืองพระประแดง เทศบาลเมืองลัดหลวง และเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย

2.4.2) อบต. 6 แห่ง : ทรงคนอง บางกระสอบ บางยอ บางน้ำผึ้ง บางกะเจ้า และบางกอบัว

2.5) อำเภอพระสมุทรเจดีย์

2.5.1) เทศบาล 2 แห่ง : เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์และเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า

2.5.2) อบต. 4 แห่ง : บ้านคลองสวน ในคลองบางปลากด แหลมฟ้าผ่า และนาเกลือ

2.6) อำเภอบางเสาธง

2.6.1) เทศบาล 1 แห่ง : เทศบาลตำบลบางเสาธง

2.6.2) อบต. 3 แห่ง : บางเสาธง ศิริษะจรเข้หน้า และศิริษะจรเข้ใหญ่

5.2.4 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอยู่หลายแห่ง ได้แก่

1) *วัดบางพลีใหญ่ใน* ตำบลบางพลี อำเภอบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ ถือเป็นชื่อของวัดพระอารามหลวงชั้นตรีที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน โดยสร้างขึ้นในสมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นวัดที่ใช้ประดิษฐานหลวงพ่อดโตซึ่งเป็นพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย ปางมารวิชัย และเป็นหนึ่งในพระสามพี่น้อง วัดแห่งนี้เดิมมีชื่อว่า วัดพลับพลาชัยชนะสงคราม สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ในชัยชนะ ซึ่งต่อมาได้อัญเชิญพระพุทธรูปองค์ใหญ่สมัยสุโขทัยปางมารวิชัยลี้มนตร หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อดโต ที่มีองค์พระหน้าตักกว้าง 3 ศอก 1 คืบ เนื้อเป็นทองสัมฤทธิ์ มาเป็นพระประธานในโบสถ์ ซึ่งเป็นที่เลื่อมใสของประชาชนโดยทั่วไป

2) *วัดอโศการาม* ตั้งอยู่ภายในซอยเทศบาลบางปู 60 ถนนสุขุมวิท (กม.31) ตำบลท้ายบ้าน อำเภอมะเมือง จังหวัดสมุทรปราการ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2501 และผูกพัทธสีมาเมื่อ พ.ศ. 2503 ตั้งอยู่บนพื้นที่ "นาแม่ขาว" โดยเจ้าของที่ดิน คือ นางกิงหงษ์ และ นายสุเมธ ไกรกาญจน์ ได้ถวายที่ดินเพื่อสร้างวัดประมาณ 53 ไร่ และมีการจัดตั้งสำนักขึ้นเป็นครั้งแรกขึ้น สร้างเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2505 ฝ่ายธรรมยุติกาย โดยพระสุทธิธรรมรังสีคัมภีร์เมธาจารย์ (พระอาจารย์ลี ธมฺมธโร) เป็นวัดสำคัญวัดหนึ่ง และเป็นสถานที่สำหรับวิปัสสนากรรมฐาน

3) *เมืองโบราณ* ตั้งอยู่ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอมะเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นที่เที่ยวที่รวบรวมสถานที่สำคัญ ๆ ในประเทศ มีพื้นที่ประมาณ 600 ไร่ เริ่มก่อสร้างเมื่อปลายปี พ.ศ. 2506 โดย คุณประไพ วิริยะพันธุ์ ที่นี้ได้รวมปูชนียสถานที่สำคัญกว่า 116 แห่ง เช่น เขาพระวิหาร, ปราสาทหินพนมรุ้ง, วัดมหาธาตุ สุโขทัย, พระพุทธบาทสระบุรี, พระธาตุเมืองนคร และพระธาตุไชยา เป็นต้น โดยสร้างให้มีขนาดเล็กลง ซึ่งบางแห่งเท่าแบบจริงด้วยฝีมือการสร้างอย่างฝีมือประณีต

4) *พิพิธภัณฑ์ทหารเรือ* ตั้งอยู่ถนนสุขุมวิท ตำบลปากน้ำ อำเภอมะเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์และอุปกรณ์ทุกประเภทที่ใช้ในกิจการกองทัพเรือ รวมถึงเรือรบจำลองของไทยตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งเรือดำน้ำรุ่นแรกและรุ่นเดียวของราชนาวีไทยอีกด้วย โดยพิพิธภัณฑ์ทหารเรือเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแบบพิเศษทำหน้าที่รวบรวม อนุรักษ์ วัตถุพิพิธภัณฑ์อันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณคดีที่เกี่ยวกับกิจการทหารเรือ ภายในพิพิธภัณฑ์เป็นที่รวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวัตถุพิพิธภัณฑ์สมัยโบราณของกองทัพเรือไทย ยุทธนาวิการรบครั้งสำคัญ ๆ ตลอดจนอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ที่เคยใช้ในการรบเป็นจำนวนมาก

5) *พิพิธภัณฑ์ช้างเอราวัณ* ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 12 ไร่ บริเวณถนนสุขุมวิท ตำบลบางมะเมืองใหม่ อำเภอมะเมือง จังหวัดสมุทรปราการ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้สร้างเพื่อให้เป็นสถานที่เก็บรักษา

ศิลปวัตถุ มรดกทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ และเพื่อสืบสานอนุรักษ์งานศิลป์ไทยให้คงอยู่สืบไป โดยลักษณะภายนอกของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติช้างเอราวัณหรือช้างสามเศียร เป็นประติมากรรมลอยตัวด้วยวิธีเคาะมือแห่งแรกที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทำจากโลหะทองแดงแผ่นเล็กที่สุดขนาดเท่าฝ่ามือ นำมาเรียงต่อกันด้วยความประณีตนับแสนชิ้น ตัวช้างรวมอาคารมีความสูง 43.60 เมตร (หรือสูงขนาดตึก 14-17 ชั้น โดยประมาณ)

6) *ฟาร์มจระเข้ และสวนสัตว์สมุทรปราการ* ตั้งอยู่บริเวณถนนท้ายบ้าน ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันถือเป็นฟาร์มที่ใหญ่ที่สุดในโลก ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2493 ภายในมีการจัดเพาะเลี้ยงจระเข้ในขนาดต่าง ๆ กว่า 6 หมื่นตัว โดยจะมีการแสดงโชว์ทุก ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. ส่วนวันหยุดจะมีการเพิ่มรอบระหว่าง 12.00 น. ถึง 17.00 น.

7) *บางปู หรือสถานตากอากาศบางปู* ตั้งอยู่ภายในถนนสุขุมวิท ตำบลบางปู อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวในแบบพักผ่อนตากอากาศทางชายทะเลด้านอ่าวไทยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทย บางปูได้ถูกสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2480 ตามดำริของจอมพลแปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น มีพื้นที่ทั้งหมด 639 ไร่ ปัจจุบันใช้เป็นสถานตากอากาศที่มีชื่อเสียง ต่อมาเป็นสถานพักผ่อน พักผ่อน ของกรมพลาธิการทหารบก ภายในมีร้านอาหาร บ้านพักไว้บริการนักท่องเที่ยว

8) *ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง* ตั้งอยู่ภายในตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นตลาดน้ำแห่งใหม่ใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งและประชาชนบางน้ำผึ้ง ได้ร่วมใจปลูกตามแบบวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมขึ้นมาใหม่ ด้วยการสร้าง "ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง" ขึ้นมาใหม่ เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับขายสินค้าของชุมชนบางน้ำผึ้งและตำบลใกล้เคียง และเพื่อเป็นการแก้ไขภาวะสินค้าล้นตลาด เสน่ห์ของตลาดน้ำแห่งนี้ คือ วิถีชีวิตชาวบ้านริมคลองส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายมอญ และยังมีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และอาหารที่มีชื่อเสียงของชุมชน ได้แก่ ดอกไม้เกล็ดปลา ปันรูปสมุนไพรหอมสดชื่นมกรก และมะม่วงน้ำดอกไม้ เป็นต้น

9) *เกาะบางกระเจ้า* ตั้งอยู่บริเวณตำบลบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ คือหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยพื้นที่สีเขียว มีลักษณะพื้นที่รูปร่างพื้นที่คูคล้ายกระเพาะอาหารที่ล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาจึงเรียกกันว่า "กระเพาะหมู" ครอบคลุมพื้นที่ 6 ตำบลคือ ตำบลบางกระเจ้า, ตำบลทรงคนอง, ตำบลบางยอ, ตำบลบางกระสอบ, ตำบลบางกอบัว และตำบลบางน้ำผึ้ง แวดล้อมด้วยสวนป่าชุมชนขนาดใหญ่ และยังได้รับการยกย่องจาก Time Magazine ให้เป็น The Best Urban Oasis of Asia เมื่อปี 2006

จากสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้จังหวัดสมุทรปราการเต็มไปด้วยความสวยงาม ทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ยังคงอยู่มาอย่างยาวนาน

5.2.5 การคมนาคมของจังหวัดสมุทรปราการ

ในจังหวัดสมุทรปราการ การเดินทางส่วนใหญ่ใช้รถส่วนบุคคลและรถประจำทาง โดยจุดรถประจำทางที่สำคัญได้แก่ บริเวณ บางนา สำโรง ปากน้ำ บางพลี และพระประแดง สำหรับการโดยสารทางเรือ ผ่านทางแม่น้ำเจ้าพระยา มีเรือโดยสารเลียบบแม่น้ำ ขึ้นได้ที่ท่าหน้าปากน้ำ และมีการโดยสารข้ามแม่น้ำหลายจุด รวมทั้งบริเวณท่าหน้าพระประแดงมีท่าแพสำหรับบรรทุกเรือข้ามแม่น้ำ หรือข้ามสะพานภูมิพล 1 และภูมิพล 2 สำหรับการเดินทางไปยังอำเภอพระประแดง สำหรับการเดินทางทางอากาศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และยังสามารถเดินทางเข้ากรุงเทพมหานครได้โดยทางรถไฟที่เชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ หรือแอร์พอร์ตเรลลิงก์ ,แอร์พอร์ตลิงก์

นอกจากนั้น ยังสามารถเดินทางโดยรถไฟฟ้ามหานคร สายสุขุมวิท เข้าสู่จังหวัดสมุทรปราการ โดยได้แบ่งออกเป็น 2 ระยะต่อจากกรุงเทพมหานคร คือ ระยะที่สอง แบริ่ง – สมุทรปราการ (บางบึง) และปัจจุบันกำลังก่อสร้างการเดินทางรถไฟฟ้ามหานคร ระยะที่สาม ต่อจากบางบึงไปจนถึงบางปู (สถานพักผ่อนตากอากาศบางปู)

5.2.6 เทศกาลและงานประเพณีที่สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ

1) งานนมัสการองค์พระสมุทรเจดีย์ เป็นงานประจำปีที่สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ โดยกำหนดเอาวันแรม 5 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปีเป็นวันเริ่มงาน ก่อนเริ่มงานประมาณวันแรม 2 ค่ำ เดือน 11 จะมีพุทธศาสนิกชนทั้งชายหญิงพร้อมใจกัน ไปช่วยเย็บผ้าแดงผืนใหญ่สำหรับห่มองค์พระสมุทรเจดีย์ ก่อนวันร่วมงานจังหวัดจะทำ พิธีบวงสรวงดวงพระวิญญาณพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยและพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวตลอดจน พระเทพวราภรณ์ บริเวณองค์พระสมุทรเจดีย์ และพอถึงแรม 5 ค่ำ เดือน 11 จะมีการเชิญผ้าแดงผืนนี้ขึ้นตั้งบนบุษบกใช้เรือยนต์เป็น พาหนะแห่ไปรอบๆ ตัวเมืองแล้วเชิญผ้าแดงแห่ไปตามลำน้ำเจ้าพระยา จนถึงอำเภอพระประแดง เพื่อให้ชาวพระประแดงร่วมอนุโมทนาแล้วจึงนำขบวนแห่กลับมาทำพิธีทักษิณาวรรตรอบองค์พระสมุทรเจดีย์แล้วนำขึ้นห่มทางจังหวัดจัดงานฉลองทั้งสองฝั่งอำเภอ เมืองซึ่งเป็นที่ตั้งตัวจังหวัดและฝั่งอำเภอ พระสมุทรเจดีย์เป็นเวลา 9 วัน 9 คืน

2) งานนมัสการหลวงพ่อบาน เป็นงานประจำปีของอำเภอบางบ่อสืบต่อกันมาเป็นเวลาหลายสิบปีจนกลายเป็นประเพณีสำคัญของชาวอำเภอบางบ่อและประชาชนใกล้เคียง แม้ท่านได้มรณภาพมากกว่า 50 ปีแล้ว ที่จัดขึ้นในช่วงประมาณวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 12 เพื่อระลึกถึงคุณงามความดีของหลวงพ่อบาน

3) งานเทศกาลสงกรานต์ปากลัด (พระประแดง) ทุกๆ ปี ในวันอาทิตย์แรก หลังจากเทศกาลสงกรานต์ (13 เมษายน) ชาวเมืองพระประแดงร่วมกับอำเภอมืองพระประแดง จัด

งานประเพณีสงกรานต์ตามแบบพื้นบ้านของชาวรามัญ มีขบวนแห่นางสงกรานต์ ปล่อยกและปล่อยปลา มีการละเล่นพื้นเมือง เช่น สะบ้า ทะแยมอญ และมอญรำ

4) *ประเพณีรับบัวหรือโยนบัว* เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมายาวนานของชาวบางพลี จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 11 และช่วงเช้าตรู่ของวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 จะเป็นงานประเพณีการรับบัวหรือโยนบัว โดยประชาชนจะโยนดอกบัวลงในเรือขบวนแห่พระพุทธรูปจำลองของหลวงพ่อด ในขณะเดียวกันชาวบางพลีก็จะโยนบัวให้กับคนต่างบ้านที่พายเรือมาเที่ยวด้วย เพื่อเป็นการทำบุญร่วมกัน การจัดงานประกอบด้วยการเล่นมัสการและขบวนแห่หลวงพ่อด ทั้งทางบกและทางน้ำ การแข่งขันกิจกรรมพื้นบ้าน

5) *ประเพณีแข่งเรือหน้าเมืองพระประแดง* จัดขึ้นในวันแรม 4 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี เป็นวันแข่งเรือซึ่งเป็นประเพณีต่อเนื่องมาจากบางพลี ซึ่งจัดงานรับบัว แล้วต่อมาด้วยการแข่งเรือที่พระประแดง และปิดท้ายด้วยงานพระสมุทระเจดีย์ ซึ่งมีการแข่งขันเรือยาวเช่นเดียวกัน

5.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ

5.3.1 ความหมายของตำนาน

ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการให้ความหมายของตำนาน ไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554 (2556, น. 497)

ได้ให้ความหมายของตำนานว่า หมายถึง เรื่องแสดงความเป็นมาแต่ปางหลังของสถานที่ บุคคล หรือพิธีกรรม เป็นต้น

พรทิพย์ ชังธาดา (2538, น. 115) ได้ให้ความหมายของตำนานว่า หมายถึงเรื่องเล่าที่มีมานาน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโบราณวัตถุ โบราณสถาน เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์

ลมูล จันทน์หอม (2538, น. 102) ได้สรุปความหมายของตำนานว่าหมายถึง เรื่องราวที่เป็นงานเขียนที่บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เช่น นิทาน นิยาย และคำบอกเล่าต่าง ๆ ย้อนหลัง ไปในอดีตที่ไกลมากของล้านนา ปกติด้านนมักจะมีพุทธศาสนาเป็นแกนกลางในการเขียน รวมไปถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับกษัตริย์ และวีรบุรุษที่สำคัญ ๆ ของล้านนา

วิลาสินี พ้องพงษ์ศรี (2552, แบบสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ เรื่องเล่าสืบต่อกันมาโดยสมมติว่าจริง เป็นเรื่องซึ่งมักเกี่ยวกับบุคคลเช่น กษัตริย์ วีรบุรุษ หรือบุคคลสำคัญๆ เป็นชนิดหนึ่งของนิทานพื้นเมือง ซึ่งเน้นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ มีจุดมุ่งหมายที่จะอธิบาย หรือสรรเสริญบรรพบุรุษและวงศ์วานโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามมิใช่การจดบันทึกทางประวัติศาสตร์ แต่อาจกล่าวถึงบุคคลในประวัติศาสตร์และข้อเท็จจริงบางประการในประวัติศาสตร์ และเป็นเรื่องแสดงกิจการอันมีมาแล้วแต่ปางหลังเรื่องราวมนานที่เล่าสืบๆมา พร้อมการบันทึกเรื่องราวที่เล่าเหตุการณ์

ที่เกิดขึ้นในอดีตสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ส่วนมากเป็นเรื่องราวของกษัตริย์หรือบุคคลสำคัญหรือ การสร้างบ้านเมือง ซึ่งมักจะมีเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อและปาฏิหาริย์ปะปนอยู่เสมอ

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2555, น. 30) ให้ความหมายของตำนานว่า หมายถึง เรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักเป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบทอดต่อ ๆ กันมา แล้วมีผู้นำมาบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร มักเกี่ยวกับความเชื่อหรือพิธีกรรมบางอย่าง อาจมี รูปแบบเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง

จากความหมายข้างต้นที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ตำนาน หมายถึง เรื่องเล่าที่ สืบต่อกันมาเป็นเวลานาน เป็นเรื่องเกี่ยวกับโบราณวัตถุ โบราณสถาน บุคคล ชนชาติ สถานที่หรือ สิ่งของมักประกอบด้วยอิทธิปาฏิหาริย์ หรือเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์

5.3.2 ความสำคัญของตำนาน

ได้มีผู้กล่าวความสำคัญของตำนานไว้ดังนี้

สมพร จารุณัฐ (2538, น. 26) กล่าวว่า ตำนานให้ประโยชน์ทางการศึกษา แก่ประชาชนคือบอกให้ทราบความจริงที่สำคัญต่าง ๆ เป็นแหล่งศึกษาสภาพชีวิตและวัฒนธรรม ของ ชาวบ้านซึ่งมีความสำคัญดังนี้คือ

1. ให้คุณค่าด้านสังคม โดยแสดงให้เห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของบรรพบุรุษ และสภาพบ้านเมือง ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของบุรุษในสมัยนั้น
2. ให้คุณค่าด้านปรัชญาและความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ นิทานและ ตำนานท้องถิ่นเป็นที่รวมแห่งปรัชญาการดำเนินชีวิตของคนในสังคม เนื้อเรื่องสอดแทรกปรัชญาแง่ คติของชีวิต ศีลธรรม ตลอดจนคติธรรม เพื่อยกระดับจิตใจของผู้อ่านและผู้ฟังให้สูงขึ้น ทำให้เข้าใจ พื้นฐานของชีวิตได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น
3. สะท้อนประวัติศาสตร์การต่อสู้ของเผ่าพันธุ์มนุษย์ว่ากว่าจะรวมกันเป็น ประเทศชาติในปัจจุบัน ต้องรบพุ่งเสียเลือดเนื้อมากมาย
4. สะท้อนเรื่องกรรมและการตั้งสัตย์อธิษฐาน ตำนานส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นแจ่มแจ้งว่าทำดียอมได้ดี ทำชั่วยอมได้ชั่ว รวมทั้งให้ข้อคิดเรื่องการทำความดีและหากตั้งสัตย์ อธิษฐาน ก็จะได้สมปรารถนา
5. อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเชื่อ
6. สร้างความภูมิใจในท้องถิ่นของตน เพราะเมื่อทราบถึงเรื่องราวความเป็น มาของท้องถิ่นที่กว่าจะมาเป็นชนชาติเช่นทุกวันนี้ บรรพบุรุษต้องต่อสู้กับความยากลำบากอย่าง มากมาย ทำให้เกิดความภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และมีกำลังใจต่อสู้ เพื่อพัฒนาสังคมของ ชาติต่อไป

พรทิพย์ ชังธาดา (2538, น. 115) กล่าวถึงความสำคัญของตำนานว่า การเล่าตำนานโดยพื้นฐานแล้ว ไม่ได้มุ่งเน้นที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แต่มุ่งให้การศึกษาแก่ประชาชน คือบอกให้ทราบถึงความจริงที่สำคัญต่าง ๆ เป็นแหล่งศึกษาสภาพชีวิตและวัฒนธรรมของชาวบ้าน

สรุปได้ว่า ตำนานมีความสำคัญให้คุณค่าด้านสังคม ด้านปรัชญา และความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ สะท้อนประวัติศาสตร์ สะท้อนเรื่องกรรม การตั้งสัจย์อธิษฐาน อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเชื่อและสร้างความภูมิใจในท้องถิ่นของตน นอกจากนี้แล้วยังได้ทราบถึงความจริงที่สำคัญต่าง ๆ เป็นแหล่งศึกษาสภาพชีวิต และวัฒนธรรมของชาวบ้าน

5.3.3 ประเภทของตำนาน

ตำนานเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักเป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา แล้วมีผู้นำมาบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร มักเกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือพิธีกรรมบางอย่าง อาจมีรูปแบบเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ได้มีผู้กล่าวถึงประเภทของตำนานไว้ดังนี้

อุษณีย์ ชงไชย (2529, น. 6) แบ่งวรรณกรรมประเภทตำนานตามเนื้อหาเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. ตำนานที่เป็นเรื่องราวการกำเนิดเมืองต่าง ๆ ตำนานกลุ่มนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองในเขตล้านนาในสมัยก่อนพุทธศตวรรษที่ 18 เนื้อเรื่องจะไม่เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ไทย ในยุคหลังแต่ละจะเป็นเรื่องของการกำเนิดและการสลายตัวของเมืองต่าง ๆ เช่น ตำนานสุวรรณโคมดำ ตำนานสิงหนวัติกุมาร เป็นต้น
2. ตำนานที่มีเนื้อหาแบบประวัติศาสตร์สากล หมายถึง ตำนานที่มีเนื้อหาค่อนข้างหลากหลาย คือ ส่วนแรกจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติการเผยแผ่พุทธศาสนา ฯลฯ บางครั้งเป็นเรื่องของการสังคายนาพุทธศาสนาในสมัยต่าง ๆ สามารถระบุชื่อผู้แต่งและระยะเวลาที่แต่ง ได้อย่างแน่นอน เนื้อเรื่องส่วนมากเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับราชวงศ์มังราย เช่น ชินกาลมาลีปกรณ์ จามเทวีวงศ์ ตำนานมูลศาสนา
3. ตำนานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระพุทธรูปแลเจดีย์ที่สำคัญ เช่น ตำนานวัดพระธาตุดอยสุเทพ เป็นต้น

พรทิพย์ ชังธาดา (2538, น. 116-117) แบ่งประเภทตำนานออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ตำนานประเภทอธิบายเหตุ ได้แก่ นิทานที่อธิบายกำเนิดของโลก กำเนิดของสิ่งของ และลักษณะของธรรมชาติที่ก่อให้เกิดความประหลาดใจ

2. ตำนานทางประวัติศาสตร์และตำนานประวัติศาสตร์อารยธรรมเป็นเรื่องราว หรือประวัติของท้องถิ่นที่เล่าสืบต่อ ๆ กันมาในครอบครัว

3. ตำนานเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ หรืออำนาจลึกลับต่าง ๆ ได้แก่ ความเชื่อของชาวบ้านกับเรื่องราวทางศาสนา พระ นักบุญ ผู้อุทิศตัวให้แก่ศาสนา

จากที่ผู้รู้ได้กล่าวถึงประเภทของตำนานข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ประเภทของตำนานแบ่งตามลักษณะที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ สถานที่ บุคคล และเนื้อหา ตำนานแบ่งตามลักษณะที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ สถานที่ บุคคล และเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาของสิ่งนั้น

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.4.1 งานวิจัยในประเทศ

งานค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้มีผู้ให้ความสนใจและศึกษาไว้มากมายสรุปได้จากบทคัดย่อ ดังนี้ เช่น

วรรณธนา คำสุภา (2546, บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ตำนานพื้นบ้านหรือภูษัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานพื้นบ้านหรือภูษัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดลำพูนและเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประเมินด้านการจัดทำรูปเล่ม เนื้อหา และการใช้ภาษา ภาพประกอบ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และตรวจสอบคุณภาพโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพระดับสูง

ประพันธ์ สีทองสุด (2554, บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณี ตำนาน นิทานพื้นบ้านเพชรบูรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณี ตำนาน นิทานพื้นบ้านเพชรบูรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเพชรบูรณ์ และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและตรวจสอบคุณภาพโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 คน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับดีมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม จะเห็นได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่นำเรื่องราวภายในท้องถิ่นมาจัดทำเป็นหนังสือ จะทำให้นักเรียนเกิดความ

สนใจในเรื่องราว รักการอ่าน มีพัฒนาการเกี่ยวกับการอ่านมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ทำให้ผู้ศึกษามีความมั่นใจในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ประกอบด้วยชื่อเรื่องที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และกลุ่มเป้าหมาย มีการประเมินคุณภาพของหนังสือโดยผู้ทรงวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ด้านลักษณะของหนังสือ เนื้อหา การใช้ภาษา และภาพประกอบ และประเมินคุณภาพของหนังสือโดยนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในประเทศ สรุปว่าสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ส่วนใหญ่เป็นการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับตำนานพื้นบ้าน วรรณกรรมท้องถิ่น นิทานพื้นบ้าน และนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนังสือเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสม และมีประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนเป็นมาก

6. แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 6.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ
- 6.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ
  - 6.2.1 การสร้างหนังสือ
  - 3.2.2 การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

6.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ โดยเลือกเอาตำนานจังหวัดสมุทรปราการมาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน เกิดความรักและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดของตนเอง

6.1.1 ลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะของหนังสือไว้ ดังนี้

- 1) กลุ่มผู้อ่านหนังสือคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อายุระหว่าง 12-14 ปี

- 2) แหล่งที่มาของหัวข้อเรื่อง นำตำนานจังหวัดสมุทรปราการ มาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 3) กำหนดชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องว่า ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ
- 4) แนวทางในการเขียนแบบสารคดีและบันเทิงคดี โดยให้ความรู้ ข้อคิด ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- 5) รูปเล่มหนังสือ ใช้รูปเล่มขนาด 21*29.7 เซนติเมตร
- 6) เนื้อหาประกอบด้วยตำนานจังหวัดสมุทรปราการ พร้อมกิจกรรมท้ายเรื่อง

6.1.2 โครงสร้างเนื้อหาหนังสือ

โครงสร้างของเนื้อหาประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อเรื่อง ภาพประกอบ คำศัพท์ และกิจกรรมท้ายเรื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) วัตถุประสงค์ของหนังสือ ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือดังต่อไปนี้
- (1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ
  - (2) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน
  - (3) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของตำนานจังหวัดสมุทรปราการ
- 2) เนื้อเรื่อง นำเอาตำนานจังหวัดสมุทรปราการ มาเรียบเรียงให้อ่านเข้าใจง่าย ให้ความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แทรกสาระข้อคิดคติเตือนใจต่าง ๆ เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
- 3) ภาพประกอบ เป็นภาพถ่าย ภาพวาด ภาพจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น และช่วยให้ผู้อ่านมีความเพลิดเพลินในการอ่าน
- 4) กิจกรรมท้ายเรื่อง เป็นการสร้างกิจกรรมเพื่อประเมินผลจากการอ่านตำนานแต่ละเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

6.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและการพัฒนาหนังสือมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือ ขั้นปรับปรุงคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เรียน

6.2.1 การสร้างหนังสือ

- 1) ศึกษาหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างหนังสือ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2) ศึกษาข้อมูลตำนานจังหวัดสมุทรปราการ โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและบุคคลในท้องถิ่น พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นของจังหวัด จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รวบรวมและเรียบเรียงไว้ โดยผู้เชี่ยวชาญเลือกเรื่องที่เหมาะสม โดยมิตัดขึ้นความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นคัดเลือกตำนานจังหวัดสมุทรปราการที่มีคุณค่าเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ นำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บังนา จังหวัดสมุทรปราการ

3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ

3.1) การออกแบบปก ได้นำเสนอภาพตำนานจังหวัดสมุทรปราการ เป็นภาพสี

3.2) ส่วนประกอบของหนังสือ ประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหา มีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดมุ่งหมายของการเขียน กล่าวขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างหนังสือ หน้าสารบัญ บรรจุบัญชิตัวข้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุเลขหน้าเพื่อสะดวกแก่ผู้อ่าน สามารถค้นคว้าหาสิ่งที่ต้องการอ่านได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแต่ละเรื่องมีภาพประกอบและกิจกรรมท้ายเรื่อง บรรณานุกรม บอกแหล่งค้นคว้าที่มาของข้อมูลเพื่อเป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านไปค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3) ขนาดของหนังสือ หนังสือที่สร้างขึ้นมีขนาด 21 * 29.7 เซนติเมตร

3.4) ขนาดของตัวอักษร ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเด็กค่อนข้างโต จึงใช้ขนาดตัวอักษร 18 พ้อยท์ หัวข้อปรับขนาดตามความเหมาะสม

3.5) การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วย ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ตำนานพระสมุทรเจดีย์ ตำนานวัด

จรเข้ใหญ่ ตำนานหลวงพ่อดำ ตำนานหลวงพ่อบาน ตำนานหลวงพ่อลี ตำนานศาลเจ้าพ่อท้าว
 ตำนานศาลเจ้าพ่อเสือ ตำนานศาลเจ้าไต้ซงกง ตำนานศาลแป๊ะกง ตำนานศาลเจ้าพ่อหนุมน้อย
 ลอยชาย ตำนานการปล่อยปลา ตำนานประเพณีรับบัว ตำนานอำเภอบางพลี ตำนานสนามบิน
 สุวรรณภูมิ และตำนานท่านขุนภิรมย์ประหารราชภู่ (นายเชย ศรีทองสุข) โดยแต่ละเรื่องจะมี
 ภาพประกอบ และกิจกรรมท้ายเรื่อง

3.6) สร้างกิจกรรมท้ายเรื่อง เรื่อง 2 ตอน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของ
 เนื้อหาในแต่ละเรื่อง และเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียน

3.7) ภาพประกอบ เลือกใช้ภาพประกอบที่เป็นภาพถ่ายจากสถานที่จริง
 แหล่งอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และเกี่ยวข้องกับเนื้อหา

3.8) ขนาดของภาพประกอบ จัดภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา โดยจัด
 ภาพให้เหมาะสมกับหน้า และมีข้อความอธิบายภาพด้านล่าง

3.9) จำนวนภาพประกอบ เนื่องจากภาพประกอบมีส่วนช่วยเสริมเนื้อหา
 สารและดึงดูดความสนใจ เสริมสร้างจินตนาการและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ช่วยให้หนังสือ
 น่าสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องนั้นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาพถ่ายจากสถานที่จริง

4) สร้างแบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยครอบคลุมทั้ง 5
 ด้าน คือ ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และ
 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

6.2.2 การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือที่สร้างขึ้นมีรายละเอียดดังนี้

1) การสร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสือ

ประเด็นของการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้ทรงวุฒิ มีประเด็นการ
 ประเมินครอบคลุม 5 ด้าน รวม 28 ข้อ ดังนี้

(1) ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์	จำนวน 7 ข้อ
(2) ด้านภาพประกอบ	จำนวน 7 ข้อ
(3) ด้านเนื้อหา	จำนวน 4 ข้อ
(4) ด้านการใช้ภาษา	จำนวน 4 ข้อ
(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน 6 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง

2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านตำนาน ด้านการใช้ภาษาไทย ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน พิจารณาคุณภาพของหนังสือโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยคำนวณจากคะแนนแต่ละข้อคำถาม แทนค่าในสูตร ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของบุญส่ง นิลแก้ว (2541, น. 34)

4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
X	แทน	คะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.2) การประเมินหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสือจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพหนังสือ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีรายการประเมินโดยครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุดโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1) ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.24$) โดยในรายละเอียดพบว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ปกสวยงามน่าสนใจ จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมาได้แก่ ชื่อหนังสือที่น่าสนใจชวนให้อ่าน รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

2.2.2) ด้านภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) โดยในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบชัดเจนของสวยงาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้อ่าน จำนวนหน้าของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

2.2.3) ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยในรายละเอียดพบว่า กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และรองลงมาได้แก่ ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาเหมาะสม การตั้งชื่อสัมพันธ์กับเนื้อหาของตำนาน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

2.2.4) ด้านการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษาเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และรองลงมาได้แก่ ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

2.2.5) ด้านคุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

2.2.6) สรุปลงในภาพรวมของหนังสือแต่ละด้าน

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.48$) โดยในรายละเอียดพบว่า คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา เนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.25$) และรองลงมา ลักษณะรูปเล่ม และการพิมพ์ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.24$)

3) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

การดำเนินการในขั้นนี้เป็นการนำหนังสือไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 10 คน เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสือจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ประเด็นการประเมินความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยนักเรียนมีประเด็นการประเมินครอบคลุม 5 ด้าน รวม 24 ข้อ ดังนี้

1. ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์	จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านภาพประกอบ	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านเนื้อหา	จำนวน 4 ข้อ
4. ด้านการใช้ภาษา	จำนวน 4 ข้อ
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน 5 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.1) ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า
 ของบุญส่ง นิลแก้ว (2541, น. 34)

4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

3.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

X แทน คะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3.3) การประเมินหนังสือโดยนักเรียนทั้ง 10 คน เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสือจาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ และมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีรายการประเมินโดยครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น นักเรียนมีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1) ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) โดยในรายละเอียดพบว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้่านมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ชื่อหนังสือน่าสนใจชวนให้อ่าน จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา ได้แก่ ปกสวยงามน่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา ได้แก่ ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.40$) และรองลงมา ได้แก่ รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.80$)

3.3.2) ด้านภาพประกอบ

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$) โดยในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบชัดเจนของสวยงามมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา ได้แก่ จำนวนหน้าของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้่าน มีเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.40$) และรองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

3.3.3) ด้านเนื้อหา

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านเนื้อหาในภาพรวม มีความเหมาะสมที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) โดยในรายละเอียดพบว่า การลำดับเนื้อหาเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมา ได้แก่ ความง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้่าน มีเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$)

3.3.4) ด้านการใช้ภาษา

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้ภาษาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และรองลงมาได้แก่ การใช้ภาษาที่มีความถูกต้อง ชัดเจน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$)

3.3.5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.48$) โดยในรายละเอียดพบว่า เนื้อหาปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจในจังหวัดของตน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาได้แก่ ผู้อ่านเกิดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.10$) และรองลงมา ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของวรรณกรรมประเภทตำนาน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

3.3.6) สรุปลักษณะของหนังสือแต่ละด้าน

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา ได้แก่ ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา ภาพประกอบ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$) และรองลงมา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.48$)

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้รับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีคุณภาพ สามารถใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

7.2 นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน และมีความรู้เกี่ยวกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ

7.3 เป็นแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม และเป็นการส่งเสริมให้มีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

7.4 เป็นการอนุรักษ์ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นมรดกทางภาษาและวัฒนธรรม

7.5 นักเรียนเกิดความรัก และภาคภูมิใจท้องถิ่นของตน

บทที่ 2

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ ที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบคุณภาพหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ และพัฒนาปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ได้จัดพิมพ์รูปเล่มที่สมบูรณ์ โดยมีขนาด 21*29.7 เซนติเมตร ความยาว 47 หน้า มีส่วนประกอบรูปเล่มดังนี้

1. ปกหน้า มีชื่อเรื่อง ชื่อประเภทหนังสือ และชื่อผู้เรียบเรียง ภาพบนปกเป็นภาพที่คัดเลือกจากตำนานบางเรื่อง ภาพดังกล่าวจัดพิมพ์เป็นภาพสี
  2. หน้าปกใน มีชื่อหนังสือ ประเภทหนังสือ ชื่อผู้เรียบเรียง
  3. หน้าคำนำ มีข้อความแสดงวัตถุประสงค์หรือสารประโยชน์ของหนังสือขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
  4. หน้าสารบัญ
  5. เนื้อหาพร้อมภาพประกอบที่เป็นภาพสี
  6. รายนามผู้ให้ข้อมูล
  7. ปกหลัง เป็นภาพสี
- ลักษณะรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่งนำเสนอ ดังนี้

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ” เล่มนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาประกอบด้วยตำนานต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ ที่เล่าสืบต่อกันมานาน โดยมุ่งให้ความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของตำนานของจังหวัด ซึ่งนับวันจะมีผู้รู้เรื่องดังกล่าวน้อยลง

ตำนานแต่ละเรื่องมีข้อคิด คติสอนใจ สะท้อนความเชื่อและสภาพความเป็นอยู่ อันเป็นสิ่งที่คนรุ่นหลังควรศึกษา และร่วมกันอนุรักษ์ สืบทอดให้คงอยู่กับจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

ผู้เรียบเรียงหวังว่าหนังสือเล่มนี้ คงเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจในตำนาน ฝึกการอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่าน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในตำนานของจังหวัด ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษให้มากยิ่งขึ้น

เพชรดา เตโซ

2558

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
1. ด้านโบราณสถาน	
1.1 ตำนานพระสมุทระเจดีย์	1
1.2 ตำนานวัดจระเข้ใหญ่	6
2. ด้านพระพุทธรูป	
2.1 ตำนายหลวงพ่อดโต	10
3. ด้านศาลเจ้า	
3.1 ตำนานศาลเจ้าพ่อทัพ	14
3.2 ตำนานศาลพระเจ้าเสือ	18
3.3 ตำนานเจ้าไต้ฮงกง	22
3.4 ตำนานศาลแป๊ะกง	26
3.5 ตำนานศาลเจ้าพ่อหนุ่มน้อยลอยชาย	30
4. ด้านประเพณี วัฒนธรรม	
4.1 ตำนานการปล่อยปลา	34
4.2 ตำนานประเพณีรับบัว	37
5. ด้านสถานที่	
5.1 ตำนานอำเภอบางพลี	41
5.2 ตำนานท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ	44
6. ด้านบุคคลสำคัญ	
6.1 ตำนานหลวงพ่อบาน	49
6.2 ตำนานหลวงพ่อดี	53
6.3 ตำนานขุนภิรมย์ประหาราชภูรี	57

ตำนานพระสมุทรเจดีย์

องค์พระสมุทรเจดีย์

พระสมุทรเจดีย์ หรือ เจดีย์กลางน้ำ ถือเป็นปูชนียสถานคู่บ้านคู่เมือง และเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ที่ตำบลคลองบางปลาคลด บริเวณฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาตรงข้ามกับศาลากลางจังหวัด โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาคั่นกลาง พระสมุทรเจดีย์นี้ถือว่าเป็นโบราณสถานที่สำคัญของชาติ

การก่อสร้างพระสมุทรเจดีย์ เริ่มก่อสร้างในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่2) ภายหลังจากที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้จัดสร้างเมืองสมุทรปราการและป้อมปราการต่าง ๆ โดยพื้นที่เดิมเป็นเกาะมีน้ำล้อมรอบ เรือสินค้าสามารถแล่นอ้อมรอบๆ เกาะได้จึงได้ชื่อว่า “พระสมุทรเจดีย์กลางน้ำ”

ปัจจุบันกระแสน้ำเปลี่ยนทิศทาง และแผ่นดินได้ยื่นงอกออกมาจากการทับถมของตะกอน จนทำให้พื้นที่เกาะหมดไปคงเหลือเพียง “พระสมุทรเจดีย์” เท่านั้น

เหตุที่เรียกว่าพระเจดีย์กลางน้ำ เพราะว่า ในสมัยแรกที่มีการสร้างนั้น พื้นที่ตรงนี้มีลักษณะเป็นเกาะมีน้ำล้อมรอบพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ทรงมีพระราชดำริให้สร้างพระเจดีย์ขึ้นบนเกาะนั้น เพื่อเป็นที่สักการบูชาของผู้คนที่เดินทางผ่านไปผ่านมาให้เป็นสิริมงคล

ด้านข้างขององค์พระสมุทรเจดีย์

ลักษณะของพระสมุทรเจดีย์ เดิมสร้างเป็นแบบย่อเหลี่ยมไม้สิบสอง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ทอดพระเนตรสภาพทั่วไปของพระสมุทรเจดีย์แล้วทรงมีพระราชประสงค์จะสถาปนาให้สูงขึ้นไปอีก เพื่อให้เรือของชาวต่างประเทศที่เข้ามาจะได้เห็นพระสมุทรเจดีย์ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ช่างไปถ่ายแบบพระเจดีย์ลอมฟางที่กรุงศรีอยุธยา แล้วโปรดเกล้าฯ ให้กรมหมื่นราชสีหวิกรม เป็นนายช่างจัดการสร้างพระเจดีย์แบบลอมฟางครอบพระเจดีย์เดิม

องค์พระสมุทรเจดีย์ยามค่ำคืน

นอกจากนี้ ยังทรงสร้างศาลาเก๋งจีน หอเทียน หอระฆัง พระวิหาร และ พระพุทธรูป ปางห้ามสมุทร พร้อมหลักผูกเรือริมน้ำรอบองค์พระสมุทรเจดีย์และได้ อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ 12 องค์ จากพระบรมมหาราชวัง แห่งมาทางชลมารคบรรจุไว้ ตามโบราณราชประเพณี ทรงมีพระมหากษัตริย์โปรดเกล้าฯ ให้มีการสมโภชเฉลิมฉลอง อย่างยิ่งใหญ่ จนเป็นประเพณีสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

บรรยากาศงานนมัสการพระสมุทรเจดีย์

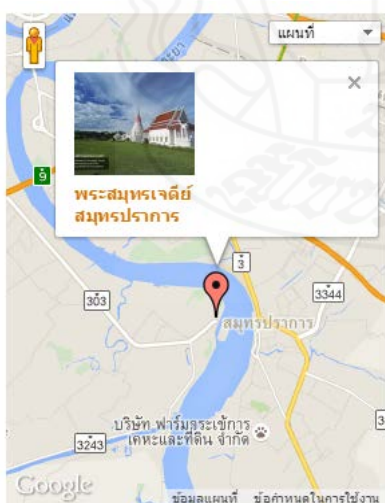
บรรยากาศพระสมุทรเจดีย์ริมแม่น้ำ
เจ้าพระยา

ทางจังหวัดจัดให้มีงานนมัสการพระสมุทรเจดีย์เป็นงานประจำปีที่สำคัญของจังหวัด โดยกำหนดเอาวันแรม 5 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปีเป็นวันเริ่มงาน ก่อนเริ่มงานประมาณวันแรม 2 ค่ำ เดือน 11 จะมีพุทธศาสนิกชนทั้งชายและหญิง พร้อมใจกันเย็บผ้าแดงผืนใหญ่สำหรับห่มองค์พระสมุทรเจดีย์ พอถึงวันแรม 5 ค่ำ เดือน 11 คณะกรรมการจัดงานจะอัญเชิญผ้าแดง ตั้งบนบุษบก แห่ไปรอบ ๆ ตัวเมืองและอัญเชิญผ้าแดงลงเรือแห่ไปตามลำน้ำเจ้าพระยา จนถึงอำเภอบางพลี เพื่อให้ชาวอำเภอบางพลีร่วมอนุโมทนา จากนั้นจึงแห่กลับมาทำพิธีทักษิณาวรรตรอบองค์พระสมุทรเจดีย์

การอัญเชิญผ้าแดงสำหรับห่มองค์พระสมุทรเจดีย์แห่ไปรอบตัวเมือง

การเดินทางมาที่นี่ สามารถมาได้ทั้งทางบกและทางเรือ โดยทางบกสามารถเดินทางโดยรถโดยสาร สายที่ผ่านคือ สาย 20 และรถยนต์ส่วนตัว ไปตามเส้นทางถนนสุขสวัสดิ์ เมื่อถึงทางแยกตรงหน้าฟากของอำเภอบางพลี เลี้ยวซ้ายไปตามถนน ตรงไปสุดทางจะเจอองค์พระสมุทรเจดีย์ ทางเรือโดยสาร นั่งเรือข้ามฟากจากฝั่งปากน้ำท่าเรือวิบูลย์ศรี-พระสมุทรเจดีย์

แผนที่ พระสมุทรเจดีย์

คำถามท้ายเรื่อง

1. คำกล่าวที่ว่าพระสมุทรเจดีย์เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. หากพระสมุทรเจดีย์ยังตั้งอยู่กลางน้ำเหมือนเดิม จะเกิดอะไรขึ้น
3. นักเรียนเคยไปเที่ยวงานนมัสการพระสมุทรเจดีย์หรือไม่ เพราะเหตุใด
4. นักเรียนคิดว่านักเรียนจะช่วยอนุรักษ์องค์พระสมุทรเจดีย์ในรูปแบบใดบ้าง จงอธิบาย
5. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้เป็นอะไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนเขียนคำขวัญเชิญชวนให้มาเที่ยวที่พระสมุทรเจดีย์
2. ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของ “องค์พระสมุทรเจดีย์”

ตำนานวัดจระเข้ใหญ่

วัดจระเข้ใหญ่

วัดจระเข้ใหญ่ตั้งอยู่ที่ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ การสร้างวัดแห่งนี้มีเรื่องเล่าว่า เดิมที่ตั้งของตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ เมื่อ 300 ปีมาแล้ว มีคูกน้ำในคลองจระเข้ใหญ่มีถ้ำใต้น้ำ ซึ่งเชื่อกันว่ามีจระเข้นับร้อยนับพันตัวอาศัยอยู่ จระเข้ดังกล่าวดุร้ายจนเป็นที่รำลึกของชาวบ้านในแถบนั้น

ต่อมาภายหลังชาวบ้านในละแวกนั้นขุดพบกะโหลกมนุษย์ในถ้ำใต้น้ำ จึงทำให้เกิดความกลัวว่าจระเข้จะมาทำร้ายมนุษย์เหมือนเช่นในอดีต ชาวบ้านจึงเห็นพ้องต้องกันในการสร้างวัดขึ้นเหนือคูกน้ำเพื่อข่มความดุร้ายของจระเข้ และเป็นการทำให้จระเข้ซึ่งเป็นสัตว์เดรัจฉานยำเกรงต่ออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์

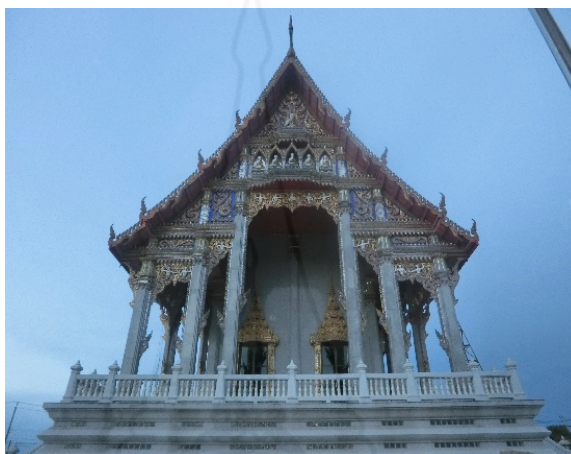

แผ่นป้ายหินอ่อนประวัติวัดจระเข้ใหญ่

วัดแห่งนี้สร้างขึ้นเมื่อใดไม่มีหลักฐานปรากฏ แต่มีการเล่าสืบกันมาว่า นายคงร่วมกับทายกก่อสร้างอุโบสถ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2434 และเนื่องจากชุมชนบ้านใหญ่ ตำบลศีรชะจรเข้ใหญ่ เป็นชุมชนขนาดใหญ่ ดังนั้นชาวบ้านจึงร่วมกันพัฒนาวัดแห่งนี้มาอย่างต่อเนื่อง

โบสถ์ใหม่วัดจรเข้ใหญ่

ที่วัดแห่งนี้มีหลวงพ่อโต ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 31 นิ้ว สูง 49 นิ้ว ชาวบ้านเชื่อว่าน่าจะสร้างขึ้นมาพร้อมๆ กับการสร้างอุโบสถ เมื่อประมาณ 150 ปีมาแล้ว พระพุทธรูปดังกล่าวเป็นที่เคารพอย่างสูงของชาวบ้านตำบลศีรชะจรเข้ใหญ่

สิ่งที่น่าสังเกตเกี่ยวกับชื่อของวัด จะพบว่าคำว่า “จรเข้” ไม่มีสระอะ ชาวบ้านเล่าว่าชื่อวัดและชื่อตำบลที่มีคำว่า “จรเข้” ปรากฏอยู่เป็นคำใช้เรียกสถานที่ซึ่งไม่มีสระอะ แต่ถ้าหากจะกล่าวถึงสัตว์ จึงจะมีสระอะโดยจะเขียนว่า “จรเข้”

บริเวณด้านในวัด

วัดจระเข้ใหญ่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวตำบลศีรษะจระเข้ใหญ่ ชาวบ้านจะใช้สถานที่แห่งนี้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย กิจกรรมด้านศาสนพิธี รวมถึงการทำมาหากินของผู้คนในชุมชน นอกจากนี้ยังมีการทำพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีของชาวพุทธทำให้ชุมชนแห่งนี้เป็ชุมชนที่เข้มแข็งสืบต่อกันมาจนทุกวันนี้

ประตูทางเข้าวัดจระเข้ใหญ่

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้คำศัพท์จรเข้เป็นชื่อสถานที่ ส่วนจรเข้เป็นชื่อสัตว์ จงอภิปรายพร้อมแสดงเหตุผลประกอบ
2. นักเรียนคิดว่า “วัดจรเข้ใหญ่” มีความสำคัญอย่างไรกับชาวตำบลศีรษะจรเข้ จงอธิบายพร้อมแสดงเหตุผล
3. การที่วัดได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นภาพของคนในชุมชนอย่างไร จงอธิบาย
4. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้คืออะไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนไปสอบถามชาวบ้านเกี่ยวกับตำนานวัดจรเข้ใหญ่เพิ่มเติม แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง
2. ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัดจรเข้ใหญ่

ตำนานหลวงพ่อโต

หลวงพ่อโต

หลวงพ่อโตเป็นพระพุทธรูปที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดบางพลีใหญ่ในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พระพุทธรูปองค์นี้เป็นเคารพและศรัทธาอย่างยิ่งของพุทธศาสนิกชน ทั้งในจังหวัดสมุทรปราการและประชาชนชาวไทย เนื่องจากมีตำนานที่เล่าสืบต่อกันมา อย่างน่าสนใจ

ชาวบ้านเล่าสืบต่อกันมาว่า มีพระพุทธรูป 3 องค์ ที่ชาวกรุงศรีอยุธยาได้ อารธนาลงสู่แม่น้ำเพื่อหนีภัยสงคราม พระพุทธรูปดังกล่าวลอยมาตามลำน้ำ และได้แสดง อภินิหารระหว่างทาง จนเป็นที่กล่าวขานกันทั่วไป ชาวบ้านในตำบลต่าง ๆ ได้พยายาม อารธนาทำนขึ้นสู่ฝั่ง แต่ก็ไม่สำเร็จ พระพุทธรูปทั้ง 3 องค์จึงลอยตามน้ำมาเรื่อยๆ จนใน ที่สุดพระพุทธรูปองค์ที่หนึ่งได้ไปขึ้นประดิษฐานอยู่ที่วัดบ้านแหลม จังหวัดสมุทรสงคราม

หลวงพ่อบ้านแหลม และหลวงพ่อโสธร

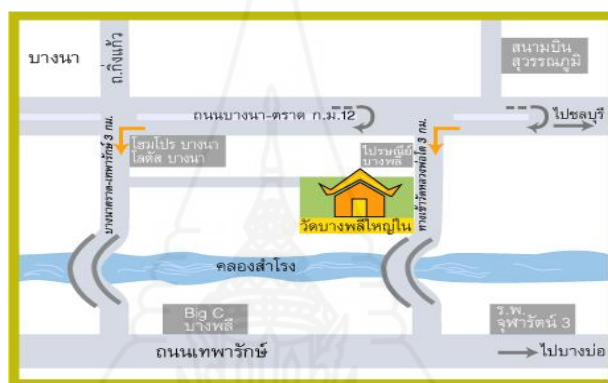
องค์ที่สองไปขึ้นประดิษฐานอยู่ที่วัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่วนองค์ที่สามได้ลอยเรือลงมาตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา และแสดงปาฏิหาริย์ลอยวกเข้ามาในลำคลองสำโรง ชาวบ้านจึงพร้อมใจกันอาราธนาท่านขึ้นที่ปากคลองสำโรง แต่ท่านก็ไม่ยอมขึ้น ชาวบ้านจึงได้ทำพิธีเสี่ยงทาย โดยต่อแพผูกชะลอกับองค์ท่าน แล้วใช้เรือพายจุดท่านให้ลอยตามลำน้ำสำโรง และอธิษฐานว่า “หากท่านประสงค์จะขึ้นโปรดที่ใด ก็ขอจงได้แสดงอภินิหารให้แพที่ลอยมาจงหยุด ณ ที่นั่นเถิด” จนแพลอยมาถึงบริเวณหน้าวัดปลับปลาชัยชนะสงคราม หรือวัดบางพลีใหญ่ใน ท่านจึงหยุดนิ่ง ชาวบ้านจึงพร้อมใจกันอาราธนาตั้งจิตอธิษฐานนำท่านขึ้นจากน้ำได้ในที่สุด และต่อมาชาวบ้านได้ร่วมกันสร้างพระอุโบสถสำหรับเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่โตมาจนถึงปัจจุบัน

ประตูทางเข้าวัดด้านหน้า

การเดินทางมานมัสการหลวงพ่อดโต สามารถเดินทางได้สองเส้นทาง คือ ทางบก และทางเรือ โดยทางบกสามารถมาได้สองทาง คือ ทางแรกมาจากแยกบางนาเข้าทางถนน บางนา-ตราด ประมาณกิโลเมตรที่ 12.5 ข้ามสะพานคลองชวดลากข้าว เลี้ยวกลับรถเข้าถนน กิ่งแก้ว-บางพลีใหญ่ในประมาณ 3.5 กิโลเมตรจะพบสี่แยก เลี้ยวซ้ายไปประมาณ 1 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าถนนสุขาภิบาล 6 ทางเข้าเทศบาลตำบลบางพลี ประมาณ 200 เมตร ก็จะถึง วัดบางพลีใหญ่ใน ทางที่สองเข้าทางถนนเทพารักษ์ กิโลเมตรที่ 13 ก็จะเดินทางถึงวัดได้ ส่วนทางเรื่อนั้นสามารถนั่งเรือมาทางคลองสำโรง

ประชาชนเดินทางนมัสการหลวงพ่อดโต และทำบุญเพื่อเป็นสิริมงคล

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนได้ข้อคิดจากการอ่านเรื่องนี้
2. นักเรียนชอบเหตุการณ์ตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
3. นักเรียนเคยไปนมัสการหลวงพ่โตหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. นักเรียนสามารถช่วยอนุรักษ์และเผยแพร่ตำนานของหลวงพ่โตได้อย่างไร จงอธิบาย
5. หากหลวงพ่โตไม่แสดงประสงศ์ว่าจะขึ้นฝั่งที่วัดบางพลีใหญ่จะเกิดอะไรขึ้น

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนไปสำรวจเส้นทางที่จะไปนมัสการหลวงพ่โต วัดบางพลีใหญ่ใน และเขียนแผนที่ให้คนสามารถเดินทางไปนมัสการได้สะดวก
2. ให้นักเรียนจัดทำหนังสือแผ่นพับ เพื่อแนะนำตำนานหลวงพ่โต

ตำนานศาลเจ้าพ่อทัพ

บริเวณหน้าศาลเจ้าพ่อทัพ สำโรง

ศาลเจ้าพ่อทัพ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสำโรงใต้ ตัวศาลตั้งอยู่ริมคลองสำโรง ใกล้วัดมหาวงษ์ หมู่ 7 ตำบลสำโรงกลาง พ่อค้าประชาชนในเขตสำโรงเหนือและสำโรงใต้ รวมทั้งบริเวณใกล้เคียงต่างให้ความเคารพนับถือในความศักดิ์สิทธิ์มาช้านานแล้ว

ความเป็นมาของศาลแห่งนี้เกี่ยวข้องกับตำบลสำโรงเหนือ ซึ่งในอดีตเป็นตำบลใหญ่ ที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ทางด้านการคมนาคม ในทางบก ใช้ถนนสุขุมวิท และในด้านการคมนาคมทางน้ำใช้คลองสำโรง เป็นเส้นทางการเดินทางสายสำคัญ เนื่องจากคลองสำโรงเชื่อมต่อระหว่างแม่น้ำบางปะกง กับแม่น้ำเจ้าพระยา ขนานชายฝั่งทะเล ดังนั้น ตำบลสำโรงเหนือจึงเป็นศูนย์กลางทางการคมนาคม ทั้งทางน้ำและทางบก การขนส่งสินค้าทางน้ำเป็นที่ นิยมกันมากในสมัยนั้น โดยเฉพาะสินค้าทางการเกษตร เช่น ข้าวจะบรรทุกเรือเอี่ยมจุ่น พ่วงเป็นทางยาวเต็มลำคลอง ส่วนใหญ่จะล่องเรือไปสู่แม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อนำสินค้าไปขึ้นที่ท่าเรือคลองเตย ตำบลสำโรงเหนือจึงเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำ ที่มีทั้งเรือมอเตอร์โบ๊ท (เรือยนต์ 2 ชั้น) เรือยนต์ทั่วไป เรือหางยาวและเรือรับจ้าง แล่นไปมาจากบางบ่อ บางพลี และสำโรง

ศาลเจ้าพ่อท้าว

ชาวบ้านเล่าต่อกันมาว่า ได้พบองค์เจ้าพ่อท้าวลอยน้ำมาถึงยังบริเวณริมคลองสำโรง ด้วยบารมีและความศักดิ์สิทธิ์แห่งองค์เจ้าพ่อท้าว ทำให้ชาวบ้านเกิดศรัทธาจึงได้ทำการอัญเชิญ องค์เจ้าพ่อท้าวให้ประทับ ณ ศาลเจ้าพ่อท้าว ที่ชาวบ้านได้สร้างขึ้นจากนั้นมาจนถึงปัจจุบัน ศาลเจ้าพ่อท้าว จึงเป็นที่เคารพศรัทธาของบรรดาผู้ที่สัญจรทางน้ำ ผู้ใดที่ผ่านมาจะต้องกราบไหว้ขอพรเพื่อให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ

เรื่องเล่าเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ของ องค์เจ้าพ่อท้าว ว่า มีเรือชนข้าวลำหนึ่ง ได้แล่นผ่านศาลเจ้าพ่อท้าว คนเรือในขณะนั้นต่างมีอาการมึนเมาด้วยฤทธิ์สุรา ทำให้พูดจาไม่สุภาพและแสดงกริยาที่ไม่แสดงความเคารพ ฉับพลันนั้นเรือก็ไม่สามารถแล่นต่อไปได้ และได้เกิดกระแสน้ำวนหมุนเอาตัวเรือกลับ แม้นายท้ายเรือและลูกเรือจะช่วยกันบังคับเรือ แต่ทำอย่างไรก็ไม่สามารถเดินเรือต่อไปได้ และยังเห็นจระเข้มาขวางคลองไว้ไม่ยอมให้ผ่านไป ด้วย ทุกคนจึงต่างตกใจ และได้ทำการขอขมาลาโทษต่อเจ้าพ่อท้าว และก้มลงกราบไหว้เหมือนเช่นที่ชาวเรือทุกคนที่แล่นเรือผ่านศาลแห่งนี้ หลังจากนั้นเรือจึงสามารถแล่นต่อไปได้ด้วยดี จากเหตุการณ์ครั้งนั้นจึงทำให้ไม่มีใครกล้าแสดงกริยาที่ไม่เคารพเวลาเดินทางผ่านบริเวณศาลของท่านอีกจนถึงปัจจุบัน

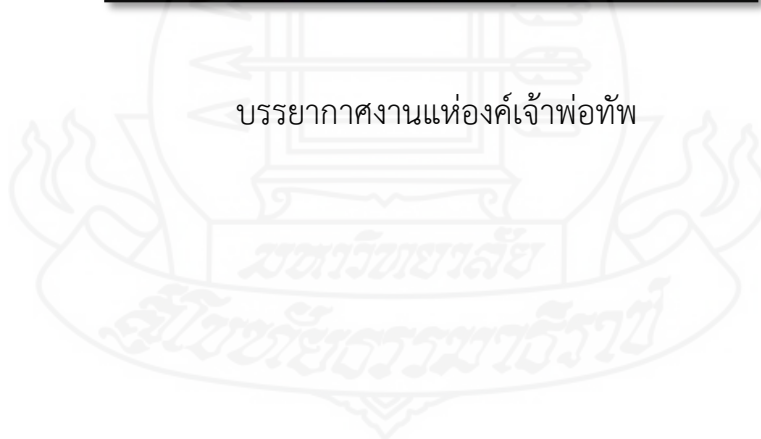
ต่อมาประชาชนได้สร้างรูปองค์เจ้าพ่อท้าวไว้ในศาล เพื่อให้ช่วยปกป้องคุ้มครองกันภัย และได้เคยมีการเสี่ยงทายเพื่อย้ายศาลเจ้าพ่อท้าวหลายครั้ง แต่ผลการเสี่ยงทายมักปรากฏว่า องค์เจ้าพ่อท้าวยังคงยินดีที่จะสถิต ณ ที่เดิม ศาลเจ้าพ่อท้าวจึงยังคงตั้งอยู่ที่เดิม

จนถึงปัจจุบัน ต่อมาได้มีการก่อสร้างศาลเจ้าพ่อท้าว ซึ่งประดิษฐานเจ้าพ่อท้าวองค์จำลองไว้ที่ริมคลองสำโรง อันเป็นเขตติดต่อระหว่างเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพรายและเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ และเมื่อถึงเวลาจัดงานแห่องค์เจ้าพ่อท้าว อันถือเป็นงานประจำปีที่จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ ในช่วงก่อนถึงวันตรุษจีนประมาณ 1 อาทิตย์ในทุกๆ ปี จะมีการอันเชิญองค์เจ้าพ่อท้าวองค์จริงมาประดิษฐาน ณ ศาลเจ้าแห่งใหม่ เพื่อให้ประชาชนได้สักการะ เมื่อเสร็จสิ้นแล้วจึงแห่กลับมายังศาลเดิม

บรรยากาศงานแห่องค์เจ้าพ่อท้าว

คำถามท้ายเรื่อง

1. ในฐานะที่นักเรียนเป็นชาวสมุทรปราการ นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตัวเจ้าพ่อท้าวหรือไม่ อย่างไร
2. นักเรียนเคยไปสักการะเจ้าพ่อท้าวหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนได้รับความรู้และข้อคิดจากเรื่องนี้ อย่างไรบ้าง
4. ถ้าครอบครัวของนักเรียนเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ที่ตำบลสำโรงเหนือ จังหวัดสมุทรปราการ นักเรียนจะเข้าร่วมพิธีแห่เจ้าพ่อท้าวหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. นักเรียนจะอนุรักษ์และสืบสานพิธีแห่เจ้าพ่อท้าวอย่างไร พร้อมให้เหตุผลประกอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนเข้าร่วมพิธีการแห่เจ้าพ่อท้าว พร้อมทั้งเขียนบรรยายความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรม
2. ให้นักเรียนทำแผ่นพับแนะนำศาลเจ้าพ่อท้าว

ตำนานศาลเจ้าพ่อเสือ

รูปปั้นสักการะเจ้าพ่อเสือ

ศาลเจ้าพ่อเสือ ตั้งอยู่ที่ตำบลท้ายบ้าน อำเภopakน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ ศาลแห่งนี้เป็นศาลเจ้าที่คนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดสมุทรปราการ เคารพนับถือและศรัทธาเป็นอย่างมาก โดยเชื่อว่าเทพเจ้าทุกพระองค์จะดลบันดาลประทานพร และความเป็นสิริมงคลให้ชีวิตมีความสุข และมีความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพการงาน ธุรกิจการค้า ปกป้องคุ้มครองบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุข

ความเป็นมาของศาลแห่งนี้ มีเรื่องเล่าเป็นนิยายปรัมปรา มีแม่ทัพชาวจีนคนหนึ่งมีความสามารถในการรบเป็นอันมาก นอกจากจะรบเก่งแล้วยังมีวิชาอาคม สามารถแปลงกายเป็นเสือได้อีกด้วย ความสามารถนี้เองที่ทำให้คนทั่วไปยกย่องและเชิดชู แต่สิ่งนี้กลับทำให้ฮ่องเต้เกิดความไม่สบายใจ กลัวว่าในวันข้างหน้าแม่ทัพคนนี้จะมาล้มล้างราชบัลลังก์ของพระองค์ พระองค์จึงได้วางแผนการที่จะกำจัดแม่ทัพคนนี้ โดยการผสมยาพิษอย่างแรงใส่ลงไปในเหล้าแล้วให้แม่ทัพดื่ม แต่แม่ทัพไม่ตาย จึงได้ถามฮ่องเต้ว่าทำไมถึงคิดฆ่าเขา ทั้งที่จิตใจของเขามีแต่ความซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อฮ่องเต้มากจีนถึงขั้นยอมตายเพื่อราชบัลลังก์ได้ แม่ทัพพยายามกราบทูลอธิบายให้ฮ่องเต้เข้าใจแต่ก็ไม่เป็นผล พระองค์มีรับสั่งให้

แม่ทัพพิสูจน์คำพูด โดยการให้เนรเทศตัวเองออกไปอยู่ยังเมืองอื่น และจะไม่ย้อนกลับมา
มายังแผ่นดินนี้อีก ซึ่งแม่ทัพก็น้อมรับพระบัญชาและยอมออกจากเมืองโดยตั้งใจจะไม่หวน
คืนกลับมาอีก ฝ่ายหัวเมืองต่างๆ เมื่อทราบข่าวต่างก็เริ่มแข็งข้อ พยายามแยกตัวเป็นอิสระ
จากฮ่องเต้ บางเมืองยังได้มีการยกทัพเพื่อทำสงครามกับทางเมืองหลวง ซึ่งในขณะนั้นขวัญ
และกำลังใจของพวกทหารหลวงไม่มีเหลืออยู่เลย สงครามที่เกิดขึ้นทำให้เมืองหลวงทำท่า
ว่าจะเป็นฝ่ายแพ้ ฮ่องเต้จึงเตรียมที่จะสละราชบัลลังก์

แต่แล้วทันใดนั้น ก็มีเสือโคร่งตัวโตปรากฏขึ้น เสือตัวดังกล่าวได้ช่วยฮ่องเต้ให้
รอดพ้นจากเงื้อมมือข้าศึกเอาได้อย่างทันท่วงที ทหารของข้าศึกเป็นจำนวนมากถูกเสือกัด
ตาย ที่เหลือก็หนีแตกกระเจิงกลับไป ฮ่องเต้รู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณของเสือตัวนั้นมาก
พระองค์ทรงได้ทำการบูชาเลี้ยงเสือไว้ในวัง ต่อมาพระองค์ก็เกิดความหวาดกลัวเสือตัวนั้น
ขึ้นมาอีก เพราะคิดว่าในวันข้างหน้าเสืออาจจะมาทำร้ายพระองค์ ฮ่องเต้จึงได้ให้คนมา
สังหารเสือตัวนั้นจนตาย พอเสือสิ้นชีวิตลงก็เกิดเหตุการณ์ที่ไม่มีใครคาดฝัน กล่าวคือร่าง
ของเสือตัวนั้นได้กลายเป็นแม่ทัพที่พระองค์เคยขับไล่ไป ฮ่องเต้จึงได้ทราบความจริงว่า
ที่ผ่านๆ มาทั้งหมดพระองค์เป็นฝ่ายเข้าใจผิดมาโดยตลอด และได้สังหารผู้ที่มีความ
จงรักภักดีต่อพระองค์ ฮ่องเต้จึงทรงจัดการกับศพของแม่ทัพอย่างสมเกียรติ และทรงมี
รับสั่งให้สร้างรูปปั้นของแม่ทัพไว้ที่หน้าประตูเมือง เพื่อเป็นเครื่องระลึกถึงความยิ่งใหญ่
และจิตใจที่เสียสละของแม่ทัพกล้าผู้หนึ่ง

ต่อมาได้มีหัวเมืองต่างๆ ยกทัพมาเพื่อที่จะตีเมืองหลวง แต่เมื่อกำลังของ
กองทัพเคลื่อนพลมาถึงหน้าประตูเมือง ความมหัสจรรย์ก็พลันบังเกิดขึ้น ม้าที่ทหารขี่มา
นั้นแสดงความตื่นตระหนก และสลัดทหารที่ขี่อยู่บนหลังตกลงมาทำให้ทัพของข้าศึกจึงต้อง
แตกพ่ายกลับไป

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ฮ่องเต้ทรงมีความเชื่อว่า วิญญาณของแม่ทัพกล้า
ผู้ซื่อสัตย์ต่อพระองค์ ยังคงวนเวียนคอยคุ้มภัยให้บ้านเมืองมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข ฮ่องเต้
จึงทรงพระราชทานนามให้แม่ทัพกล้า ว่า "ขุนศึกยอดทหารเสือ" และแม่ทัพเป็นที่เลื่อมใส
และศรัทธาในหมู่คนจีนเป็นอันมาก เพราะเชื่อว่ายามที่พวกเขาบ้านมีทุกข์ หากว่าได้
บนบานขอให้ท่านช่วย ทุกข์ภัยดังกล่าวก็จะหมดไปในทันที

คนไทยเชื้อสายจีนที่เข้ามาอาศัยในจังหวัดสมุทรปราการจึงได้สร้างศาล
พระเจ้าเสือแห่งนี้ขึ้น เพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาล เพื่อขอให้พรในด้านการเลื่อนตำแหน่ง
ความก้าวหน้าในธุรกิจหน้าที่การงาน อีกทั้งยังเป็นการเสริมสิริมงคล และมีประชาชน
จำนวนมากนิยมมาแก้ปี่ขง

ศาลเจ้าพ่อเสือแห่งนี้นับได้ว่าเป็นศาลที่ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ
นิยมเดินทางมาสักการะเป็นอย่างมาก

รูปปั้นสักการะเจ้าพ่อเสือ

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนประทับใจเหตุการณ์ตอนใดของเรื่องมากที่สุด เพราะเหตุใด
2. นักเรียนได้รับข้อคิดจากเรื่องนี้ อย่างไรบ้างจงอธิบาย
3. ถ้าหากนักเรียนเป็นแม่ทัพผู้กล้า แล้วพบว่าฮ่องเต้กำลังวางแผนกำจัด นักเรียน จะทำอย่างไร
4. ในฐานะที่นักเรียนเป็นคนในท้องถิ่น เคยไปสักการะศาลเจ้าพ่อเสือหรือ เพราะเหตุใด

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนหาดำเนินที่มีลักษณะคล้ายกับตำนานศาลเจ้าพ่อเสือ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในชั้นเรียน
2. ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของความซื่อสัตย์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

ตำนานศาลเจ้าไต้ฮงกง

องค์ท่านไต้ฮงกง

มีเรื่องเล่าว่า ในสมัยราชวงศ์ซ้อง ได้เกิดบุคคลสำคัญขึ้นท่านหนึ่ง แซ่ลิ้ม เป็นชาวมณฑลฮกเกี้ยน เป็นผู้ที่มีสติปัญญาปราดเปรื่องสามารถสอบไล่ได้ตำแหน่ง “จิ้นซือ” และเข้ารับราชการในตำแหน่งนายอำเภอ มณฑลเจียะเจียง ท่านปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปกครองราษฎรให้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข แต่ต่อมาท่านเกิดความเบื่อหน่ายในชีวิตข้าราชการ จึงได้สละลาศยศแล้วออกอุปสมบทเป็นพระภิกษุในบวรพุทธศาสนานิกายมหายาน ณ วัดแห่งหนึ่งในมณฑลฮกเกี้ยน ได้รับฉายาว่า “ไต้ฮง” เมื่อได้อุปสมบทแล้ว ท่านก็ได้หมั่นบำเพ็ญศาสนกิจ ศึกษาพระไตรปิฎกจนแตกฉาน ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานจนบรรลุธรรมอันวิเศษ

ท่านไต้ฮงพำนักอยู่ที่วัดดังกล่าวเป็นเวลาหลายปี ด้วยจิตที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตากรุณาต้องการออกโปรดสัตว์ ท่านจึงได้ออกธุดงค์ควัตรจากเมืองฮกเกี้ยนไปตามเมืองต่างๆ ตลอดเส้นทางที่ท่านธุดงค์ผ่านไปนั้น หากพบว่า เมืองใดประสบภัยพิบัติ ท่านก็จะช่วยขจัดทุกข์ให้ เมืองใดที่ทำการสร้างถนนหรือสะพาน ท่านก็จะช่วยเหลือจนกระทั่งเสร็จเรียบร้อย ในบางแห่งที่มีโรคระบาด มีคนเจ็บและล้มตาย ท่านก็จะช่วยนำยารักษาโรคออก

แจกจ่ายแก่ผู้เจ็บป่วย และยังออกบิณฑบาตไม้ เพื่อมาทำโลงศพและนำศพไปบรรจุฝังตามธรรมเนียม

พระภิกษุได้ธองออกธุดงค์โปรดสัตว์อยู่หลายปี จนกระทั่งผ่านมายังเมืองแต่จิว มีพุทธศาสนิกชนนิมนต์ท่านไปจำพรรษาอยู่ที่วัดเก่าแก่แห่งหนึ่งบนภูเขาปักชัว อำเภอเตียนเอี้ย ซึ่งตลอดเวลาที่ท่านได้พำนักอยู่ที่วัดแห่งนี้ ท่านได้บำเพ็ญศาสนกิจอย่างเคร่งครัดด้วยความมีเมตตาธรรมจนเป็นที่เลื่องลือไปทั่ว ทำให้บรรดาสาธุชนที่มีความศรัทธาเข้าอุปสมบทเป็นพระภิกษุในบวรพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ท่านยังได้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์วัดดังกล่าวจนกลายเป็นพระอารามใหญ่ เจริญรุ่งเรืองมาจนทุกวันนี้

องค์หลวงปู่ใต้ฮงกงภายใน

ในบั้นปลายชีวิตของท่าน ได้ออกธุดงค์ไปอยู่จำพรรษาที่วัดเมียงอ้ง ตำบลฮั่วเพ็ง ห่างจากอำเภอเตียนเอี้ยไปประมาณ 15 กิโลเมตร ที่หมู่บ้านนี้มีแม่น้ำเหลียงเจียงไหลผ่าน แบ่งเป็นฝั่งตะวันออกและตะวันตก วัดเมียงอ้งตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ ในสมัยนั้นแม่น้ำเหลียงเจียง เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก น้ำในแม่น้ำไหลเชี่ยวกรากมาก อีกทั้งมีความกว้างใหญ่และลึก ประชาชนที่นั่นใช้เรือเป็นพาหนะ ยามเมื่อเกิดมรสุมขึ้น ก็จะทำให้เกิดเหตุเรือล่มบ่อยๆ ทำให้มีผู้คนเสียชีวิตอยู่เป็นประจำ ท่านใต้ฮงจึงเกิดความเวทนาสงสารประชาชนเหล่านั้น จึงดำริที่จะสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเหลียงเจียง เพื่อให้ประชาชนได้สัญจรโดยสะดวก ท่านจึงได้บิณฑบาตวัสดุก่อสร้างต่างๆ อยู่หลายปี จนในปี พ.ศ. 1671มีพ่อค้า

ใหญ่เดินทางนมัสการท่าน และทราบว่าท่านจะสร้างสะพาน จึงได้นำช่างก่อสร้างและวัสดุ มาร่วมสร้างสะพานด้วย

รูปปั้นด้านหน้าศาล

ศาลเจ้าไต้ฮงกงแห่งนี้ มีองค์ไต้ฮงกง มาตั้งอยู่ที่นี้เป็นเวลาร่วม 80 กว่าปี และมี บูรณะพัฒนา ประมาณปี 2547 ต่อมาในปีพ.ศ. 2553 เป็นต้นมา จึงได้มีการปฏิสังขรณ์ การสร้างลานรับ พลังฟ้า-ดิน ซึ่งให้ประชาชนทั่วไปนิยมมากกราบไหว้เพื่อรับพลังฟ้า-ดิน ดังกล่าวอยู่เป็นประจำ

ด้านหน้าศาลเจ้าไต้ฮงกง

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนประทับใจเหตุการณ์ตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
2. พระภิกษุไต้ฮงกง มีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบาย
3. หากพระภิกษุไต้ฮงกงไม่ออกบวช และยังคงรับราชการต่อไป จะเกิดอะไรขึ้น เพราะเหตุใด
4. นักเรียนเคยไปศาลแห่งนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
5. จากเรื่องที่อ่านนักเรียนได้ข้อคิดใดบ้าง จงอธิบาย

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์แสดงความประทับใจเกี่ยวกับตำนานศาลเจ้าไต้ฮงกง
2. ให้นักเรียนเขียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับความเสียสละเพื่อส่วนรวมของบุคคลที่นักเรียนรู้จักแล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง

ตำนานศาลแป๊ะกง

ศาลเทพเจ้าที่ (แป๊ะกง)

ศาลแป๊ะกง เป็นศาลอีกแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง ศาลแห่งนี้ก็มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจศึกษามากเช่นกัน คำว่า แป๊ะกง เจ้าที่ ถ้าเป็นคนไทยก็จะเรียกกันว่าศาลตายาย หรือเทพยาผีดิน เนื่องจากเป็นความเชื่อที่ว่าทุกแห่งจะมีเจ้าที่คุ้มครองและดูแลผืนแผ่นดินนั้นมาเป็นเวลาช้านาน จึงต้องมีการเซ่นไหว้วิญญาณของผู้ที่ดูแลสถานที่แห่งนั้น เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งเป็นแนวคิดและความเชื่อของคนจีนในสมัยโบราณ คำว่า โท่ว ตี๋ กง หรือเจ้าที่ เกิดขึ้นจากเม่งเต็ก ซึ่งเกิดเมื่อ 3,000 ปีก่อน ในสมัยของราชวงศ์จิ่ว เตียเม่งเต็ก เป็นคนธรรมดาที่ค่อนข้างยากจน ต้องเป็นคนใช้ของพวกขุนนางที่มีฐานะระดับเศรษฐีสกุลหนึ่ง วันหนึ่งเจ้านายจำต้องไปรับราชการที่เมืองหลวงอย่างกะทันหัน ทำให้ขุนนางท่านและภรรยาต้องเดินทางล่วงหน้าไปก่อน และยกหน้าที่ดูแลบุตรสาวให้เตียเม่งเต็ก โดยให้พาบุตรสาวของตนตามไป แต่การเดินทางในสมัยนั้นไม่สะดวกสบายเหมือนดังเช่นปัจจุบัน จึงต้องใช้เวลาเป็นแรมเดือน เตียเม่งเต็ก ต้องแบกบุตรสาวของขุนนางขึ้นหลังมาด้วยความยากลำบาก โดยมีมือทั้งสองข้างของเขายังถือข้าวของอีกเป็นจำนวนมาก

ขณะเดินทางเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น นั่นคือ ระหว่างการเดินทางพวกเขาต้องเจอหิมะที่ตกหนักลงมาทั้งๆ ที่ไม่ใช่ฤดูหนาว เสื้อผ้าที่พวกเขาสวมใส่มาก็บางมาก ไม่ได้ช่วยให้ความอบอุ่นเลย ดังนั้น เตี้ยเม่งเต็ก ข้าทาสผู้มีความซื่อสัตย์จึงยอมเสียสละเสื้อผ้าของตนเพื่อใช้ป้องกันความหนาวและปกป้องบุตรสาวของเจ้านาย การเสียสละในครั้งนี้ทำให้เขาถึงแก่ความตายด้วยความหนาวท่ามกลางหิมะที่ตกหนัก

เมื่อตรวจวิญญานของเขาออกจากร่าง และลอยขึ้นสู่บนท้องฟ้าก็เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันอีกครั้ง กล่าวคือท้องฟ้าเกิดมีตัวหนังสือ 8 ตัว ปรากฏขึ้นเป็นคำว่า นำ เทียน มิ่ง ใต้ เชียง ฮก เต็ก ซึ่งมีความหมายอยู่ว่า ประตูลสวรรค์ทางใต้ของเทพยดา ผู้ยิ่งใหญ่ ฮก เต็ก

ด้านหน้าซุ้มศาลเจ้าที่แปะกง

ต่อมามีคนเดินทางมาพบบุตรสาวของขุนนาง และได้พานางไปส่งให้บิดา ต่อมาเมื่อบุตรสาวของขุนนางเติบโตเป็นสาว นางได้รำลึกถึงบุญคุณของเตี้ยเม่งเต็ก ที่ยอมสละชีวิตเพื่อตนเองในครั้งนั้น นางจึงได้สร้างศาลเจ้าให้อดีตผู้ที่เคยเป็นคนใช้ผู้ซื่อสัตย์ ที่ยอมเสียสละชีวิตเพื่อนาง โดยให้ชื่อศาลนี้ว่า ฮกเต็ก

บริเวณด้านนอกซุ้มศาลเจ้า

วันหนึ่งฮ่องเต้ได้ทรงเสด็จประพาสผ่านไปยังศาลเจ้าฮกเต็ก และทรงโปรดเกล้า
แต่งตั้งชื่อใหม่ให้แก่ศาลเจ้าฮกเต็ก โดยมีนามใหม่ว่า โท่ว ตี กง ซึ่งหมายถึง เจ้าพระยาผืนดิน
ชาวบ้านที่อยู่ในละแวกนั้น พากันศรัทธาจึงพากันมาทำความเคารพ เพราะชาวบ้านจะต้อง
เดินทางไปต่างบ้านต่างเมือง

คนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดสมุทรปราการจึงตั้งศาลแป๊ะกงขึ้น เพื่อขอให้ท่าน
คุ้มครองให้แคล้วคลาดปลอดภัย ทำให้เกิดเป็นประเพณีขึ้นมาว่าในบ้านเรือนที่พักอาศัย
หรือห้างร้านที่มีการค้าขาย จะต้องมีรูปเจ้าที่หรือเจ้าพระยาผืนดินนี้ไว้ เพื่อความอยู่เย็น
เป็นสุข การค้าขายเจริญรุ่งเรือง และครอบครัวอยู่อย่างสงบสุขสันติ

คำถามท้ายเรื่อง

1. หากนักเรียนเป็นเตี้ยเม่งเต็กจะดูแลลูกสาวของขุนนางจนตนเองต้องตายหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่องมากที่สุด จงระบุและให้เหตุผลประกอบ
3. หากเตี้ยเม่งเต็กไม่สละเสื้อผ้าของตนให้บุตรสาวเจ้านาย จะเกิดอะไรขึ้น
4. ลูกสาวขุนนางมีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบาย
5. ข้อคิดที่ได้จากตำนานศาลแป๊ะกงคืออะไร จงอธิบาย

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เลือกเนื้อหาที่ประทับใจ แล้วแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเรื่องนี้
2. ให้นักเรียนจัดทำแผ่นพับเพื่อแนะนำศาลแป๊ะกง

ตำนานศาลเจ้าพ่อหนุ่มน้อยลอยชาย

บริเวณศาลเจ้าพ่อหนุ่มน้อยลอยชาย

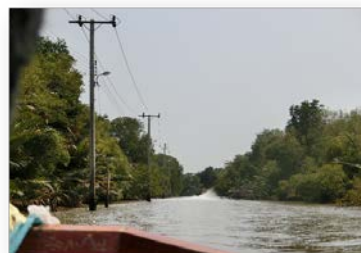

ภายในศาล

ศาลแห่งนี้เป็นที่ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านขุนสมุทรจีน และบุคคลทั่วไปที่นับถือ ชาวบ้านได้เล่าต่อกันมาว่าเจ้าพ่อหนุ่มน้อยลอยชาย เป็นตุ๊กตาไม้แกะสลักเป็นรูปเด็กจีนไว้แก่ละสองข้าง เมื่อชาวเลหรือชาวประมงออกเรือไปหาปลาพบว่า ตุ๊กตาไม้แกะสลักดังกล่าวติดอวนประมง ชาวบ้านได้แกะออก แล้วโยนทิ้งกลางทะเล พร้อมทั้งล่องเรือออกหาปลาไปในทิศทางใหม่ ซึ่งไกลจากที่เดิมมาก แล้วจึงลงอวนใหม่ พอยกอวนขึ้นมา ก็พบตุ๊กตาไม้แกะสลักเป็นรูปเด็กจีนไว้แก่ละสองข้างติดอวนขึ้นมาอีก เหตุการณ์เกิดอยู่อย่างนี้หลายครั้ง จนชาวบ้านแปลกใจและคิดว่าตุ๊กตาไม้ดังกล่าวต้องศักดิ์สิทธิ์จึงเกิดความศรัทธา

เมื่อกลับขึ้นมาเข้าฝั่งชาวบ้านจึงได้สร้างศาลเจ้าเป็นหลังคามุงจากที่ชาวบ้านเรียกว่า เก่งจีน อยู่บริเวณชายฝั่งทะเลบ้านขุนสมุทรจีนพร้อมทั้งได้ตั้งชื่อตามองค์ คือ เจ้าพ่อมีลักษณะเป็นเด็กหนุ่มน้อยและได้ลอยชายมา ชาวบ้านจึงได้นำตุ๊กตาไม้แกะสลักเป็นรูปเด็กจีนไว้แก่ละสองข้างมาประดิษฐาน เพื่อให้ชาวบ้านขุนสมุทรจีนได้สักการะ และให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้านเคารพนับถือกราบไหว้และขอพรก่อนการออกทะเล

การเดินทางโดยเรือ

การเดินทางเพื่อไปสักการะศาลเจ้าพ่อหนุ่มน้อยลอยชาย

ปัจจุบันบ้านขุนสมุทรจีนแห่งนี้ เป็นหมู่บ้านต้นแบบที่ต่อสู้กับภัยธรรมชาติมาอย่างต่อเนื่องหลายปี ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมชายฝั่งทะเลที่นี่ ต้องเผชิญปัญหาน้ำกัดเซาะผืนดิน ทำให้ชาวบ้านหลายครอบครัวต้องอพยพหนีไปอยู่ที่อื่น ต่อมาผู้ใหญ่บ้านได้รวบรวมชาวบ้านที่เหลือร่วมมือกันแก้ปัญหาจนตอนนี้ผืนดินเริ่มเพิ่มขึ้นมาบ้าง แต่ยังไม่แข็งแรงพอจะสร้างที่อยู่อาศัยได้ ผู้คนที่รู้จักหมู่บ้านขุนสมุทรจีนต่างพากันมาพักผ่อน เพราะที่นี่อากาศดี มีลมพัดถ่ายเท อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ อีก ได้แก่ วัดขุนสมุทรवास

เดินทางนมัสการ
วัดขุนสมุทรवास

ศาลเจ้าพ่อหนุมน้อยลอยชายในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำกัดเซาะ
เช่นกัน ชาวบ้านได้ร่วมใจกันหาวิธีการอนุรักษ์ศาลดังกล่าวไว้ให้คงอยู่กับจังหวัด
สมุทรปราการสืบไป

คำถามท้ายเรื่อง

1. ความร่วมมือกันแก้ปัญหาน้ำกัดเซาะของชาวบ้านตรงกับสำนวนไทยใด
2. หากน้ำยังคงกัดเซาะแผ่นดินมากขึ้นเรื่อย ๆ น่าจะเกิดอะไรขึ้น
3. นักเรียนประทับใจเหตุการณ์ตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
4. นักเรียนจะมีส่วนช่วยอนุรักษ์ศาลเจ้าพ่อหนุ่มน้อยลอยชายอย่างไร จงอธิบาย
5. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้เป็นอะไร จงอธิบาย

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์เชิงุชวนให้ร่วมกันอนุรักษ์ศาลเจ้าหนุ่มน้อยลอยชาย
2. ให้นักเรียนเขียนย่อความ เรื่องตำนานศาลเจ้าพ่อหนุ่มน้อยลอยชาย ให้ถูกต้องตามรูปแบบ

ตำนานการปล่อยปลา

ประเพณีปล่อยนกปล่อยปลาในเทศกาลสงกรานต์ของชาวพระประแดง จ. สมุทรปราการ
(ภาพโดย นายอัครายชญ์ เพชรอำไพ)

ประเพณีการปล่อยปลานั้น เป็นประเพณีที่ชาวมอญที่จังหวัดสมุทรปราการนิยมทำในช่วงวันสงกรานต์อันเนื่องมาจากตำนานที่เล่าสืบต่อมาน่าสนใจ ชาวบ้านเล่าสืบต่อมาราวว่ามีพระอาจารย์องค์หนึ่งมีลูกศิษย์อยู่หลายคน พระอาจารย์องค์นี้มีความเชี่ยวชาญในการทำนายโชคชะตามาก วันหนึ่งท่านได้ตรวจดวงชะตาของลูกศิษย์คนหนึ่งซึ่งบวชเป็นสามเณรอยู่ ปรากฏว่าสามเณรองค์นั้นอยู่ในเกณฑ์ชะตาขาด จะต้องถึงแก่ความตายในไม่ช้า พระอาจารย์มีความสงสารเป็นอย่างยิ่ง แต่ไม่อาจจะช่วยเหลือได้ จึงบอกให้สามเณรกลับไปเยี่ยมญาติโยมที่บ้าน เพื่อที่จะได้มีโอกาสพบกันก่อนตาย สามเณรจึงลาพระอาจารย์แล้วเดินทางกลับไปบ้าน ระหว่างทางเดินผ่านไปตามทุ่งนาพบหนองน้ำแห่งหนึ่งน้ำแห่งขุด มีปลาตกปลักจมอยู่ในโคลน รังแต่จะรอความตาย สามเณรเกิดความสงสารจึงได้จับปลาเหล่านั้นไปปล่อยในลำคลองแล้วเดินทางต่อไปจนถึงบ้าน

เมื่อสารเณรได้พบญาติโยมสมควรแก่เวลาแล้วก็เดินทางกลับวัด ฝ่ายพระอาจารย์เมื่อเห็นสามเณรกลับมาก็แปลกใจ เพราะยังเชื่อมั่นในความสามารถในการทำนายของตนเองอยู่ จึงสอบถามจนได้ความว่าขณะที่เดินทางกลับบ้านนั้นสามเณรได้ช่วยเหลือปลาที่รอความตายให้กลับมีชีวิตยืนยาวต่อไป ท่านจึงทราบว่าคุณศุภที่สามเณรสร้างในครั้งนั้นกลับเป็นผลานิสงส์หนุนนำให้สามเณรมีชีวิตยืนยาวต่อไป จากตำนานดังกล่าวทำให้ชาวมอญยึดถือเป็นแบบอย่างและปฏิบัติกันสืบมา

การปล่อยปลาในปัจจุบันมีการจัดทำเป็นขบวนแห่ปลา โดยนำปลามาใส่โหลแล้วให้สาวไทยเชื้อสายมอญแต่งกายด้วยชุดมอญตามประเพณีในท้องถิ่นของตนเป็นผู้ถือโหลดังกล่าว แล้วนำปลาไปปล่อยที่วัด ประเพณีดังกล่าวมีการจัดทุกปีตามความเชื่อของชาวบ้านซึ่งสมควรอนุรักษ์ไว้สืบไป

ประเพณีปล่อยนกปล่อยปลาในปัจจุบัน

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนประทับใจตอนใดของเรื่องมากที่สุดเพราะเหตุใด
2. ถ้าหากนักเรียนเป็นสามเณร นักเรียนจะนำปลาที่ติดอยู่ในปลักไปปล่อยหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. จากตำนานการปล่อยปลา นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง
4. นักเรียนจะนำแบบอย่างของบุคคลใดในเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันเพราะเหตุใด
5. จากเรื่องที่อ่าน นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่า คนเราทำสิ่งใดไว้ ก็จะได้รับผลตอบแทนเช่นนั้น

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี 11 เพื่อแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าของตำนานการปล่อยปลา
2. ให้นักเรียนเขียนประสบการณ์เกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้อื่น แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในชั้นเรียน

ตำนานประเพณีรับบัว

ประเพณีรับบัว

ประเพณีรับบัว เป็นประเพณีที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของชาวประพระแดง จังหวัดสมุทรปราการ ประเพณีนี้จะจัดทุกปีและจะมีประชาชนสนใจมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก ความเป็นมาของประเพณีนี้น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง และเกี่ยวข้องกับหลวงพ่อดโต พระพุทธรูปสำคัญของชาวบางพลี

ประเพณีรับบัวโยนบัว เป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของชาวอำเภอบางพลี เนื่องจากเดิมประเพณีนี้เป็นประเพณีเก่าแก่ที่สืบทอดมาแต่โบราณ พื้นที่ในระแวกนี้ขึ้นชื่อว่าอุดมไปด้วยดอกบัวหลวง บานสะพรั่งไปทั่วทุกลำคลองหนองบึง เมื่อใกล้จะถึงวันทำบุญในช่วงออกพรรษา ชาวบ้านในอำเภอกลัเคียงจึงมักพากันพายเรือมาเก็บดอกบัวไปถวายพระ ชาวบางพลีเห็นเช่นนั้นจึงอาสาเป็นผู้เก็บดอกบัวให้ ต่อมาเมื่อใกล้จะถึงวันออกพรรษาเมื่อใด ชาวบางพลีจะพากันเก็บดอกบัวไว้คอยทำเพื่อมีคนต่างถิ่นพายเรือมาขอรับดอกบัว เหตุการณ์เป็นเช่นนี้สืบเนื่องเป็นเวลานาน จากน้ำใจของชาวบ้านบางพลี จึงกลายมาเป็น

ประเพณีรับบัว โดยเริ่มตั้งแต่วันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 11 ถึงขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 ก่อนออกพรรษา เพื่อเป็นการนมัสการหลวงพ่โต

จากนั้นทุก ๆ ปี ชาวบางพลีจะนิมนต์หลวงพ่โตขึ้นเรือ เล่นไปให้ชาวบ้านได้นมัสการ โดยครั้งแรกทำเป็นรูปจำลองโดยเอาไม้ไผ่มาสานเป็นโครงรูปองค์พระพุทธรูป แล้วปิดหุ้มด้วยกระดาษทอง ชาวบ้านจะพากันคอยนมัสการหลวงพ่อยู่ริมคลอง โดยต่างก็เด็ดดอกบัวริมน้ำ แล้วโยนเบา ๆ ขึ้นไปบนเรือหลวงพ่

บรรยากาศประเพณีรับบัวโยนบัว

เดิมชาวบางพลีจะถือปฏิบัติกันเป็นประเพณีว่า เมื่อถึงวันขึ้น 13 เดือน 11 ก็จะต้องหาดอกบัวหลวง สำหรับไว้มอบให้แก่ชาวต่างบ้าน และเพื่อแสดงในความเป็นมิตรต้อนรับ ชาวบ้านจะจัดหาสุรอาหารมาเลี้ยงดูกัน ตั้งแต่ตอนค่ำของวันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 11 ส่วนพวกที่มารับบัว คนใดที่รู้จักมักคุ้นกับชาวบางพลีผู้เป็นเจ้าของบ้าน ก็จะพากันขึ้นไปเยี่ยมเยือนบ้านนั้นบ้านนี้ พอเช้าตรู่ของวันขึ้น 14 ค่ำเดือน 11 ชาวต่างบ้านก็จะนำเรือของตนไปตามลำคลองสำโรง และไปขอรับบัวจากชาวบ้านบางพลีทั้งสองฝั่งคลอง การให้และรับดอกบัวจะกระทำอย่างสุภาพ คือส่งและรับกันมือต่อมือ หรือก่อนจะให้กันยกมือพนมอธิษฐานเสียก่อน ระหว่างชาวบ้านบางพลีกับชาวบ้านต่างที่สนิทสนมคุ้นเคยกันนี้เอง เมื่อนานเข้าก็ค่อยเปลี่ยนจากการให้และการรับแบบมือต่อมือเป็น “โยนบัว” แทน คำว่า “รับบัว”

การรับดอกบัวของชาวต่างบ้านจากชาวบางพลีจะสิ้นสุดลงเมื่อเวลา 08.00 น. หรือ 09.00 น. และชาวต่างบ้านก็จะพากันกลับ ตอนเดินทางกลับนี้จะมีการแข่งเรือกันไป

ด้วย แต่เป็นการแข่งกันโดยไม่มีเส้นชัย ไม่มีกรรมการตัดสินและไม่มีการแบ่งประเภท หรือชนิดของเรือ ใครพอใจจะแข่งกับใคร เมื่อไร ที่ใด ก็แข่งขันกันไป หรือเปลี่ยนคู่แข่งกันไปเรื่อย ๆ ตามแต่จะสะดวกหรือตกลงกัน ขณะเดียวกัน ลูกศิษย์หลวงพ่อดำบนเรือก็จะโยนข้าวต้มมัด กลัวย่น้ำว่า ถั่วดำ ถั่วเขียว ให้ชาวบ้านสองฝั่งคลอง พร้อมทั้งร้องบอกถึงสรรพคุณสารพัดประโยชน์ของข้าวต้มมัดหลวงพ่อดำ

ประเพณีรับบัวนี้แม้ปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนชื่อเป็น ประเพณีโยนบัว แต่ก็ยังคงมีคุณค่าเป็นที่ประทับใจของประชาชนทั้งชาวสมุทรปราการและชาวไทยทุกจังหวัดเสมอมา และต่างเห็นว่าควรอนุรักษ์ประเพณีนี้ไว้ตลอดไป

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนประทับใจประเพณีรับบัวในเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
2. ชาวบางพลีมีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบาย
3. เรื่องที่อ่านให้ข้อคิดอะไรบ้าง จงอธิบาย
4. ในฐานะที่นักเรียนเป็นชาวจังหวัดสมุทรปราการ นักเรียนภูมิใจ “ประเพณีรับบัว” อย่างไรบ้าง จงอธิบาย
5. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์ “ประเพณีรับบัว” ได้อย่างไร

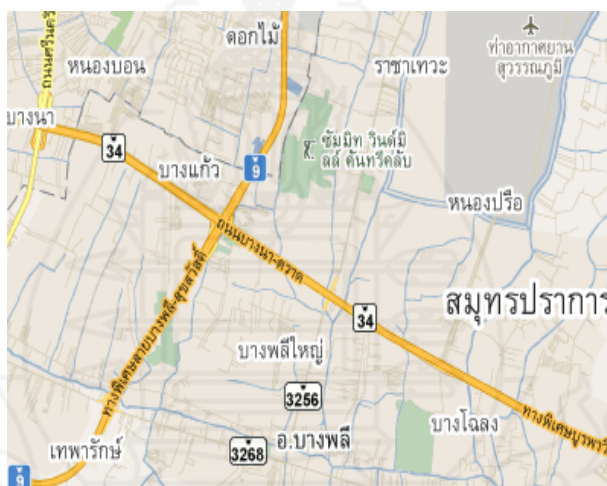
กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีรับบัว พร้อมทั้งเขียนบรรยายความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรม
2. ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับประเพณีรับบัว

ตำนานอำเภอบางพลี

อำเภอบางพลี เป็นชื่อของอำเภอหนึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ของจังหวัดสมุทรปราการ มีเนื้อที่ 210.29 ตารางกิโลเมตร อำเภอนี้มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มไม่มีป่าไม้ภูเขาและแม่น้ำไหลผ่าน แต่มีลำคลองต่อเนื่องกันตลอดทุกพื้นที่ตำบล มีการชลประทานทั่วถึง การคมนาคมของอำเภอบางพลี สามารถติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอต่างๆ โดยอาศัยทางหลวงเส้นทางบางนา – ตราด ถนนสุขุมวิท ถนนเทพารักษ์ ถนนกิ่งแก้ว ถนนสายในประชณีย์เก่า ถึงปากซอยวัดด่าน – ศรีนครินทร์เป็นเส้นทางหลัก

คำว่า “บางพลี” เป็นชื่ออำเภอที่มีประวัติความเป็นมาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ เป็นสองนัย นัยแรก คือเมื่อ พ.ศ. 2014 ในสมัยรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ได้โปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองสำโรงขึ้นและได้พบเทวรูปสำโรง 2 องค์ ที่คลองทับนาง มีจารึกชื่อว่า “พญาแสนตา” กับ “บาทสังขรณ์” พระองค์จึงได้จัดทำพิธีบวงสรวงสังเวญเทวรูปนั้น สถานที่ที่ทำพิธีบวงสรวงจึงเรียกว่า “บัตร์พลี” นานๆ เข้าจึงเพี้ยนเป็น “บางพลี”

ส่วนอีกนัยหนึ่งกล่าวกันว่า เมื่อ พ.ศ. 2136 สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ยกทัพขับไล่ข้าศึกมาทางทิศตะวันออกของกรุงศรีอยุธยามาถึงยังตำบลหนึ่งซึ่งไม่ปรากฏนาม ณ ที่แห่งนั้น พระองค์สั่งให้หยุดทัพพักไพร่พล และในช่วงเวลาพักนั้นพระองค์ได้ประหาร

ชีวิตทหารคนหนึ่ง ที่คิดคดทรยศต่อพระองค์โดยได้จัดทำพิธีบวงสรวง ปลุกสร้างศาล
เพียงตาพร้อมทั้งเครื่องเช่นสังเวชประดามี และทรงตั้งจิตอธิษฐานต่อเทวาอารักษ์และสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายว่าถ้าพระองค์มีบุญญาธิการสามารถปกครองไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินให้มี
ความสุขร่มเย็นแล้ว ขอให้พระองค์มีชัยชนะแก่อริราชศัตรูทั้งมวล แล้วจึงได้ประหารชีวิต
ทหารผู้นั้น ซึ่งการศึกษาสงครามในครั้งนั้นพระองค์ทรงได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาด ส่งผลให้
ชาวบ้านเรียนสถานที่ที่พระองค์กระทำพิธีกรรมบวงสรวงนั้นว่า “บางพลี”

ไม่ว่าชื่ออำเภอแห่งนี้จะเกิดจากเหตุการณ์ใดก็ตาม แต่รายละเอียดของเรื่องเล่า
ต่างกล่าวถึงการทำพิธีบวงสรวงทั้งสิ้น อีกทั้งยังอาจเป็นไปได้ว่าในอดีตอำเภอแห่งนี้อาจจะ
เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทั้งสองเหตุการณ์เลยก็อาจเป็นได้ ดังนั้นชาวอำเภอบางพลีจึง
สมควรภาคภูมิใจในชื่อซึ่งมีที่มาอันน่าประทับใจของอำเภอแห่งนี้

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนประทับใจเหตุการณ์ใดในเรื่องมากที่สุด
2. การทำพิธีกรรมเกี่ยวกับการบวงสรวงเป็นการกระทำที่สะท้อนความเชื่อในเรื่องใด
3. หากอำเภอแห่งนี้ไม่เคยมีการทำพิธีบวงสรวงมาก่อนจะเกิดอะไรขึ้น เพราะเหตุใด
4. นักเรียนเห็นว่าข้อสันนิษฐานทั้งสองประการ ข้อใดน่าจะเป็นข้อที่ใกล้เคียงกับชื่ออำเภอมากที่สุด เพราะเหตุใด
5. จากการอ่านตำนานตำบลบางพลี นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพเพื่อแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นมาของอำเภอบางพลี
2. ให้นักเรียนไปศึกษาประวัติอำเภอในจังหวัดอื่นที่มีตำนานเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง

ตำนานสนามบินสุวรรณภูมิ

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ หรือ สนามบินสุวรรณภูมิ เดิมชื่อ สนามบินหนองงูเห่า เป็นสนามบินซึ่งตั้งอยู่ที่ ถนนบางนา – ตราด ในเขตตำบลหนองปรือ และตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เปิดใช้งานวันที่ 28 กันยายน 2549 โดยใช้งานแทนท่าอากาศยานดอนเมือง นโยบายรัฐบาลได้กำหนดท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเป็นท่าอากาศยานหลักของประเทศ และจะเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ แต่ก่อนสถานที่แห่งนี้เคยเป็นสถานที่อยู่อาศัยของบรรดาสัตว์นานาชนิด เนื่องจากพื้นที่ “หนองงูเห่า” เป็นหนองน้ำมีเนื้อที่ราว 20,000 ไร่ ซึ่งหากย้อนไปในอดีตจะพบว่าสภาพโดยทั่วไปเป็นทุ่งนาโล่ง มีหนองน้ำและพงหญ้าอ้อขึ้นเป็นจำนวนมากนับหลายพันไร่ เมื่อถึงฤดูแล้งน้ำจะแห้งขอดจนสามารถเดินได้

พื้นที่บางแห่งเป็นป่ารก อุดมไปด้วยสัตว์ครึ่งหกครึ่งน้ำ และสัตว์เลื้อยคลานนานาชนิด อาทิเช่น กบ เขียด อึ่งอ่าง ตะกวด และที่มีมากคือ “งู” โดยเฉพาะ “งูเห่า” จึงเป็นที่กล่าวขานกันมาก จนเรียกบริเวณแถวนี้ว่า “หนองงูเห่า”

ชาวบ้านเล่าถึงตำนานของที่แห่งนี้ว่า นานมาแล้วมีชาวสวนสามิภรรยาคนหนึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีอาชีพทำสวนผลไม้หลายชนิด โดยเฉพาะมะม่วง ซึ่งในอดีตจะปลูกตามธรรมชาติ ไม่ได้ดูแลและรดน้ำพรวนดิน ทำให้มีหญ้าและวัชพืชขึ้นรกรกลายเป็นที่อยู่อาศัยของงูและสัตว์นานาชนิด ช่วงนั้นทางสถานเสาวภากำลังขาดเซรัมในการรักษาพิษงูเห่า ซึ่งถือว่ามิพิษร้ายแรงถึงตาย สองสามิภรรยาจึงช่วยกันจับงูเห่าในสวนได้จำนวนมาก หวังจะส่งสถานเสาวภา ทั้งสองได้นำงูเห่าใส่กล่องลงเรือ ขณะที่พายเรือมาเรื่อย ๆ ก็เกิดฝนตกหนัก สองสามิภรรยาเห็นว่ามีบ้านอยู่ใกล้และมีชายคายื่นออกมาในคลองพอที่จะจอดเรือพักให้ฝนหายก่อนแล้วจึงค่อยพายเรือไปต่อ แต่ปรากฏว่าน้ำจากหลังคาได้ไหลลงมาในเรือของตน ทำให้เรือจม ส่วนงูเห่าก็พากันเลื้อยออกจากกล่อง และอาศัยในบริเวณนั้นซึ่งมีหนองน้ำใกล้ ๆ และรกเต็มไปด้วยพงหญ้า งูจึงอาศัยอยู่ในหนองน้ำนี้ และออกลูกหลานมาเป็นจำนวนมากจนทำให้กลายเป็นหนองงูเห่าสืบต่อมา

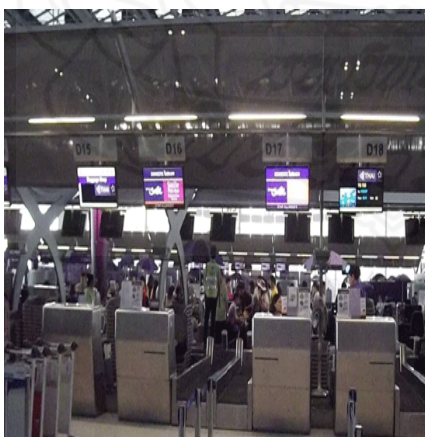

บรรยากาศภายในสนามบินสุวรรณภูมิ

ผู้อาวุโสในท้องถิ่นหลายท่านเล่าว่า ธรรมชาติของงูเห่ามักจะหลบซ่อนอยู่ตามคันทนา เพราะเดิมบริเวณนี้เป็นพื้นที่ทำนามาก่อนในระหว่างทำนาก็จะพบว่ามีชวานาถูกงูเห่ากัดเสมอ ชาวบ้านเล่าว่า มักจะพบงูเห่าขณะที่ชวานาตีต้นกล้า คือเอาต้นกล้ามาฟาดเข้ากับขาของตัวเอง เพื่อสลัดดินที่เกาะต้นกล้าออก เสร็จแล้วก็จะอุ้มต้นกล้าเพื่อเอาไปดำ ซึ่งเป็นการทำที่เสี่ยงมาก เพราะงูอาจจะซ่อนอยู่ในต้นกล้า หรือแม้แต่ตอนจะไปเกี่ยวข้าว ชาวบ้านก็มีการบอกกล่าวงูก่อน โดยมีความเชื่อว่างูเปรียบเสมือนเรือของเจ้าพ่อทุ่ง

ดังนั้นเวลาเกี่ยวข้าวก็ต้องบอกกล่าวเจ้าพ่อก่อนโดยว่า “ของอะไรต่าง ๆ ที่เป็นของท่าน คืองูเห่า ขอให้เจ้าพ่อทุ่งเก็บไปเสีย ลูกจะขอเกี่ยวข้าว” และเมื่อถึงหน้าน้ำ น้ำจะท่วมมาก จนเต็มพื้นที่ ทำให้หนูหนีขึ้นไปซุกรวมกันเป็นก้อนตามคันนาสูงๆ ผู้เฒ่าผู้แก่ก็มักจะห้าม ลูกหลานออกไปนอนบ้านดอนโพล์เพล้ เพราะเป็นเวลาที่สัตว์ต่างๆ อาทิ คางคก และ เขียด จะออกหากินซึ่งก็เป็นเวลาเดียวกันกับที่งูเห่าจะออกมาหากินคางคก กบ และเขียด กินเป็นอาหารด้วย ช่วงนี้เป็นช่วงที่งูจะออกหากินไปเรื่อยๆ จนเมื่อถึงเวลา “น้ำค้างตก” งูก็จะกลับลงรู และยังมีความเชื่อกันว่า หากถูกงูเห่ากัดในช่วงเวลาดังกล่าวก็จะไม่ตาย เพราะมันได้ใช้พิษกับสัตว์อื่นไปหมดแล้ว หรือถ้ามีก็คงเหลือน้อย ด้วยความกลัวว่างูเห่าจะ กัด เวลาชาวบ้านจะออกไปทำนา นอกจากจะเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ทำนาแล้ว ยังต้องพก เชือกกล้วย ติดตัวไปด้วยเสมอ เพราะเชื่อว่าหากถูกงูกัดที่ใดก็ให้สังเกตแผลที่จะปรากฏ เป็นรอยเขียว เมื่อพบรอยก็ต้องรีบนำเชือกกล้วยที่เตรียมมารัดเหนือแผลทันที เพื่อป้องกัน มิให้พิษซึมผ่านบาดแผลเข้าสู่ร่างกาย แล้วรีบนำผู้ป่วยไปหาหมอให้เร็วที่สุด เหตุที่ต้อง เป็นเชือกกล้วย เพราะเชือกกล้วยมีคุณสมบัติเฉพาะ เมื่อถูกน้ำจะมีความเหนียว ในขณะที่เชือกอื่นเมื่อถูกน้ำจะยิ่งลื่น หากไม่มีเชือกกล้วย ก็จะใช้ซังข้าวมัดแทน และหากถูกงู กัดก็ต้องตีงูให้ตาย เพื่อเอาไปให้หมอดูว่าเป็นงูชนิดใด นอกจากนี้บางบ้านยังเชื่อว่าเวลา ออกไปนอกบ้านให้เอา "มะนาว" ติดตัวไปด้วย เพราะเชื่อว่ากลิ่นฉุนของมะนาวจะช่วย ป้องกันไม่ให้งูเข้ามาใกล้ได้

ความกลัวงู ของคนในย่านนี้มีมากถึงขนาดยอมให้ลูก ๆ สักยันต์กันงู แม้กระทั่ง
ลูกสาว การสักลงบนร่างกายนั้นนิยมสักกันคือบริเวณแขนและขา ซึ่งผู้สูงอายุบางท่าน
บอกว่าเรียกว่า “เคราะห์งู” เชื่อว่างูมันจะกลัวจนตัวงอ

จะเห็นว่าหนองงูเห่าในอดีตมีสัตว์นานาชนิดอาศัยอยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะ
งูเห่า แต่ปัจจุบันไม่เหลือเค้าเดิมให้เห็นอีกแล้ว เพราะสภาพของหนองงูเห่า เดิมได้
เปลี่ยนเป็นถนนหนทาง และได้แปรสภาพไปเป็น ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิที่
รองรับนักเดินทางจากทุกประเทศในโลก และเป็นสนามบินที่ทำความภาคภูมิใจให้กับ
ประชาชนชาวไทยทุกคน

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนชอบเหตุการณ์ตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
2. นักเรียนภูมิใจหรือไม่ที่จังหวัดสมุทรปราการมีสนามบินสุวรรณภูมิซึ่งเป็นสนามบินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ เพราะเหตุใด
3. หากสองสามีภรรยานำงูเห่าทั้งหมดส่งถึงสถานเสาวภา นักเรียนคิดว่าจะเป็นอย่างไ
4. จากการตั้งชื่อสนามบินระหว่างที่ชื่อว่า “สุวรรณภูมิ” กับ “หนองงูเห่า” นักเรียนชอบชื่อใดมากที่สุด จงให้เหตุผล
5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการอ่านเรื่องนี้

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนรวบรวมสำนวนไทยเกี่ยวกับงูแล้วนำมาจัดทำหนังสือเล่มเล็ก
2. ให้นักเรียนไปสอบถามตำนานหรือความเป็นมาของหนองงูเห่าเพิ่มเติม แล้วมาเล่าให้เพื่อนฟัง

ตำนานหลวงพ่อบาน

รูปหล่อหลวงพ่อบาน

หลวงพ่อบานเป็นพระภิกษุที่ประชาชนเคารพศรัทธาอย่างยิ่งโดยเฉพาะ
ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ และตัวท่านเองก็เป็นชาวสมุทรปราการด้วย

ท่านเป็นชาวบางบ่อ เกิดที่คลองนางโหลง ตำบลคลองด่าน เมื่อ พ.ศ. 2368
บิดามีเชื้อจีน ชื่อปลื้ม มารดาเป็นคนไทย ชื่อตาล มีอาชีพทำป่าจาก ครอบครัวยของท่าน
อยู่ที่หมู่บ้านโคกเศรษฐี มีพี่น้อง 5 คน ท่านเป็นคนที่ 3 เมื่อยังเยาว์ท่านได้ใช้ชีวิต
เช่นเดียวกับคนทั่วไป ครั้นเมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มและมีคนรัก วันหนึ่งท่านไปบ้านสาวคนรัก พอ
ล้างเท้าแล้วก้าวขึ้นบันได ได้เกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้นโดยบันไดซึ่งทำด้วยไม้ตะเคียนที่แข็งแรง
มากเกิดหลุดออกจากกัน ทำให้ท่านพลัดตกบันได ท่านจึงคิดว่าน่าจะเป็นลางบอกถึงการ
สิ้นวาทนาทางโลก เมื่อกลับถึงบ้านท่านได้คิดตัดสินใจอยู่หลายวัน ในที่สุดก็ตัดสินใจออก
บวช

ต่อมาเมื่ออายุครบบวชท่านจึงได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุอยู่ที่วัดอรุณราชวราราม
โดยมีเจ้าคุณศรีศากยมุนีเป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านศึกษาด้านวิปัสสนากรรมฐาน และไสยศาสตร์

ในด้านไสยศาสตร์นั้นท่านได้รับการถ่ายทอดจากคณาจารย์หลายองค์จนเชี่ยวชาญ ต่อมาท่านได้ย้ายมาจำพรรษาที่วัดบางเหี้ยนอก ปัจจุบันคือ วัดมงคลโคธาวาส โดยมีหลวงพ่อ เรือนพระที่เป็นสหายสนิทตามมาด้วย หลังออกพรรษาท่านและสหายเริ่มออกธุดงค์ไป สถานที่ต่างๆ

ระหว่างที่รัชกาลที่ 5 ประทับอยู่ที่ประตูน้ําบางเหี้ยเป็นเวลา 3 วัน เพื่อสอบถามเรื่องต่าง ๆ หลวงพ่อปานได้เดินทางมาเพื่อเข้าเฝ้า และให้เด็กชายป๊อด ถือนพานใส่ เขี้ยวเสือที่แกะเป็นรูปเสือไปด้วย ซึ่งสมัยนั้นเสือจะแกะจากเขี้ยวเสือจริงๆ เมื่อไปถึงที่ประทับ หลวงพ่อก็ได้ขอพานใส่เขี้ยวเสือ แต่พบว่าไม่มีเขี้ยวเสืออยู่ในพานเลยโดยเด็กชายป๊อดบอกว่าเสือกระโดดลงน้ําระหว่างทางจนหมดแล้ว หลวงพ่อปานจึงได้นำเอาดินเหนียวมาปั้นเป็นรูปหมู แล้วเสียบไม้แกว่งล่อเสือให้ขึ้นมาจากน้ําท่อน้ําพระพักตร์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ซึ่งประทับทอดพระเนตรอยู่ตลอด จนถึงกับตรัสกับหลวงพ่อปานว่า “พอแล้วหลวงตา”

ลักษณะเขี้ยวเสือของหลวงพ่อปานนั้นมีลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากมีช่างแกะสลักถึง 6 คน ดังนั้นจึงมีรูปร่างไม่เหมือนกัน มีทั้ง อ้าปาก หุบปาก โดยช่างจะเอาแมวมาเป็นต้นแบบในการแกะเขี้ยวเสือของท่านเป็นเครื่องรางของขลังที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เลื่องลือกัน

ศาลเขี้ยวเสือหลวงพ่อปาน

หลวงพ่อบาน เป็นพระภิกษุที่ปฏิบัติธรรมวินัยเคร่งครัด จนมีญาณแก่กล้า กิจของสงฆ์หลวงพ่อบานปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน คือการนำพระสงฆ์สวดมนต์เข้าเฝ้าที่หอ สวดมนต์ และสวดมนต์เป็นคัมภีร์หรือผูกเป็นเล่มเป็นวัน ๆ ไป กระทั่งสวดปาฏิโมกข์ ด้วยเหตุนี้ พระลูกวัดของท่านในสมัยนั้นจึงสวดมนต์เก่งมาก

นอกจากด้านการปฏิบัติธรรมแล้ว หลวงพ่อยังเป็นผู้นำในด้านสาธารณประโยชน์ กล่าวคือท่านได้สร้างถนนจากคลองด่านไปบางเพรียง ถนนจากวัดมงคลโคธาวาสไป วัดสว่างอารมณ์ และถนนจากวัดมงคลโคธาวาสจรดคลองนางหงษ์ ถนนแต่ละสายปัจจุบัน ได้พัฒนาเป็นถนนถาวรและใช้สัญจร ไปมาจนถึงทุกวันนี้

เนื่องจากคุณความดีและคุณธรรมอันสูงส่งของหลวงพ่อบานทำให้ประชาชนใน ตำบลใกล้เคียง ต่างอำเภอ และจังหวัดต่าง ๆ ล้วนให้ความเคารพศรัทธาอย่างยิ่ง ก่อนที่ หลวงพ่อบานจะมรณภาพนั้น ประชาชนจึงได้พร้อมใจกันหล่อรูปของท่าน ขนาดเท่าองค์ จริง เพื่อไว้เป็นที่เคารพบูชา เพราะหลวงพ่อบานไม่ค่อยได้อยู่วัด ท่านมักจะเดินธุดงค์ไปในที่ ต่างๆ เป็นประจำ ปัจจุบันนี้รูปหล่อของท่านก็ยังประดิษฐานอยู่ที่วัดมงคลโคธาวาส (วัด คลองด่าน หรือวัดบางเหี้ย) โดยอยู่กุฏิของหลวงพ่อบานซึ่งได้จัดสร้างขึ้นใหม่ น้ามนต์ที่หน้ารูป หล่อของท่านก็มีคนนำไปดื่ม และทองคำเปลวที่รูปหล่อก็มีคนนำไปปิดที่หน้าผาก เพื่อ เป็นสิริมงคล หลวงพ่อบานได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น “พระครูพิพัฒน์นโรธกิจ” และได้มรณภาพเมื่อ วันที่ 29 สิงหาคม 2453

แม้ว่าท่านจะมรณภาพไปแล้ว ประชาชนที่ยังคงเคารพศรัทธาในความดีของ ท่าน มักจะเดินทางมากราบรูปหล่อแทนตัวท่านที่วัดมงคลโคธาวาสเนื่องจากยังรำลึกถึง ท่านอยู่เสมอ

คำถามท้ายเรื่อง

1. หลวงพ่อปานมีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
2. นักเรียนประทับใจเหตุการณ์ใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
3. นักเรียนเคยไปนมัสการรูปหล่อ “หลวงพ่อปาน” ที่วัดหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้เป็นอะไร จงอธิบาย
5. นักเรียนคิดว่าจะนำคุณสมบัติเด่นของหลวงพ่อปานในเรื่องใดมาใช้ในชีวิตประจำวัน จงอธิบาย

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “สิ่งที่ข้าพเจ้าประทับใจเกี่ยวกับหลวงพ่อปาน” ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ
2. ให้นักเรียนไปค้นคว้าเกี่ยวกับตำนานหลวงพ่อปานเพิ่มเติมแล้วนำมาจัดป้ายนิเทศและแผ่นพับ

ตำนานหลวงพ่อลี

โบสถ์สำหรับทำวัตร และที่ประชุมสงฆ์ เป็นที่นั่งปฏิบัติธรรม
และมีหีบศพหลวงพ่อลี ธรรมธโร

หลวงพ่อลีเป็นพระภิกษุอีกรูปหนึ่งที่ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการให้ความเคารพศรัทธาเป็นอย่างยิ่ง ท่านเกิดเมื่อวันพฤหัสบดี เวลา 21.00 น. เดือนยี่ แรม 2 ค่ำ ปีมะเมีย ตรงกับวันที่ 31 มกราคม 2499 ที่บ้านหนองสองห้อง ตำบลยางโยภาพ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี นามเดิมคือ นายชาติ เป็นบุตรของนายปาว นางพวย นารีวงศ์ มีพี่น้องรวม 9 คน เป็นชาย 5 คน เป็นหญิง 4 คน

หลวงพ่อลี เป็นนักวิปัสสนากรรมฐานสายหลวงปู่มั่นที่สำคัญยิ่งในประเทศไทย และเป็นศิษย์ที่หลวงปู่มั่น โปรดปรานมากที่สุด และยกย่องว่า “มีพลังจิตสูง เป็นผู้เด็ดเดี่ยว อัจฉริยะ เฉียบขาด ถึงพร้อมด้วยศีลธรรม” ท่านเป็นผู้ริเริ่มสร้างวัดโศการามที่จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เป็นวัดกรรมฐานสายหลวงปู่มั่น วัดแรกที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ที่ทำให้ประชาชนในกรุงเทพฯ ได้รู้จักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานสายพระป่าเป็นครั้งแรก

สาเหตุที่ท่านสร้างวัดและตั้งชื่อว่า โอศุการาม นั้นมีเรื่องเล่าในหนังสือประวัติของท่านตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า ในปีพุทธศักราช 2496 เดือนธันวาคม ท่านอธิษฐานจิตบำเพ็ญเพียรนั่งสมาธิตลอดรุ่งที่วัดเขาพระงาม จังหวัดลพบุรีกับสานุศิษย์อีก 6 รูป ขณะนั่งสมาธิภาวนาอยู่นั้น ท่านได้ยินเสียงแปลกประหลาดดังขึ้นบนศีรษะ เสียงดังเป็นระยะๆ คล้ายฝนตก สักครู่หนึ่งท่านได้เห็นพระรูปพระเจ้าอโศกมหาราชตกลงมาใกล้ ๆ ลักษณะเป็นแก้วเจียรไนสีเหลี่ยมสีดำอมชมพู โดดประมาณนิ้วหัวแม่มือ ต่อมาแก้วดังกล่าวนี้ได้รับการบรรจุไว้ที่วิหารหลวงพ่อเศียร ภายในวัดอโศการามมาทุกวันนี้

จากนั้นท่านจึงได้เริ่มก่อตั้งสำนักสงฆ์เน้นวัตรปฏิบัติในทางธุดงค์วัตร อันสืบเนื่องจากท่านได้มีนิมิตว่าเป็นบริเวณที่บรรจุพระบรมธาตุ การที่วัดนี้ได้ชื่อว่าวัดอโศการาม เพราะท่านประสงค์จะให้เป็นอนุสรณ์ระลึกถึงคุณพระเจ้าอโศกมหาราชกษัตริย์ของอินเดียที่ได้เผยแผ่พระพุทธศาสนา มายังแถบเอเชียโดยเฉพาะประเทศไทย วัดอโศการามจึงได้รับการพัฒนาสืบเนื่องมาโดยลำดับ

อนุสาวรีย์ พระเจ้าอโศกมหาราช

หลังจากท่านได้มรณะภาพไปแล้ว เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2504 ได้มีการขยายพื้นที่ออกไป ทางด้านทิศตะวันออก ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของวิหารสุทธธรรมรังสีในปัจจุบัน พร้อมกันนั้นก็ได้ทำการสร้างพระธาตุตั้งคเจดีย์ ที่ท่านได้วางแบบเอาไว้ให้สำเร็จ

ลู่วงไปด้วยดี เป็นปูชนียสถานประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุไว้เป็นที่สักการะ 55
 เทวดา และมนุษย์ทั้งหลายเชื่อว่า “ธุดังคเจติย์” เป็นเจติย์หมู่ 13 องค์ วัดโศการามจึง
 เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมกัมมัฏฐานภาวนา ที่ท่านได้วางรากฐานไว้ให้เหล่าศิษยานุศิษย์ได้
 ปฏิบัติสืบๆ กันมาตราบเท่าทุกวันนี้ โดยเฉพาะหลักอานาปานสติกัมมัฏฐานะ เป็นหลัก
 ให้แก่ผู้สนใจได้ศึกษาทดลองปฏิบัติจนเป็นที่น่าพอใจมาจวบจนปัจจุบัน

พระสุตังคเจติย์

ท่านเป็นพระผู้ล้ำเลิศด้วยคุณธรรม เป็นที่เคารพบูชาของพุทธศาสนิกชน จึง
 อาจกล่าวได้ว่าท่านเป็นพุทธทายาทที่่องอาจในศีลบารมี สมาธิบารมี และปัญญาบารมี อีก
 ทั้งยังเป็นพระนักปฏิบัติที่่องอาจในการเผยแผ่ธรรมะโดยแท้

คำถามท้ายเรื่อง

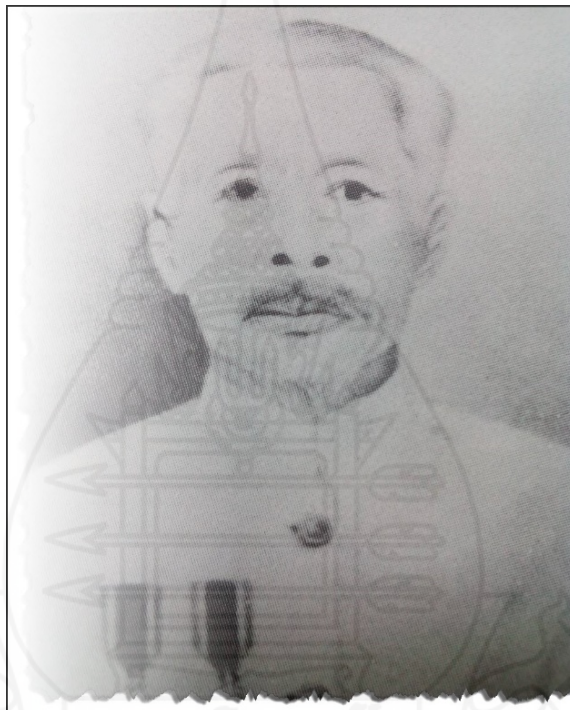
1. หลวงพ่อลีมีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบาย
2. หากหลวงพ่อลีไม่สร้างวัดอโศการาม จะเกิดอะไรขึ้น
3. นักเรียนประทับใจเหตุการณ์ตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
4. นักเรียนเคยไปที่วัดอโศการามหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการอ่านเรื่องนี้

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนจัดอภิปรายเรื่องแนวทางการอนุรักษ์วัดอโศการาม
2. ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์กล่าวถึงความงามของวัดอโศการาม

ตำนานขุนภิรมย์ประจาราษฎร์

บุคคลสำคัญท่านหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นกำนันที่ปราบเสือได้ มีนามว่า ขุนภิรมย์ประจาราษฎร์ เป็นผู้ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถืออย่างยิ่ง

ขุนภิรมย์ประจาราษฎร์ เดิมชื่อ นายเซย ศรีทองสุข เกิดเมื่อ ปีชกาล 2497 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ตำบลช่องนนทรีย์ บริเวณท่าเรือคลองเตย บิดา ชื่อนายเปี่ยม มารดาชื่อ นางมิ มีเชื้อสายมอญ

ท่านเป็นอดีตกำนันตำบลบางพลีใหญ่อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในสมัยที่เป็นกำนันนั้น เมืองสมุทรปราการมีผู้ร้ายสำคัญคนหนึ่งชื่อ เสือเปีย ซึ่งเป็นเด็กที่ไม่มีพ่อแม่ อาศัยอยู่กับตาชื่อ พลัด ณ บ้านท้องคุ้ง ตำบลบางหญ้าแพรก ต.บางหญ้าแพรก อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ เมื่อยังเป็นเด็กในบ้านตาพลัด เสือเปียถูกมุลนายใช้สอยอย่างกตขี้จึงเป็นคนมีปมด้อย ทำให้มีนิสัย 58 ทำอะไรรุนแรง มีข่าวปล้นที่ใดก็โทษเสือเปีย เรื่องของเสือเปียจึงปรากฏในพระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ 5 ขณะทรงบริหารราชการแผ่นดิน และให้รับปราบเสือเปีย แต่เสือเปียมีวิธีการหายใจในน้ำด้วยกำนบัวทำให้หลบอยู่ในน้ำได้นาน ตำรวจจึงตามจับไม่ได้ เสือเปียหลบมาอยู่ที่บางพลีบ่อย ๆ แต่ในเขตบางพลีไม่เคยถูกปล้นเนื่องจากเสือเปียนับถือกำนันเซยมมาก ในฐานะที่เป็นรุ่นพี่ที่รู้จักคุ้นเคยมาก่อน ผลจากการที่กำนันเซยเป็นผู้ที่มีความฉลาดหลักแหลม และรู้จักใช้จิตวิทยาในการดำเนินงานจึงทำให้ตำบลบางพลีปลอดภัยจากการถูกปล้นมาช้านาน ทำให้ท่านได้รับยกย่องเป็นกำนันที่ปราบเสือได้ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนเห็นว่าขุนภิรมย์ประชาราษฎร์มีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
2. นักเรียนจะนำคุณลักษณะที่ดีของขุนภิรมย์ประชาราษฎร์มาเป็นแบบอย่างในชีวิตประจำวันในเรื่องใด จงอธิบาย
3. นักเรียนคิดว่า “ขุนภิรมย์ประชาราษฎร์” มีความสำคัญอย่างไรกับชาวตำบลบางพลี จงอธิบายพร้อมแสดงเหตุผล
4. จากเรื่องให้อ่านให้ข้อคิดในเรื่องใดบ้าง
5. หากขุนภิรมย์ประชาราษฎร์ไม่ได้เป็นกำนันตำบลบางพลีใหญ่ จะเกิดอะไรขึ้น

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้แต่งคำประพันธ์กล่าวถึงคุณความดีของขุนภิรมย์ประชาราษฎร์
2. ให้แบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเหตุการณ์ในตำบลบางพลีใหญ่ตามจินตนาการ

บทที่ 3

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

1.2.1 การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา เรื่องตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา มีเนื้อหาประกอบด้วยตำนาน ได้แก่ ตำนานพระสมุทรเจดีย์ ตำนานวัดจรเข้ใหญ่ ตำนานหลวงพ่อดำ ตำนานหลวงพ่อบาน ตำนานหลวงพ่ลี ตำนานศาลเจ้าพ่อท้าว ตำนานศาลเจ้าพ่อเสือ ตำนานศาลเจ้าไต้ยงกง ตำนานศาลแปะกง ตำนานศาลเจ้าพ่อหนุ่มน้อยลอยชาย ตำนานการปล่อยปลา ตำนานประเพณีรับบัว ตำนานอำเภอบางพลี ตำนานสนามบินสุวรรณภูมิ และตำนานท่านขุนภิรมย์ประชาราษฎร์ (นายเชย ศรีทองสุข) โดยแต่ละเรื่องจะมีภาพประกอบ และกิจกรรมท้ายเรื่องพร้อมกิจกรรมเสนอแนะ

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านตำนาน ด้านการใช้ภาษาไทย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ในการประเมินคุณภาพหนังสือ จำนวน 3 ท่าน ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับคุณภาพหนังสือและให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 10 คน ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.3 การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.3.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

1.3.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

- 1) การสร้างหนังสือ
- 2) การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

1.3.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือสร้างขึ้นคือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ โดยเลือกเอาตำนานของจังหวัดสมุทรปราการ มาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน และเกิดความรักและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง

1) ลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะของหนังสือไว้ ดังนี้

- (1) กลุ่มผู้อ่านหนังสือคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อายุระหว่าง 12 – 14 ปี
- (2) แหล่งที่มาของหัวข้อเรื่อง นำตำนานจังหวัดสมุทรปราการมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- (3) กำหนดชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องว่า ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ
- (4) แนวทางในการเขียนแบบสารคดี และบันเทิงคดี โดยให้ความรู้ ข้อคิด ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- (5) รูปเล่มหนังสือ ใช้รูปเล่มขนาด 21 * 29.7 เซนติเมตร
- (6) เนื้อหาประกอบด้วย ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ พร้อมกิจกรรมท้ายเรื่อง

2) โครงสร้างเนื้อหาหนังสือ

โครงสร้างของเนื้อหาประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อเรื่อง ภาพประกอบ และกิจกรรมท้ายเรื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของหนังสือ ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์หนังสือ

ดังต่อไปนี้

(1.1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตำนานจังหวัด
สมุทรปราการ

(1.2) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

(1.3) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของตำนานจังหวัด
สมุทรปราการ

(2) เนื้อเรื่อง นำเอาตำนานจังหวัดสมุทรปราการ มาเรียบเรียงให้อ่าน
เข้าใจง่าย ให้ความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน แทรกสาระข้อคิดคติเตือนใจต่าง ๆ เหมาะสมกับวัย
และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

(3) ภาพประกอบ เป็นภาพถ่าย ภาพจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มี
ความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น และช่วยให้ผู้อ่านมี
ความเพลิดเพลินในการอ่าน

(4) กิจกรรมท้ายเรื่อง เป็นการสร้างกิจกรรมเพื่อประเมินผลจากการอ่าน
ตำนานจังหวัดสมุทรปราการในแต่ละเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

1.3.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและการพัฒนาหนังสือมี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือ ขั้น
ปรับปรุงคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เรียน

1) ศึกษาหลักสูตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างหนังสือ

2) ศึกษาข้อมูลตำนานจังหวัดสมุทรปราการ โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร
และบุคคลในท้องถิ่น พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง
ของข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รวบรวมและเลือกเรื่องที่เห็นว่ามีค่าเหมาะสม โดยมีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ
1.00 จากนั้นคัดเลือกตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีคุณค่าเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และ
สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ นำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ

(1) การออกแบบปก ได้นำเสนอภาพตำนานและนิทานจังหวัด
สมุทรปราการ เป็นภาพถ่าย

(2) ส่วนประกอบของหนังสือ ประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ
ถึงเนื้อหา มีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดมุ่งหมายของการเขียน กล่าวขอบคุณผู้มี
ส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างหนังสือ หน้าสารบัญ บรรจุบัญชื้อชื่อหัวข้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อม

ทั้งระบุเลขหน้าเพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นคว้าหาสิ่งที่ต้องการอ่านได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแต่ละเรื่องมีภาพประกอบและกิจกรรมท้ายเรื่อง บรรณานุกรม บอกแหล่งค้นคว้า ที่มาของข้อมูลเพื่อเป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านไปค้นคว้าเพิ่มเติม

(3) ขนาดของหนังสือ หนังสือที่สร้างขึ้น ขนาด 21*29.7 เซนติเมตร

(4) ขนาดของตัวอักษร ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเด็กค่อนข้างโต จึงใช้ขนาดตัวอักษร 16 – 18 พ้อยท์ หัวข้อปรับขนาดตามความเหมาะสม

(5) การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วย ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ตำนานพระสมุทรเจดีย์ ตำนานวัดจระเข้ใหญ่ ตำนานหลวงพ่อดำ ตำนานหลวงพ่อบาน ตำนานหลวงพ่อลี ตำนานศาลเจ้าพ่อท้าว ตำนานศาลเจ้าพ่อเสือ ตำนานศาลเจ้าไต้ฮงกง ตำนานศาลเป๊าะกง ตำนานศาลเจ้าพ่อนุ้มน้อยลอยชาย ตำนานการปล่อยปลา ตำนานประเพณีรับบัว ตำนานอำเภอบางพลี ตำนานสนามบินสุวรรณภูมิ และ ตำนานท่านขุนภิรมย์ประหาราชภูร์ (นายเชย ศรีทองสุข) โดยแต่ละเรื่องจะมีภาพประกอบ และกิจกรรมท้ายเรื่อง

(6) สร้างกิจกรรมท้ายเรื่อง เรื่องละ 2 ตอน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของเนื้อหาในแต่ละเรื่อง และเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียน

(7) ภาพประกอบ เลือกใช้ภาพประกอบที่เป็นภาพถ่ายจากสถานที่จริงและภาพวาด มีความเหมาะสม และเกี่ยวข้องกับเนื้อหา

(8) ขนาดของภาพประกอบ จัดภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา โดยจัดภาพให้เหมาะสมกับหน้า และมีข้อความอธิบายภาพด้านล่าง

(9) จำนวนภาพประกอบ เนื่องจากภาพประกอบมีส่วนช่วยเสริมเนื้อหาสาระและดึงดูดความสนใจ เสริมสร้างจินตนาการและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ช่วยให้หนังสือ น่าสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องนั้นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาพถ่ายจากสถานที่จริง

4) สร้างแบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะรูปลักษณ์และการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพหนังสือโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านตำนาน ด้านการใช้ภาษาไทย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 2 ท่าน พิจารณาประเมินคุณภาพหนังสือ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

6) นำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 คน อ่านและประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ

7) จัดทำรายงานสรุปผลการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ

1.4 สรุปผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.4.1 ลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อายุระหว่าง 12 – 14 ปี แหล่งที่มาของหัวข้อเรื่อง มาจากตำนานจังหวัดสมุทรปราการ กำหนดชื่อหนังสือว่า ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ โครงสร้างของเนื้อหาประกอบด้วยเนื้อเรื่อง ภาพประกอบและกิจกรรมท้ายเรื่อง ภาพประกอบเป็นภาพถ่ายสถานที่จริง และจากอินเทอร์เน็ต แนวการเขียนเป็นแบบสารคดี และบันเทิงคดี รูปเล่มหนังสือใช้รูปเล่มมาตรฐานทั่วไป

2) โครงสร้างเนื้อหาที่นำมาสร้างหนังสือ ได้แก่ ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 14 เรื่อง ได้แก่ ตำนานพระสมุทรเจดีย์ ตำนานวัดจรเข้ใหญ่ ตำนานหลวงพ่อโต ตำนานหลวงพ่อปาน ตำนานหลวงพ่อลี ตำนานศาลเจ้าพ่อทัพ ตำนานศาลเจ้าพ่อเสือ ตำนานศาลเจ้าไต้ซังกง ตำนานศาลแป๊ะกง ตำนานศาลเจ้าพ่อหนุมน้อยลอยชาย ตำนานการปล่อยปลา ตำนานประเพณีรับบัว ตำนานอำเภอบางพลี ตำนานสนามบินสุวรรณภูมิ และตำนานท่านขุนภิรมย์ประชาราษฎร์ (นายเขยศรีทองสุข)

1.4.2 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และนักเรียนสรุปผลได้ดังนี้

1) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลปรากฏดังนี้

(1) ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) โดยในรายละเอียดพบว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ปกสวยงามน่าสนใจ จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมาได้แก่ ชื่อหนังสือที่น่าสนใจชวนให้อ่าน รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

(2) ด้านภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านภาพประกอบในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) โดยในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบชัดเจนและสวยงาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้อ่าน จำนวนหน้าของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมาได้แก่ ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

(3) ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) โดยในรายละเอียดพบว่า กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และรองลงมาได้แก่ ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาเหมาะสม การตั้งชื่อสัมพันธ์กับเนื้อหาของตำนาน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

(4) ด้านการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษาในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษาเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และรองลงมาได้แก่ ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

(6) สรุปในภาพรวมของหนังสือแต่ละด้าน

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) โดยในรายละเอียดพบว่า คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบ มีความเหมาะสมมากที่สุด

($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา เนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) และรองลงมา ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$)

2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน ผลปรากฏดังนี้

(1) ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านลักษณะรูปเล่ม และการพิมพ์ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) โดยในรายละเอียดพบว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ชื่อหนังสือน่าสนใจชวนให้อ่าน จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาได้แก่ ปกสวยงามน่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา ได้แก่ ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) และรองลงมา ได้แก่ รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 3.80$)

(2) ด้านภาพประกอบ

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) โดยในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบชัดเจนและสวยงามมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา ได้แก่ จำนวนหน้าของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้อ่าน มีเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) และรองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

(3) ด้านเนื้อหา

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) โดยในรายละเอียดพบว่า การลำดับเนื้อหาเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมา ได้แก่ ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่าน มีเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

(4) ด้านการใช้ภาษา

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของ

ผู้อ่าน การใช้ภาษามีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และรองลงมาได้แก่ การใช้ภาษาที่มีความถูกต้องชัดเจน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$)

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) โดยในรายละเอียดพบว่า เนื้อหาปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจในจังหวัดของตน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา ได้แก่ ผู้อ่านเกิดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$) และรองลงมา ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของวรรณกรรมประเภทตำนาน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

(6) สรุปในภาพรวมของหนังสือแต่ละด้าน

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา ได้แก่ ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา ภาพประกอบ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และรองลงมา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$)

2. อภิปรายผล

ผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา พบว่าความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและนักเรียน สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยแสดงความคิดเห็นว่า

2.1 ด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่เห็นว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เช่นเดียวกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 74) ที่กล่าวว่า ขนาดตัวหนังสือมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กเป็นอย่างมาก เด็กยิ่งเล็กต้องใช้อักษรตัวใหญ่ ถ้าเด็กโตใช้อักษรตัวเล็กลง ลักษณะตัวอักษรควรใช้สีดำ และกรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ (2545, น. 43) ได้กล่าวถึงขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือว่า ตัวอักษรจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กควรมีความสัมพันธ์กับวัยของเด็ก

2.2 ด้านภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ภาพประกอบชัดเจนและสวยงาม ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนที่เห็นว่า ภาพประกอบชัดเจนและสวยงาม ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เช่นเดียวกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมพร จารุณี (2541 : 114) ที่กล่าวว่า ภาพประกอบมีบทบาทช่วยเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราว ดึงดูดความสนใจ ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ และยังช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกลงไปรับรู้เรื่องราวดังกล่าวอีกด้วย

2.3 ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และนักเรียนมีความเห็นว่า การลำดับเนื้อหาเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เช่นเดียวกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมพร จารุณี (2524, น. 60) ที่กล่าวว่าการเขียนหนังสือเพิ่มเติม เนื้อหาสาระและการเสนอเนื้อหาควรมีเอกภาพ สอดคล้องสนองจุดมุ่งหมายของหนังสือ มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องสอดคล้องสัมพันธ์กันอันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจง่าย หนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทบันเทิงคดีที่มุ่งให้ความบันเทิง เช่น นิทานก็ควรมีเค้าโครงเรื่องที่เสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นลำดับไม่สับสน

2.4 ด้านการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การใช้ภาษามีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ซึ่งสอดคล้องกับนักเรียนที่เห็นว่า การใช้ภาษามีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เช่นเดียวกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมพร จารุณี (2554, น. 60) ที่กล่าวว่าการใช้ภาษาต้องมีความถูกต้อง สละสลวย กะทัดรัด ชัดเจน และเหมาะสมกับผู้อ่าน และสุวรรณา รัตนธรรมเมธี (2550, น. 59-61) ที่กล่าวถึงแนวทางการสร้างหนังสือให้น่าอ่าน ต้องใช้ภาษาชวน คือ ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน กล่าวคือใช้ภาษาง่าย เป็นคำที่คุ้นเคย ใกล้ตัวผู้อ่าน ไม่ใช้ภาษาที่สูงเกินไป ใช้ภาษาที่สุภาพ ภาษาที่หยาบคายไม่ควรนำมาใช้แม้ว่าจะเป็นคำที่ใกล้ตัวก็ตาม

2.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้อ่านเกิดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับตำนาน ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของวรรณกรรมประเภทตำนาน เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้นักเรียน เนื้อหาช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจในจังหวัดของตน ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่เห็นว่า เนื้อหาช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจในจังหวัดของตนในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เช่นเดียวกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุยี (2542, น. 143-144) ที่กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ สติปัญญา เจตคติที่เหมาะสม มีนิสัยในการหาความรู้ด้วยตนเอง และมีนิสัยรักการอ่าน และภิญญาพร นิตยประภา (2534, น. 2) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาเด็ก เป็นอาหารสมองที่สำคัญอย่างยิ่งต่อเด็ก และเป็นเพื่อนแก้เหงาช่วยทดแทนสิ่งที่เด็กขาด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สมพร จารุณัฐ (2541, น. 35-44) ที่กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านภาษา ด้านความคิดและด้านสังคม เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้อ่านเกิดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

2.6 สรุปภาพรวมของหนังสือ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) ส่วนนักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหนังสือที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่าในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าการใช้ภาษามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) สอดคล้องกับนักเรียนที่เห็นว่าการใช้ภาษามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ สุวรรณ รัตนธรรมเมธี (2550, น. 59-61) ที่กล่าวว่าภาษาที่ใช้ในหนังสือต้องสื่อความหมายชัดเจน มีรายละเอียดเพียงพอ ใช้คำกระชับและอ่านง่าย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด สามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อสามารถเสนอแนะให้ผู้เรียนใช้หนังสือได้อย่างถูกต้อง

3.1.2 การใช้หนังสือนอกจากจะใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนแล้ว ผู้สอนยังสามารถนำหนังสือไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการทักษะทางภาษา เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์ไปตามธรรมชาติวิชาภาษาไทย

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรปราการ ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.2.2 ควรนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้โดยศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และนิสัยรักการอ่าน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ. (2545). *การผลิตการเลือกและการใช้หนังสือเพื่อสนองการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- ข้าราชการครู (ม.ป.ป.). *บุคลากรทางการศึกษา และเพื่อการพัฒนาวิชาชีพนักเรียน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. (2544). ทำอย่างไรให้ลูกและศิษย์รักเป็นนักร้อง. *วารสารวิชาการ*, 1(6), 65–66.
- จินตนา ไบกาชویی. (2533). *เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2536). *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- _____. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). *หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2525). *จิตวิทยาการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- _____. (2545). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ชุติมา สัจจานันท์ และคนอื่น ๆ. (2543). *การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ถนนอมพร เลหาจรัสแสง. (2541). *หลักการออกแบบและการสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยโปรแกรม Multimedia Tool Book*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วงกลมโปรดักชั่น.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2535). *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- _____. (2540). *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- _____. (2540). *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- _____. (2548). *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- _____. (2548). *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- _____. (2551). *คู่มือการสร้างสรรค E-BOOK อัจฉริยะเพื่อพัฒนาผลงานทางวิชาการ*. ม.ป.พ.
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. (2537). *การเขียนวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- บุญส่ง นิลแก้ว. (2541). *วิจัยการศึกษา*. เชียงใหม่: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประคอง นิมนานเหมินท์. (2554). *นิทานพื้นบ้านศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). การสร้างสรรค์และถ่ายทอดวรรณกรรมท้องถิ่น. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น*, หน่วยที่ 1, หน้า 1-40. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประพันธ์ สีทองสุด. (2554). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องประเพณีตำนานนิทานพื้นบ้านเพชรบูรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเพชรบูรณ์* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พรทิพย์ ชังธาดา. (2538). *วรรณกรรมท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชรินทร์ ขำคณินกร. (2554). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานนำรู้คู่คุณธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ภาณุวัฒน์ เตชพันธ์ (2556) *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานและนิทานพื้นบ้านอำเภอท่าวังผา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน*. ม.ป.พ.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- แมนมาส ขวลิต. (2544). *แนวทางการส่งเสริมการอ่าน (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- รัถพร ชังธาดา. (2531). *หนังสือสำหรับเด็กมหาสารคาม*. มหาสารคาม: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์บลีเคชั่นส์.
- ลมูล จันทร์หอม. (2538). *วรรณกรรมท้องถิ่นล้านนา*. เชียงใหม่: ฝ่ายเอกสารตำราสหวิทยาลัยล้านนาเชียงใหม่.
- วรรณณา คำสุภา. (2546). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านหริภุญชัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดลำพูน* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วรรณิ โสมประยูร. (2534). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัดบางพลีใหญ่ใน (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://www.watbangpleeyainai.org/>.
- วิเชียร เกษประทุม. (2529). *นิทานพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.

วิลาสินี พ้องพงษ์ศรี. (2552). *แบบสังเคราะห์วิทยานิพนธ์*. ลพบุรี: หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอบางพลี (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://www.amphoe.com/>.

สนั่น มีขันหมาก. (2537). *วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: เทคโนโลยีชั้น แอนด์แอดเวอร์ โทซิ่ง.

สมพร จารุณี. (2538). *การจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ.

_____. (2541). *คู่มือการเขียนบทเชิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ.

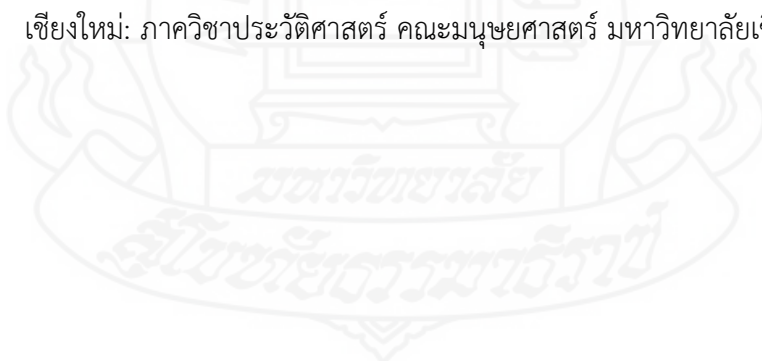
_____. (2554). การพัฒนาหนังสือและเอกสารเพื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย*, หน่วยที่ 13, หน้า 1-90. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุวรรณา รัตนธรรมเมธี. (2550). *เทคนิคการเขียนและการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็ก : สื่อการเรียนรู้ท้องถิ่น*. สุรินทร์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

อรอนงค์ โชคสกุล และศรีอัมพร ประทุมพันธ์. (2544). *การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน เล่ม 4 การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.

อุษณีย์ ธงไชย. (2529). *จารึกและตำนาน หลักฐานที่สร้างภายใต้อิทธิพลของพุทธศาสนาลังกาวงศ์*. เชียงใหม่: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และรายชื่อผู้ให้ข้อมูลตำนานจังหวัดสมุทรปราการ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นางสาวพิรุณโปรย สำโรงทอง

สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา
วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต กลุ่มการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	1. หัวหน้างานบริหารทั่วไป ฝ่ายบริหารจัดการ 2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นเวลา 30 ปี 3. คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน

2. ชื่อ นางณัฐวรรณ เวียนทอง

สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์มัธยม
วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต กลุ่มการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	1. ตำแหน่งรองหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย 2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นเวลา 25 ปี

3. ชื่อ นางสาวเนื่อนวล น้อยศรี

สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคนิคการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	1. หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน 2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นเวลา 22 ปี

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	คุณเกรียงไกร โตประเทศ	ศิลปวัฒนธรรม วัดทรงธรรมวรวิหาร เมืองนคร เขื่อนขันธ์
2	คุณยายเจือ จันทร์เปรม	หนังสือคู่สร้างคู่สม ฉบับที่ 919 18 กันยายน 2558
3	นายมงคล ขำคนนิกร	117/422 ต.บางพลีใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10540
4	นายยงยุทธ์ จังภัทรกุล	405 ถ.ท้ายบ้าน ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270 โทร. 02-1758840
5	นายสมควร ศิลพิพัฒน์	405 ถ.ท้ายบ้าน ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270 โทร. 02-1758840
5	ผู้ใหญ่ สมร แข่งสมุทร	หมู่ 9 ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ 10290
6	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สมุทรปราการ	อาคารศูนย์เบญจบุรพาสุวรรณภูมิ ถ.สุขุมวิท ต. บางปูใหม่ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10280
7	นักวิชาการวัฒนธรรมประจำ อำเภอเมือง	สภาวัฒนธรรมตำบลสำโรงเหนือ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ
8	สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ	ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ถ. สุทธิภิรมย์ ต. ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270
9	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดชลบุรี เขตท้องที่จังหวัด สมุทรปราการ	เลขที่ 989 หมู่ 4 ต.บางปูใหม่ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10280

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพ
หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ”
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างตารางความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ โดยกำหนดให้มีค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

หลังจากที่ท่านอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตำนานจังหวัดสมุทรปราการ โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วยมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ	ระดับคะแนนความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์					
1.1 ชื่อหนังสือน่าสนใจชวนให้อ่าน					
1.2 รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน					
1.3 ปกสวยงามน่าสนใจ					
1.4 ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
1.5 การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา					
1.6 จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
1.7 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
2. ภาพประกอบ					
2.1 ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา					
2.2 ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น					
2.3 ภาพประกอบชัดเจนและสวยงาม					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ	ระดับคะแนนความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2.4 ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับหน้ากระดาษ					
2.5 ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้อ่าน					
2.6 จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา					
2.7 การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม					
3. เนื้อหา					
3.1 ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่าน					
3.2 การลำดับเนื้อหาเหมาะสม					
3.3 การตั้งชื่อสัมพันธ์กับเนื้อหาของตำนาน					
3.4 กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา					
4. การใช้ภาษา					
4.1 การใช้ภาษา มีความถูกต้อง ชัดเจน					
4.2 การใช้ภาษาเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
4.3 ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน					
4.4 การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม					
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมสอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย					
5.2 ผู้อ่านเกิดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ					
5.3 ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านตำนานจังหวัดสมุทรปราการ					
5.4 ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของวรรณกรรมประเภทตำนาน					
5.5 เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน					
5.6 เนื้อหาช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจในจังหวัดของตน					

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางผนวกที่ 1.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ชื่อหนังสือน่าสนใจชวนให้อ่าน	4.00	0.00	มาก
2	รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน	4.00	0.00	มาก
3	ปกสวยงามน่าสนใจ	4.33	0.58	มาก
4	ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	4.00	0.00	มาก
5	การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา	4.00	0.00	มาก
6	จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	4.33	0.58	มาก
7	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.24	0.08	มาก

จากตารางผนวกที่ 1.1 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.24$) โดยในรายละเอียดพบว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ปกสวยงามน่าสนใจ จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมาได้แก่ ชื่อหนังสือน่าสนใจชวนให้อ่าน รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 1.2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านภาพประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา	4.00	0.00	มาก
2	ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.00	0.00	มาก
3	ภาพประกอบชัดเจนและสวยงาม	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับหน้ากระดาษ	4.33	0.58	มาก
5	ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้อ่าน	4.33	0.58	มาก
6	จำนวนหน้าของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	4.33	0.58	มาก
7	การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.33	0.58	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.33	0.33	มาก

จากตารางผนวกที่ 1.2 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านภาพประกอบในภาพรวม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) โดยในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบชัดเจนของสวยงาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้อ่าน จำนวนหน้าของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 1.3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่าน	4.00	0.00	มาก
2 การลำดับเนื้อหาเหมาะสม	4.00	0.00	มาก
3 การตั้งชื่อสัมพันธ์กับเนื้อหาของตำนาน	4.00	0.00	มาก
4 กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.25	0.00	มาก

จากตารางผนวกที่ 1.3 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านเนื้อหาในภาพรวม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยในรายละเอียดพบว่า กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และรองลงมาได้แก่ ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาเหมาะสม การตั้งชื่อสัมพันธ์กับเนื้อหาของตำนาน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 1.4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านการใช้ภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
2	การใช้ภาษาเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน	4.00	0.00	มาก
4	การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม	4.67	0.58	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.58	0.29	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 1.4 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษาเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และรองลงมาได้แก่ ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 1.5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมสอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย	5.00	0.00	มากที่สุด
2 ผู้อ่านเกิดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับตำนาน จังหวัดสมุทรปราการ	5.00	0.00	มากที่สุด
3 ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านตำนาน จังหวัด สมุทรปราการ	5.00	0.00	มากที่สุด
4 ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของวรรณกรรมประเภท ตำนาน	5.00	0.00	มากที่สุด
5 เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
6 เนื้อหาช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจใน จังหวัดของตน	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 1.5 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

ตารางผนวกที่ 1.6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์	4.24	0.08	มาก
2	ภาพประกอบ	4.33	0.33	มาก
3	เนื้อหา	4.25	0.00	มาก
4	การใช้ภาษา	4.58	0.29	มากที่สุด
5	คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.48	0.14	มาก

จากตารางผนวกที่ 1.6 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.48$) โดยในรายละเอียดพบว่า คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา เนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.25$) และรองลงมา ลักษณะรูปเล่ม และการพิมพ์ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.24$)

ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

ตารางผนวกที่ 2.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์
โดยนักเรียน

	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ชื่อหนังสือน่าสนใจชวนให้อ่าน	4.70	0.48	มากที่สุด
2	รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน	3.80	0.42	มาก
3	ปกสวยงามน่าสนใจ	4.60	0.52	มากที่สุด
4	ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	4.40	0.52	มากที่สุด
5	จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	4.70	0.48	มากที่สุด
6	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.53	0.11	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 2.1 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) โดยในรายละเอียดพบว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ชื่อหนังสือที่น่าสนใจชวนให้อ่าน จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา ได้แก่ ปกสวยงามน่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา ได้แก่ ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.40$) และรองลงมา ได้แก่ รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.80$)

ตารางผนวกที่ 2.2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านภาพประกอบโดยนักเรียน

รายการที่ประเมิน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา	4.00	0.00	มาก
2	ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	4.60	0.52	มากที่สุด
3	ภาพประกอบชัดเจนและสวยงาม	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้อ่าน	4.40	0.52	มาก
5	จำนวนหน้าของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	4.50	0.53	มาก
เฉลี่ยรวม		4.50	0.31	มาก

จากตารางผนวกที่ 2.2 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$) โดยในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบชัดเจนของสวยงามมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาได้แก่ จำนวนหน้าของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้อ่าน มีเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.40$) และรองลงมาได้แก่ ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 2.3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านเนื้อหาโดยนักเรียน

รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่าน	4.50	0.53	มาก
2 การลำดับเนื้อหาเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
3 ความยาวของเนื้อหา มีความเหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้อ่าน	4.80	0.42	มากที่สุด
4 กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา	4.90	0.32	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.80	0.20	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 2.3 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านเนื้อหาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) โดยในรายละเอียดพบว่า การลำดับเนื้อหาเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาได้แก่ ความยาวของเนื้อหา มีความเหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาได้แก่ ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่าน มีเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางผนวกที่ 2.4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านการใช้ภาษาโดยนักเรียน

รายการที่ประเมิน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การใช้ภาษาที่มีความถูกต้อง ชัดเจน	4.80	0.42	มากที่สุด
2	การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	5.00	0.00	มากที่สุด
3	การใช้ภาษามีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	5.00	0.00	มากที่สุด
4	การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.95	0.00	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 2.4 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้ภาษามีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) และรองลงมาได้แก่ การใช้ภาษาที่มีความถูกต้อง ชัดเจน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$)

ตารางผนวกที่ 2.5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ
โดยนักเรียน

รายการที่ประเมิน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ผู้อ่านเกิดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ	4.60	0.52	มากที่สุด
2	ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านตำนานจังหวัดสมุทรปราการ	4.10	0.32	มาก
3	ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของวรรณกรรมประเภทตำนาน	4.00	0.00	มาก
4	เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน	4.70	0.48	มากที่สุด
5	เนื้อหาช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจในจังหวัดของตน	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.48	0.14	มาก

จากตารางผนวกที่ 2.5 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ในภาพรวม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.48$) โดยในรายละเอียดพบว่า เนื้อหาปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรักและภูมิใจในจังหวัดของตน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมา ได้แก่ ผู้อ่านเกิดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับตำนานจังหวัดสมุทรปราการ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.10$) และรองลงมา ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของวรรณกรรมประเภทตำนาน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางผนวกที่ 2.6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวมโดยนักเรียน

	รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์	4.53	0.11	มากที่สุด
2	ภาพประกอบ	4.50	0.11	มาก
3	เนื้อหา	4.80	0.16	มากที่สุด
4	การใช้ภาษา	4.95	0.11	มากที่สุด
5	คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.48	0.14	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.65	0.13	มากที่สุด

จากตารางผนวกที่ 2.6 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องตำนานจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) โดยในรายละเอียดพบว่า การใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา ได้แก่ ลักษณะรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา ภาพประกอบ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.50$) และรองลงมา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.48$)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางเพชรดา เดโซ
วัน เดือน ปีเกิด	10 มีนาคม 2509
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2533
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา 75 หมู่ 9 ถนนสุขุมวิท 107 ตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
ตำแหน่ง	ครูผู้สอน

